

Pokyny

Nařízení o monitorování a vykazování – obecné pokyny pro regulované subjekty ETS2

**„MRR“ Pokyny pro ETS2,
26. března 2024**

Tento dokument je součástí řady dokumentů poskytnutých Komisí na podporu zavedení prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/2066 ze dne 19. prosince 2018¹ (dále jen "nařízení o monitorování a vykazování") v jeho aktuálním znění, naposledy pozměněném prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2122 ze dne 17. října 2023².

Pokyny vyjadřují pohledy Komise v době jejich zveřejnění. Nejsou právně závazné.

Tyto metodické pokyny zohledňují diskuzi ze zasedání expertní skupiny Komise pro politiku v oblasti změny klimatu (CCEG) pro tvorbu systému ETS2 a neformální technické pracovní skupiny pro monitorování, vykazování, ověřování a akreditaci (MRVA) v rámci pracovní skupiny III (WGIII) Výboru pro změnu klimatu (CCC), jakož i písemné připomínky obdržené od zúčastněných stran a odborníků z členských států³.

Všechny pokyny a šablony pro ETS2 jsou ke stažení v sekci dokumentace na internetových stránkách Komise na této adrese:

https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/ets-2-buildings-road-transport-and-additional-sectors_en

¹ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2066 ze dne 19. prosince 2018 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES a o změně nařízení Komise (EU) č. 601/2012.

² Aktualizováno prováděcím nařízením Komise (EU) 2023/2122 ze dne 17. října 2023, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2018/2066, pokud jde o aktualizaci monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES. Konsolidované MRR je k dispozici zde:
https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-08-28

³ "Členské státy" v tomto dokumentu znamenají všechny země, které uplatňují EU ETS, tj. 27 členských států EU a země ESVO Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

OBSAH

Obsah

1	ÚVOD	5
1.1	O tomto dokumentu	5
1.2	Jak používat tento dokument	5
1.3	Kde najdete další informace	6
2	SYSTÉM "UPSTREAM – SMĚREM VZHŮRU" A OBLAST PŮSOBNOSTI PŘÍLOHY III	9
2.1	Obecné aspekty	9
2.2	Typy paliv, na které se vztahuje ETS2	11
3	CYKLUS DODRŽOVÁNÍ ETS2	12
3.1	Význam MRV v EU ETS	12
3.2	Přehled cyklu dodržování	13
3.3	Význam plánu monitorování	15
3.4	Milníky a termíny	16
3.4.1	Roční cyklus dodržování předpisů	16
3.4.2	Příprava na ETS2	18
3.5	Role a odpovědnosti	19
4	KONCEPTY A PŘÍSTUPY	20
4.1	Základní principy	20
4.2	Palivové toky	22
5	METODIKA MONITOROVÁNÍ	23
5.1	Přístup založený na výpočtu	23
5.2	Systém úrovně přesnosti	24
5.3	Monitorování množství propuštěného paliva	25
5.3.1	Definice úrovně přesnosti	25
5.3.2	Příslušné prvky monitorovacího plánu	26
5.4	Relevantní podíl	31
5.4.1	Koneční spotřebitelé, na které se vztahuje ETS2	31
5.4.2	Metody určování konečných spotřebitelů	34
5.4.3	Zamezení dvojímu započítávání mezi ETS1 a ETS2	39
5.5	Výpočtové faktory – zásady	41
5.5.1	Standardní hodnoty	43
5.5.2	Laboratorní analýzy	45
5.6	Výpočtové faktory – specifické požadavky	47
5.6.1	Jednotkový konverzní faktor (UCF)	47
5.6.2	Emisní faktor	48

5.6.3	Podíl biomasy	49
5.6.4	Použitelnost kritérií RED II.....	49
5.6.5	Zvláštní pravidla pro bioplyn	50
6	MONITOROVACÍ PLÁN	52
6.1	Vypracování monitorovacího plánu	52
6.2	Výběr správné úrovně přesnosti	62
6.3	Kategorizace regulovaných subjektů a palivových toků	58
6.3.1	Kategorie regulovaných subjektů.....	58
6.3.2	Regulovaný subjekt s nízkými emisemi.....	59
6.3.3	Identifikace a kategorizace palivových toků	59
6.4	Důvody pro udělení výjimky	61
6.4.1	Nepřiměřené náklady.....	62
6.4.2	Zjednodušené posouzení nejistoty pro relevantní podíl	65
6.5	Posouzení nejistoty	66
6.5.1	Obecné zásady.....	66
6.5.2	Obecné požadavky	68
6.6	Postupy a monitorovací plány	69
6.7	Systém toku dat a řízení.....	73
6.8	Aktualizace monitorovacího plánu	74
6.8.1	Významné změny	75
6.8.2	Nepodstatné změny monitorovacího plánu	76
6.9	Zásada zlepšování	77
7	REGULOVANÉ SUBJEKTY S NÍZKÝMI EMISEMI	79
8	IDENTIFIKACE REGULOVANÝCH SUBJEKTŮ ETS2	80
8.1	Obecný přístup	80
8.2	Zvláštní případ biomasy	83
9	PŘÍLOHA	84
9.1	Zkratky	84
9.2	Legislativní texty.....	85

Historie verzí

Datum	Stav verze	Poznámky
26. března 2024	zveřejněno	

1 ÚVOD

1.1 O tomto dokumentu

Tento dokument byl sepsán na podporu prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/2066 o monitorování a vykazování emisí (dále jen „nařízení o monitorování a vykazování“ nebo „MRR“) a vysvětluje jeho požadavky v nelegislativním jazyce. **Tento dokument je napsán jako samostatný dokument pro regulované subjekty ETS2 a obvykle by pro ně neměly být relevantní ostatní dokumenty s pokyny.** Pro některé specifitější technické otázky jsou však k dispozici další poradenské dokumenty⁴ i když jsou napsány především pro stacionární zařízení nebo provozovatele letadel v rámci systému EU ETS pro stacionární zařízení, leteckou a námořní dopravu (dále jen „ETS1“). V takovém případě tyto pokyny v příslušných oddílech konkrétně odkazují na takové další podrobnosti, které by mohly být zajímavé pro regulované subjekty ETS2. Soubor pokynů dále doplňují elektronické šablony⁵ pro informace, které mají regulované subjekty předkládat příslušnému orgánu. Vždy je třeba mít na paměti, že právně závazné je pouze nařízení.

Tyto pokyny interpretují nařízení o monitorování a vykazování, pokud jde o požadavky na regulované subjekty ETS2. Vychází z podobných pokynů pro stacionární zařízení a provozovatele letadel a zohledňují cenné podněty skupiny odborníků na změnu klimatu (CCEG) pro provádění ETS2, neformální technické pracovní skupiny pro monitorování, vykazování, ověřování a akreditaci (TWG on MRVA) odborníků z členských států zřízené v rámci pracovní skupiny 3 (WG III) Výboru pro změnu klimatu (CCC).

1.2 Jak používat tento dokument

Pokud jsou v tomto dokumentu uvedena čísla článků bez dalšího upřesnění, odkazují vždy na MRR v aktuálním znění⁶. Zkratky, odkazy na legislativní texty a odkazy na další důležité dokumenty naleznete v příloze.

Tento symbol upozorňuje na důležité informace pro regulované subjekty, ověřovatele a příslušné orgány.

Tento symbol se používá v případech, kdy se prosazují významná zjednodušení obecných požadavků MRR.

Symbol žárovky se používá tam, kde jsou uvedeny osvědčené postupy.

Symbol nástrojů informuje čtenáře, že dokumenty, šablony nebo elektronické nástroje jsou k dispozici z jiných zdrojů.

⁴ Viz oddíl 1.3.

⁵ Všimněte si, že členské státy mohou definovat své vlastní šablony, které musí obsahovat přinejmenším stejné informace jako šablony Komise.

⁶ Prováděcí nařízení (EU) 2018/2066; konsolidované MRR naleznete zde: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/2066>

Symbol knihy ukazuje na příklady uvedené k tématům probíraným v okolním textu.

1.3 Kde najdete další informace

Všechny pokyny a šablony, které Komise poskytuje na základě nařízení o monitorování a vykazování (MRR) a nařízení o akreditaci a ověřování (AVR)⁷ jsou staženy na internetových stránkách Komise na této adrese:

https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en

Jsou uvedeny následující dokumenty⁸ (dokumenty, které nejsou relevantní pro regulované subjekty, jsou zvýrazněny světle šedou barvou, dokumenty, které mohou obsahovat prvky relevantní i pro regulované subjekty, jsou zvýrazněny zeleně):

- "Stručné pokyny" jako úvod k níže uvedeným návodům. Pro každou cílovou skupinu jsou k dispozici samostatné dokumenty:
 - Provozovatelé stacionárních zařízení;
 - Provozovatelé letadel;
 - ETS2 Regulované subjekty (v plánu);
 - Příslušné vnitrostátní orgány;
 - Ověřovatelé;
 - Národní akreditační orgány.
- Obecné pokyny (tento dokument): "Nařízení o monitorování a vykazování – obecné pokyny pro regulované subjekty ETS2" (The Monitoring and Reporting Regulation – General guidance for ETS2 regulated entities)
- Pokyny č. 1: "Nařízení o monitorování a vykazování – obecné pokyny pro zařízení".
 - Vzorový zjednodušený monitorovací plán podle článku 13 nařízení MRR.
- Pokyny č. 2: "Nařízení o monitorování a vykazování – obecné pokyny pro provozovatele letadel". Tento dokument uvádí zásady a monitorovací přístupy MRR relevantní pro odvětví letectví. Zahrnuje také pokyny pro nakládání s biomasou v odvětví letectví, čímž se stává samostatným poradenským dokumentem pro provozovatele letadel.
- Pokyny č. 3: "Problematika biomasy v EU ETS": Tento dokument pojednává o uplatňování kritérií udržitelnosti pro biomasu a o požadavcích článků 38 a 39 nařízení o monitorování a vykazování. Tento dokument je relevantní pro provozovatele zařízení a užitečný jako základní informace pro provozovatele letadel.

⁷ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2067 ze dne 19. prosince 2018 o ověřování údajů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.

⁸ Tento seznam odráží stav v době psaní těchto aktualizovaných pokynů. Další dokumenty mohou být přidány později.

- Pokyny č. 4: "Pokyny k posuzování nejistoty". Tento dokument pro zařízení poskytuje informace o posuzování nejistoty spojené s použitým měřicím zařízením, a pomáhá tak provozovateli určit, zda může splnit konkrétní požadavky na úroveň přesnosti.
 - Pokyny č. 4a: Tento dokument obsahuje další pokyny a uvádí příklady pro provádění posouzení nejistoty a způsob prokázání souladu s požadavky na úroveň přesnosti.
- Pokyny č. 5: "Pokyny pro odběr vzorků a analýzy". Tento dokument se zabývá kritérii pro využívání neakreditovaných laboratoří, vypracováním plánu odběru vzorků a různými dalšími souvisejícími otázkami týkajícími se monitorování emisí v rámci EU ETS.
 - Pokyny č. 5a: "Vzorový plán odběru vzorků". Tento dokument obsahuje příklad plánu odběru vzorků pro stacionární zařízení.
- Pokyny č. 6: "Činnosti v oblasti toku dat a kontrolní systém". Tento dokument pojednává o možnostech popisu činností toku dat pro monitorování v systému EU ETS, o hodnocení rizik jako součásti kontrolního systému a o příkladech kontrolních činností.
 - Pokyny č. 6a: "Hodnocení rizik a kontrolní činnosti - příklady". Tento dokument obsahuje další pokyny a příklad hodnocení rizik.
- Pokyny č. 7: "Systémy kontinuálního monitorování emisí (CEMS)". Tento dokument poskytuje informace o použití přístupů založených na měření, kdy se emise skleníkových plynů měří přímo v komíně, a pomáhá tak provozovateli určit, jaký typ zařízení má být použit a zda může splnit konkrétní požadavky na úroveň.
- Pokyny č. 8: "Kontrola EU ETS": Tento dokument je určen příslušným vnitrostátním orgánům a popisuje úlohu inspekcí příslušných orgánů při posilování systému MRVA v rámci EU ETS.

Komise rovněž poskytuje tyto **elektronické šablony**:

- Šablona č. 1: Plán monitorování emisí ze stacionárních zařízení
- Šablona č. 2: Plán monitorování emisí provozovatelů letadel
- Šablona č. 3: Plán monitorování údajů o tunokilometrech provozovatelů letadel
- Šablona č. 4: Roční výkaz emisí ze stacionárních zařízení
- Šablona č. 5: Roční výkaz emisí provozovatelů letadel
- Šablona č. 6: Výkaz údajů o tunokilometrech provozovatelů letadel
- Šablona č. 7: Zpráva o zlepšení stacionárních zařízení
- Šablona č. 8: Zpráva o zlepšení u provozovatelů letadel
- Šablona monitorovacího plánu ETS2
- Šablona ročního výkazu emisí ETS2 (v plánu)

Kromě toho jsou k dispozici následující **nástroje**:

- Nástroj pro stanovení nepříměřených nákladů;

- Nástroj pro hodnocení nejistot;
- Frekvence nástroje pro analýzu;
- Nástroj pro hodnocení rizik provozovatele.

K dispozici jsou následující **školicí materiály** MRR:

- Plán prostřednictvím pokynů k monitorování a vykazování
- Posouzení nejistoty
- Nepříměřené náklady
- Plány odběru vzorků
- Nedostatky v údajích
- Test Round Robin

Kromě těchto dokumentů věnovaných MRR je na stejné internetové adrese k dispozici i samostatný soubor **pokynů k AVR** (nařízení o akreditaci a verifikaci).

Všechny právní předpisy EU jsou k dispozici na stránkách EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu/>.

Nejdůležitější příslušné právní předpisy jsou uvedeny v příloze tohoto dokumentu.

Příslušné orgány **členských států** mohou rovněž poskytnout užitečné pokyny na svých internetových stránkách. Regulované subjekty by měly sledovat, zda příslušný orgán poskytuje semináře, často kladené dotazy, asistenční služby atd.

2 SYSTÉM "UPSTREAM – SMĚREM VZHŮRU" A OBLAST PŮSOBNOSTI PŘÍLOHY III

2.1 Obecné aspekty

Systém EU pro obchodování s emisemi začal v roce 2005 stanovením ceny uhlíku pro stacionární zařízení (elektrárny, ocelárny, cementárny atd.) za jejich roční přímé emise (tj. subjekty, které spalují palivo, tzv. "down-stream – směrem níže" systém, dále jen "ETS1"). Postupem času byla oblast působnosti rozšířena na paliva spalovaná v letecké a nedávno i v námořní dopravě. Při úvahách o rozšíření systému EU ETS na další odvětví s velkou spotřebou paliv, zejména na dopravu a budovy, by subjekty odpovědné za monitorování a podávání zpráv v rámci "downstream – směrem níže" systému EU ETS byli jednotliví majitelé automobilů, budov atd. Aby se předešlo vysoké administrativní zátěži, která by byla spojena s uložením oznamovací povinnosti těmto jednotlivcům, nový a samostatný systém ETS pro silniční dopravu, budovy a další odvětví (dále jen "ETS2") klade regulaci "směrem vzhůru" na subjekty, které uvolňují paliva ke spotřebě (tj. uvádějí paliva na trh).

Aby bylo možné využít stávající infrastrukturu pro hlášení o typech a množstvích paliv, ETS2 usiluje o sladění se stávající infrastrukturou v rámci režimu zdanění energie / spotřební daně pro stejný druh paliv. To je zavedeno prostřednictvím vnitrostátní transpozice směrnice o zdanění energetických produktů a elektřiny (směrnice 2003/96/ES, dále jen "směrnice o zdanění energie")⁹ a směrnice 2020/262/EU¹⁰, kterou se stanoví obecná úprava spotřebních daní (dále jen "směrnice o spotřební dani"). Vazby mezi těmito třemi směrnicemi (viz obrázek 1) se týkají následujících prvků:

- Identifikace **regulovaných subjektů ETS2**, aby se zajistilo, že nedojde k žádným nedostatkům v údajích nebo dvojímu započtení: tento aspekt se týká členských států (nikoli regulovaných subjektů) a je popsán v kapitole 8.
- Vymezení **druhů paliv** spadajících do oblasti působnosti ETS2: příslušné druhy paliv jsou definovány v čl. 3 písm. af) směrnice 2003/87/ES, dále jen "směrnice EU o ETS"¹¹ □ oddíl 2.2).
- Definice **události, která** zakládá vykazovací povinnost ETS2: toho se dosáhne definicí "propuštění pro spotřebu" v čl. 3 písm. ag)¹² EU ETS.
Směrnice s odkazem na příslušné definice uvedené v čl. 6 odst. 3 ED.

Určení množství propuštěného paliva pro spotřebu, a nakonec spáleného v odvětvích uvedených v příloze III směrnice EU ETS a jejich odlišení od ostatních odvětví konečné spotřeby zahrnuje následující dva aspekty:

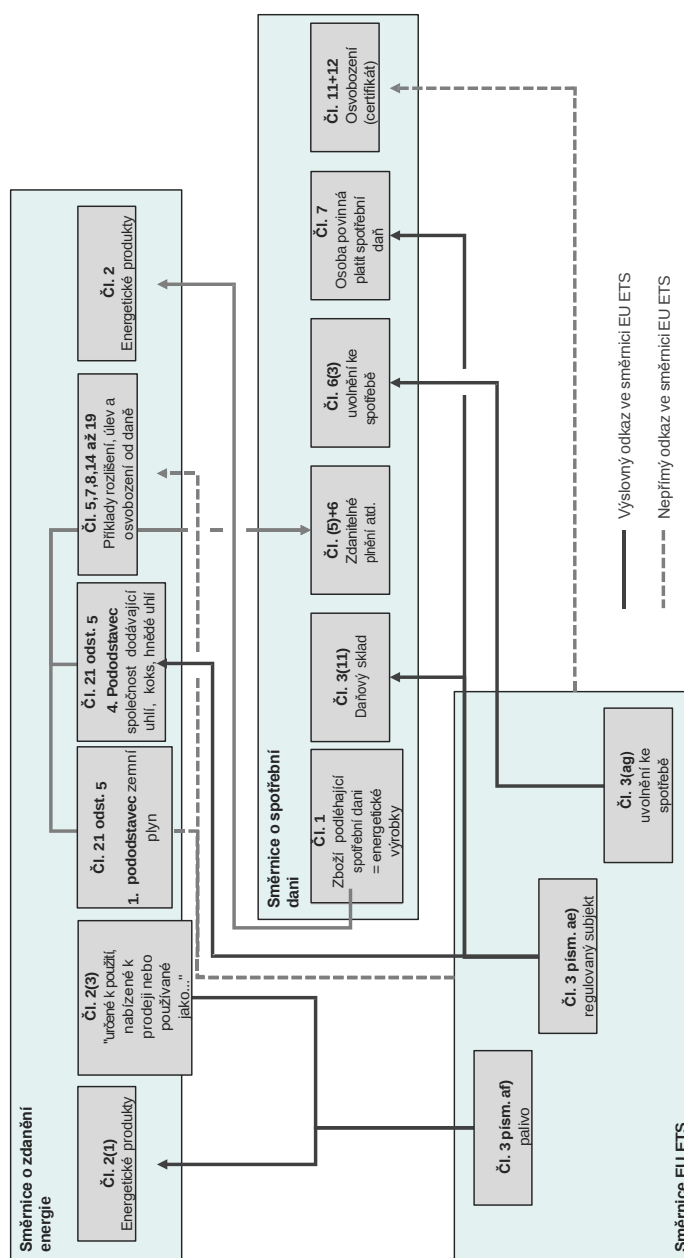
⁹ Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

¹⁰ Směrnice Rady (EU) 2020/262 ze dne 19. prosince 2019, kterou se stanoví obecná úprava spotřební daně.

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES.

¹² Článek 3(ag): "propuštění ke spotřebě" se pro účely kapitoly IVA této směrnice rozumí propuštění ke spotřebě podle definice v čl. 6 odst. 3 směrnice (EU) 2020/262.

- Jak **kategorizovat konečné** spotřebitele¹³ do příslušných kategorií uvedených v příloze III směrnice EU ETS: formát kategorií pro rozlišení podle odvětví je společný formát pro podávání zpráv (CRF) používaný pro sestavování národních inventur skleníkových plynů podle pokynů IPCC (oddíl 5.4.1).
- Jaké **typy metod** lze použít k prokázání, že množství paliva je dodáváno do sektoru A, a nikoliv do sektoru B: jedná se o základní prvek metodiky monitorování ETS2 (kapitola 5), stanovení tzv. „relevantního podílu“, který je podrobně popsán v oddíle 5.4.2.

Obrázek 1: Vztah mezi směrnicí EU ETS, směrnicí ETD a ED s ohledem na ETS2

¹³ V těchto pokynech se pojmem "konečný spotřebitel" rozumí finální spotřebitel podle čl. 3 písm. ae) směrnice.

2.2 Typy paliv, na které se vztahuje ETS2

V čl. 3(af)¹⁴ směrnice EU o ETS je definován rozsah paliv, na která se vztahuje ETS2, což jsou v podstatě všechna relevantní komerční paliva a další energetické produkty uvedené v čl. 2 odst. 1 směrnice o ETS jako kódy kombinované nomenklatury (KN). Přesněji řečeno zahrnuje následující:

- **paliva uvedená v tabulkách A a C** směrnice o zdanění energie: (ne)olovnatý benzin, plynový olej, petrolej, LPG, zemní plyn, těžký topný olej, uhlí a koks;
- **jakýkoli jiný výrobek** určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný jako motorové palivo nebo palivo pro vytápění, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 3 směrnice o ETD. Patří sem všechny přísady do paliv používané jako motorové palivo, některá biopaliva a všechny ostatní uhlovodíky pro účely vytápění, s výjimkou rašeliny.

To znamená, že v současné době jsou ze systému ETS2 vyloučeny následující druhy paliv (tj. nejsou uvedeny v tabulkách A a C ani v seznamu zahrnutých kódů KN):

- Rašelina;
- Odpad používaný jako palivo (nebezpečný nebo komunální odpad používaný jako palivo, který je v příloze III směrnice výslovně vyloučen z působnosti ETS2);
- Paliva získaná z odpadu (většinou používaná v zařízeních ETS1);
- Pevná biomasa (např. paliva na bázi dřeva);
- Dřevěné uhlí.

¹⁴ Článek 3(af): "palivem" se pro účely kapitoly IVa této směrnice rozumí jakýkoli energetický produkt uvedený v čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/96/ES, včetně paliv uvedených v tabulkách A a C přílohy I uvedené směrnice, jakož i jakýkoli jiný produkt určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný jako motorové palivo nebo palivo pro vytápění, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 3 uvedené směrnice, a to i pro výrobu elektřiny.

3 CYKLUS DODRŽOVÁNÍ ETS2

3.1 Význam MRV v EU ETS

Monitorování, vykazování a ověřování emisí (MRV) hraje klíčovou roli v důvěryhodnosti každého systému obchodování s emisemi. Bez MRV by bylo dodržování předpisů netransparentní a mnohem obtížněji sledovatelné a prosazování by bylo ohroženo. To platí i pro systém Evropské unie pro obchodování s emisemi pro budovy, silniční dopravu a další odvětví (ETS2). Právě úplný, konzistentní, přesný a transparentní systém monitorování, vykazování a ověřování vytváří důvěru v obchodování s emisemi. Jen tak lze zajistit, aby regulované subjekty splnily svou povinnost vyřadit dostatečné množství povolenek.

Toto tvrzení vychází z dvojí povahy systému ETS2: na jedné straně se jedná o tržní nástroj. Umožnil vznik významného trhu, na němž účastníci trhu chtějí znát peněžní hodnotu povolenek, s nimiž obchodují a které musí odevzdat. Na druhé straně je to nástroj k dosažení přínosu pro životní prostředí. Na rozdíl od jiných právních předpisů v oblasti životního prostředí však tohoto cíle nemají dosáhnout jednotlivci, ale celá skupina účastníků ETS2 musí cíle dosáhnout společně. To vyžaduje značnou míru spravedlnosti mezi účastníky, kterou zajišťuje spolehlivý systém MRV. Dozorové činnosti příslušných orgánů významně přispívají k tomu, aby bylo dosaženo cíle stanoveného emisním stropem, což znamená, že předpokládané snížení emisí je v praxi dosaženo. Je proto odpovědností příslušných orgánů spolu s akreditačními orgány chránit integritu systému ETS2 dohledem nad účinným a spolehlivým fungováním systému MRV.

Účastníci trhu s uhlíkem i příslušné orgány chtějí mít jistotu, že jedna vypuštěná tuna ekvivalentu CO₂ odpovídá jedné vykázané tuně (pro účely jedné odevzdávané povolenky). Tato zásada je známá již od počátků EU ETS jako příslovečný postulát: **"Tuna musí být tuna!"**.

Aby bylo zajištěno, že toho bude dosaženo spolehlivým, transparentním, ověřitelným a zároveň nákladově efektivním způsobem, poskytuje směrnice ETS pevný základ pro dobrý systém monitorování, vykazování a ověřování. Toho je dosaženo články 14 a 15 ve spojení s přílohami IV a V směrnice o EU ETS.¹⁵ Na základě článku 14 přijala Komise nařízení o monitorování a vykazování (MRR), které bylo několikrát změněno.

Komise i členské státy však vždy uznaly, že složité a technické právní předpisy, jako je nařízení o monitorování a vykazování, je třeba podpořit dalšími pokyny, aby bylo zajištěno jejich harmonizované provádění ve všech členských státech a aby byla připravena cesta k hladkému dodržování předpisů, prostřednictvím pragmatických a dohodnutých přístupů, kdykoli je to možné.

¹⁵ Článek 30f směrnice EU o ETS prohlašuje, že články 14 a 15, jakož i přílohy IV a V směrnice se vztahují i na ETS2.

Rovněž bylo přijato nařízení o ověřování a akreditaci ověřovatelů (AVR¹⁶), pro které Komise vypracovala samostatnou řadu pokynů (zvláštní pokyny pro ověřovatele budou zveřejněny později).

3.2 Přehled cyklu dodržování

Každoroční proces monitorování, podávání zpráv, ověřování emisí, vyřazování povolenek a postup příslušného orgánu při přijímání zpráv o emisích se často označuje jako "cyklus dodržování". Obrázek 2 ukazuje hlavní prvky tohoto cyklu.

Na pravé straně obrázku je "hlavní cyklus": Regulovaný subjekt sleduje své emise v průběhu celého roku. Po skončení kalendářního roku (do čtyř měsíců¹⁷) musí vypracovat roční zprávu o emisích (AER), požádat o ověření¹⁸ a předložit ověřenou zprávu příslušnému orgánu. Ověřené emise musí korespondovat s odevzdáním povolenek v systému rejstříku¹⁹ od roku 2028 (tj. za emise v roce 2027). Zde se zásada "tuna musí být tunou" převádí na "tuna musí být povolenkou", tj. v tomto okamžiku je tržní hodnota povolenky korelována s náklady na splnění environmentálního cíle systému ETS2. Poté pokračuje monitorování emisí, jak je znázorněno na obrázku. Přesněji řečeno, monitorování pokračuje bez přerušení na konci roku z jednoho cyklu do druhého.

Proces monitorování potřebuje pevný základ. Výsledné údaje musí být dostatečně spolehlivé, aby vytvářely důvěru ve spolehlivost systému ETS2, včetně spravedlnosti povinnosti odevzdání, a musí být konzistentní v průběhu let. Proto musí regulovaný subjekt zajistit, aby jeho metodika monitorování písemně zdokumentována a nemohla být svévolně měněna. V případě ETS2 se tato písemná metodika nazývá plán monitorování (MP) regulovaného subjektu (viz obrázek 2). Je součástí povolení²⁰, které musí mít každý regulovaný subjekt v systému ETS2 pro emise skleníkových plynů.

Z obrázku 2 je rovněž patrné, že MP, ačkoli je specifický pro jednotlivé regulované subjekty, se musí řídit požadavky platných právních předpisů EU, zejména nařízení o monitorování a vykazování. V důsledku toho je systém MRV v rámci EU ETS schopen vytvořit kvadraturu mezi přísnými celoevropskými pravidly, která zajišťují spolehlivost a zabraňují svévolnému a nepřiměřenému zjednodušování, a umožňují dostatečnou flexibilitu s ohledem na okolnosti jednotlivých regulovaných subjektů.

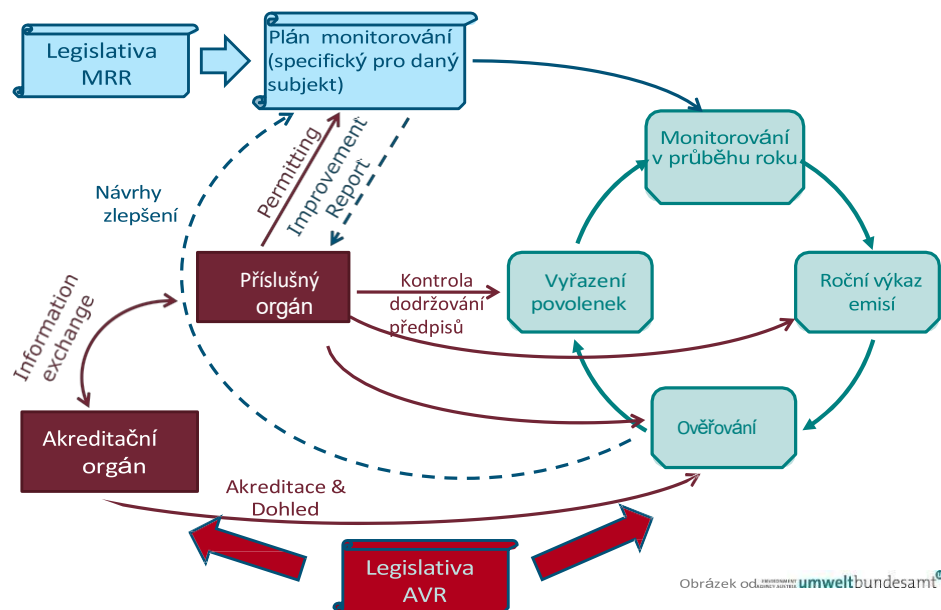
¹⁶ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2067 ze dne 19. prosince 2018 o ověřování údajů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.

¹⁷ Podle vnitrostátních právních předpisů může být tato doba kratší, viz poznámka pod čarou č. 30.

¹⁸ Ověření se vyžaduje až od vykazovaného roku 2025, tj. od AER předloženého v roce 2026.

¹⁹ Pro účely zjednodušení nebylo do obrázku zahrnuto odevzdání povolenek.

²⁰ Toto povolení se podle článku 30b směrnice EU ETS nazývá povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů. Upozorňujeme, že pro zjednodušení administrativy lze podle čl. 30b odst. 5 s monitorovacím plánem nakládat odděleně od povolení, pokud jde o formální změny monitorovacího plánu.

Obrázek 2: Princip cyklu shody ETS2

Na obrázku 2 jsou rovněž uvedeny některé klíčové povinnosti příslušného orgánu. Musí dohlížet na dodržování předpisů ze strany regulovaných subjektů. V prvním kroku musí příslušný orgán schválit každý monitorovací plán před jeho použitím. To znamená, že MP vypracovaný regulovaným subjektem je zkontrolován z hlediska souladu s požadavky MRR. Pokud regulovaný subjekt využívá některé zjednodušené přístupy povolené nařízením MRR, musí to regulovaný subjekt zdůvodnit, například na základě technické proveditelnosti nebo nepřiměřených nákladů, pokud jinak nelze dosáhnout požadovaných vyšších úrovní přesnosti (viz dále oddíl 5.2).

Je odpovědností příslušného orgánu provádět kontroly ročních výkazů emisí. To zahrnuje námtkové kontroly již ověřených výkazů a křížové kontroly s údaji zapsanými v tabulce ověřených emisí v systému rejstříku²¹ a kontrolu, zda bylo odevzdáno dostatečné množství povolenek.

Cyklus dodržování předpisů má navíc širší perspektivu. Jak ukazuje obrázek 2, existuje druhý cyklus. Jedná se o pravidelný přezkum MP, pro který může být ověřovací zpráva cenným podkladem. Kromě toho je regulovaný subjekt povinen neustále usilovat o další zlepšování své metodiky monitorování.

²¹ Registr Unie zřízený pro ETS1 se bude používat i pro ETS2. Další informace o registru Unie naleznete zde: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/union-registry_en.

Zvláštní pravidla pro vedení účtů a vyřazování povolenek pro regulované subjekty ETS2 byla stanovena v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2904 ze dne 25. října 2023, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/1122, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokud jde o fungování registru Unie.

3.3 Význam plánu monitorování

Z předchozího oddílu je zřejmé, že schválený plán monitorování (MP) je nejdůležitějším dokumentem pro každý regulovaný subjekt, který se účastní ETS2. Podobně jako recept pro kuchaře nebo příručka pro management certifikovaného systému řízení kvality slouží jako manuál pro úkoly regulovaného subjektu. Proto by měl být napsán tak, aby všichni, zejména noví zaměstnanci, okamžitě pochopili postup a řídili se pokyny. Musí také umožnit, aby příslušný orgán rychle pochopil monitorovací činnosti regulovaného subjektu. V neposlední řadě je MP pro ověřovatele "kritériem", podle něhož má být výkaz emisí regulovaného subjektu posuzován.

Typické prvky MP zahrnují následující činnosti regulovaného subjektu (použitelnost závisí na konkrétních podmínkách regulovaného subjektu):

- shromažďování dat (údaje z měření, faktury atd.);
- Odběr vzorků materiálů a paliv;
- Laboratorní analýzy paliv a materiálů;
- Údržba a kalibrace měřidel;
- Popis použitých výpočtů, vzorců a softwaru;
- Popis metod identifikace kategorií CRF konečných spotřebitelů;
- Kontrolní činnosti k zajištění validace a kvality zpracovávaných a vykazovaných údajů (např. zásada čtyř očí pro sběr údajů);
- Archivace dat (včetně ochrany před manipulací a zničením);
- Pravidelná identifikace možností zlepšení.

MP musí být pečlivě vypracovány ➡ kapitola 6), aby byla minimalizována

administrativní zátěž a zároveň byly dostatečně jasné pro situace, kdy není k dispozici zkušený personál regulovaného subjektu²². Vzhledem k tomu, že MP má být schválen příslušným orgánem, je samozřejmé, že změny MP jsou povoleny pouze se souhlasem příslušného orgánu. MRR zde snižuje administrativní náročnost tím, že umožňuje dva přístupy, které by měly být při vypracovávání MP zohledněny:

- Pouze změny, které jsou "významné", musí schválit příslušný orgán, "nevýznamné" změny stačí pouze oznámit (čl. 75b odst. 3 nařízení o monitorování a vykazování, viz oddíl 6.8);
- Monitorovací činnosti, které nejsou rozhodující ve všech detailech a které se ze své podstaty často mění podle potřeby, mohou být zařazeny do "písemných postupů", které jsou v MP stručně zmíněny a popsány, ale jejichž podrobnosti se nepovažují za součást schváleného MP. Vztah mezi MP a písemnými postupy je podrobněji popsán v článku oddíl 6.6.

Simplified!

Vzhledem k významu MP Komise poskytne šablony monitorovacích plánů. Některé členské státy mohou poskytnout vlastní šablony založené na šablonách Komise, jiné členské státy používají specializovaný (obvykle webový) elektronický systém pro podávání zpráv (který musí rovněž splňovat minimální stanovené požadavky Komise).

²² Např. obsahují jasný odkaz na další systémy, procesy a postupy, které mohou být nezbytné pro úspěšné uplatnění MP.

Před vypracováním plánu monitorování se proto regulovaným subjektům doporučuje prohlédnout si internetové stránky svého příslušného orgánu nebo se s ním přímo spojit, aby zjistily konkrétní požadavky na předložení plánu monitorování v jejich členském státě. Vnitrostátní právní předpisy mohou rovněž stanovit zvláštní požadavky.

3.4 Milníky a termíny

3.4.1 Roční cyklus dodržování předpisů

Cyklus plnění požadavků ETS2 je postaven na požadavku, aby se monitorování vždy vztahovalo ke kalendářnímu roku²³, jak je uvedeno v tabulce 1. Regulované subjekty mají čtyři měsíce po skončení roku na to, aby dokončily své výkazy emisí a nechaly je ověřit akreditovaným ověřovatelem v souladu s AVR. Poté musí regulované subjekty vyřadit odpovídající množství povolenek do 31. května každého roku. V souladu s vnitrostátními právními předpisy může nebo musí příslušný orgán provádět (namátkové) kontroly obdržených výkazů a musí stanovit konzervativní odhad emisí, pokud regulovaný subjekt výkaz emisí nepředloží nebo pokud výkaz předložen byl, ale buď není v souladu s MRR, nebo není ověřen jako uspokojivý v souladu s AVR (čl. 75r odst. 1 MRR). Pokud příslušný orgán zjistí v předložených výkazech jakýkoli druh chyby, může to mít za následek opravy ověřených hodnot emisí, které musí provést subjekt ETS2 (a které podléhají opětovnému ověření).²⁴ Upozorňujeme, že pro tyto opravy není v právních předpisech EU stanovena žádná lhůta. Může však existovat určitý požadavek uvedený ve vnitrostátních právních předpisech.

Tabulka 1: Společná časová osa ročního cyklu plnění požadavků ETS2 pro emise v roce N.

Kdy?	Kdo?	Co?
Do 31. srpna 2024 ²⁵	Regulovaný subjekt	Předložit příslušnému orgánu MP ke schválení a otevření účtu v registru ²⁶ .
Před 1. lednem 2025	Příslušný orgán	Schválit MP a vydat povolení k vypouštění skleníkových plynů
30. dubna 2025	Regulovaný subjekt	Předložit zprávu o historických emisích (2024), neověřenou ²⁷
1. ledna N ²⁸		Začátek vykazovaného období
31. prosince N		Konec vykazovaného období

²³ Čl. 3 odst. 12 nařízení MRR definuje: "vykazovaným obdobím" se rozumí kalendářní rok, během kterého musí být emise monitorovány a vykazovány [...].

²⁴ Pokud jsou chyby zjištěny buď příslušným orgánem, nebo regulovaným subjektem až po 31. květnu, mohou být opravy provedeny i v ročním výkazu emisí za následující rok.

²⁵ Pokud příslušný orgán nestanovil pro toto podání jinou lhůtu. Doporučuje se však předložit MP co nejdříve, zejména s ohledem na to, že podávání zpráv o historických emisích v dubnu 2025 znamená monitorování emisí již v průběhu roku 2024.

²⁶ Podle článku 15b nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2904 musí regulovaný subjekt zaslat všechny příslušné dokumenty národnímu správci do 20 pracovních dnů od vstupu povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů v platnost.

²⁷ Upozorňujeme, že v případě historických emisí nebude monitorování v roce 2024 vycházet ze schváleného MP. Doporučuje se však monitorovat emise již v roce 2024 v souladu s metodami, které budou pravděpodobně schváleny příslušným orgánem pro monitorování od roku 2025, aby byla zajištěna spolehlivá přesnost údajů pro rok 2024.

²⁸ První rok N je 2025.

Kdy?	Kdo?	Co?
do 30. dubna ²⁹ N+1	Ověřovatel	Dokončit ověření a vydat ověřovací zprávu regulovanému subjektu.
Do 30. dubna ³⁰ N+1	Regulovaný subjekt	Předložení <i>ověřeného ročního výkazu emisí</i> příslušnému orgánu
Do 30. dubna N+1	Regulovaný subjekt /ověřovatel ³¹	Zadání údaje o ověřených emisích do tabulky ověřených emisí v registru.
Do 30. dubna N+1	Regulovaný subjekt	Od roku 2028 podávat zprávy o průměrném podílu nákladů na emise uhlíku, které přenesl na spotřebitele v roce N. Komise přijme prováděcí akty týkající se požadavků na tyto zprávy (čl. 30f odst. 3).
duben–květen N+1	CA	V závislosti na vnitrostátních právních předpisech jsou možné namátkové kontroly předložených ročních zpráv o emisích. Případné vyžádání opravy ze strany regulovaného subjektu.
Do 31. května N+1	Regulovaný subjekt	Vyřazené povolenky (množství odpovídající ověřeným ročním emisím) v systému registrů
Do 31. července N+1 ³²	Regulovaný subjekt	Případné předložení zprávy o možných zlepšeních MP příslušnému orgánu ³³ .
(Termín není stanoven)	CA	Provádění další kontroly předložených ročních výkazů emisí, pokud se to považuje za nezbytné nebo pokud to vyžadují vnitrostátní právní předpisy; vyžádání změny údajů o emisích a případně vyřazení dodatečných povolenek (v souladu s právními předpisy členského státu).

²⁹ Poznámka pod čarou č. 30 platí i v tomto případě.

³⁰ Podle čl. 75p odst. 1 mohou příslušné orgány požadovat, aby regulované subjekty předložily ověřený roční výkaz emisí dříve než do 30. dubna, nejdříve však do 31. března.

³¹ To může být v jednotlivých členských státech upraveno odlišně.

³² Podle čl. 75q odst. 1 může příslušný orgán stanovit pozdější datum, nejpozději však do 30. září.

³³ Podle článku 75q nařízení MRR existují dva různé typy zpráv o zlepšení. Jednu je třeba předložit v roce, kdy ověřovatel podává doporučení ke zlepšení, a druhou (kterou lze případně kombinovat s první) každé tři roky u subjektů kategorie B a každých pět let u subjektů kategorie A. Kategorizace viz oddíl 6.3 tohoto dokumentu. Příslušný orgán může stanovit jiný termín, nejpozději však do 30. září daného roku.

3.4.2 Příprava na ETS2

Aby cyklus dodržování předpisů fungoval, musí být MP všech regulovaných subjektů schváleny příslušným orgánem před začátkem monitorovacího období pro ETS2, které začíná 1. ledna 2025. Na základě zkušeností z předchozích fází ETS1 může tento schvalovací proces trvat několik měsíců a měl by být dobře připraven. Předpokládají se poměrně dlouhé časové lhůty: zaprvé, příprava MP regulovaným subjektem může trvat až několik měsíců v závislosti na složitosti jeho činnosti a zejména na struktuře trhu při snaze určit sektory konečných spotřebitelů. Protože příslušný orgán potřebuje také několik týdnů nebo měsíců na posouzení všech předložených MP (v závislosti na aktuálním pracovním vytížení) a protože regulované subjekty pak potřebují několik týdnů na konečnou implementaci nového schváleného MP, požaduje nařízení o monitorování a vykazování, aby regulované subjekty předložily své MP ke schválení nejpozději čtyři měsíce před zahájením monitorování (tj. do konce srpna 2024).³⁴

Ideální příklad časového plánu pro zahájení nového ETS2 je uveden v tabulce 2.

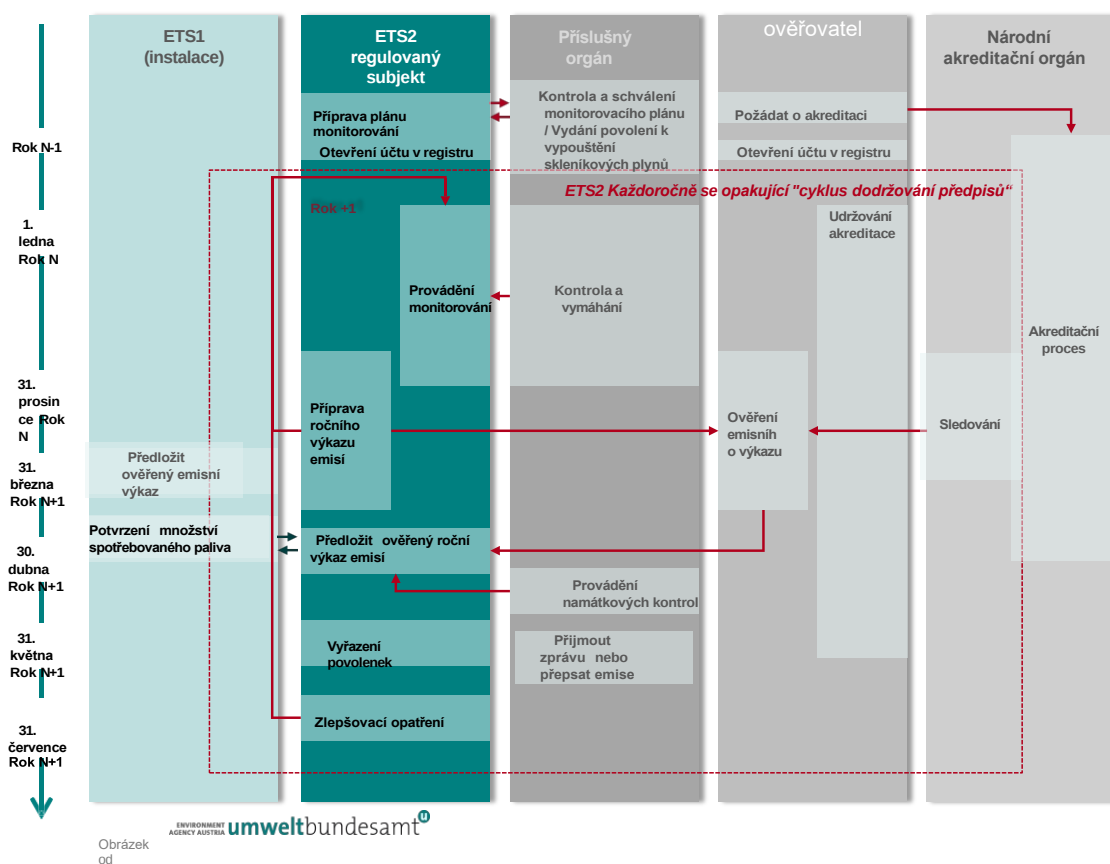
Tabulka 2: Ideální modelový časový plán přípravy cyklu ETS2 pro zahájení ETS2. Upozorňujeme, že lhůty se mohou v jednotlivých členských státech výrazně lišit.

Kdy?	Kdo?	Co?
březen–srpen 2024	Regulovaný subjekt	Vývoj nových MP
nejpozději do konce srpna 2024	Regulovaný subjekt	Předložení nového MP na CA (lhůta stanovená CA).
srpen–prosinec 2024	CA	Kontrola a schvalování MP
říjen–prosinec 2024	Regulovaný subjekt	Příprava na realizaci schváleného MP
1. ledna 2025	Regulovaný subjekt	Začátek monitorovacího období s použitím schváleného MP na základě požadavků MRR
30. dubna 2025	Regulovaný subjekt	Předložit zprávu o historických emisích (2024), tj. první výroční zprávu o emisích.
30. dubna 2026	Regulovaný subjekt	Předložení prvního ověřeného výkazu emisí za vykazovaný rok 2025
1. ledna 2027		Zahájení obchodování pro ETS2

³⁴ Pokud příslušný orgán nestanovil pro toto podání jinou lhůtu.

3.5 Role a odpovědnosti

Různé odpovědnosti regulovaných subjektů, ověřovatelů a příslušných orgánů jsou uvedeny na obrázku 3 s ohledem na činnosti uvedené v předchozích oddílech. Pro úplnost je zahrnut také akreditační orgán. Obrázek jasně ukazuje vysokou úroveň kontroly, která je účinně zabudována do systému MRV. Za monitorování a podávání zpráv odpovídají především regulované subjekty (které jsou rovněž odpovědné za najímání ověřovatele a za poskytování všech relevantních informací ověřovateli). Příslušný orgán schvaluje MP, přijímá a kontroluje roční výkazy emisí, odpovídá za kontroly a může provádět opravy ověřených hodnot emisí, pokud zjistí chyby. Příslušný orgán má tedy kontrolu nad konečným výsledkem. Nakonec je ověřovatel v konečném důsledku odpovědný akreditačnímu orgánu³⁵. Všimněte si, že na základě článku 66 AVR musí členské státy rovněž monitorovat výkonost svých vnitrostátních akreditačních orgánů, čímž je plně zajištěna integrita systému MRV a akreditace ETS2.

Obrázek 3: Přehled odpovědností hlavních účastníků ETS2. Pokud jde o "akreditační orgán", viz také poznámka pod čarou č. 35.

³⁵ AVR rovněž umožňuje, aby ve výjimečných případech byli ověřovatelé (pokud jsou fyzickými osobami) certifikováni a dozorováni vnitrostátním orgánem jmenovaným daným členským státem (v souladu s článkem 55 AVR).

4 KONCEPTY A PŘÍSTUPY

Tato kapitola je věnována vysvětlení nejdůležitějších pojmů a konceptů potřebných pro vývoj MP.

4.1 Základní principy

V článcích 5 až 9 MRR³⁶ jsou uvedeny hlavní principy, kterými se musí regulované subjekty řídit při plnění svých povinností:

1. **Úplnost** (článek 5): Úplnost palivových toků je jádrem zásad monitorování EU ETS. Aby byla zajištěna úplnost monitorovaných emisí, měl by regulovaný subjekt zohlednit následující hlediska:
 - Článek 5 MRR vyžaduje, aby byly zahrnuty všechny emise spojené se všemi palivovými toky (oddíl 4.2), pokud patří ke spalování v odvětvích uvedených v příloze III směrnice o EU ETS nebo které jsou zahrnuty do ETS2 jednostranným rozšířením ze strany členského státu podle článku 30j směrnice EU ETS (dále jen "opt-in").
 - Úplnost hranic systému viz "určení regulovaných subjektů ETS2" v oddíle 8 a "typy paliv, na které se vztahuje" v oddíle 2.2.
2. **Konzistence a srovnatelnost** (čl. 6 odst. 1): Časové řady³⁷ údajů musí být v jednotlivých letech konzistentní. Svévolné změny metodik monitorování jsou zakázány. Proto musí být MP schválen příslušným orgánem, a to v případě významných změn MP. Vzhledem k tomu, že pro všechny regulované subjekty jsou definovány stejné přístupy k monitorování, jsou vytvořené údaje mezi regulovanými subjekty rovněž srovnatelné; ačkoli v závislosti na okolnostech mohou být regulované subjekty povinny používat různé metody podle systému úrovně přesnosti (oddíl 5.2).
3. **Transparentnost** (čl. 6 odst. 2): Veškeré shromažďování, sestavování a výpočty údajů musí být prováděny transparentně. To znamená, že samotné údaje, metody jejich získávání, zpracování a vykazování (jinými slovy: celý tok dat) musí být transparentně zdokumentovány a všechny relevantní informace musí být bezpečně uloženy a uchovávány tak, aby k nim měly dostatečný přístup oprávněné třetí strany. Přístup k těmto informacím musí být umožněn zejména ověřovateli a příslušnému orgánu. Je třeba zmínit, že transparentnost je ve vlastním zájmu regulovaného subjektu: Usnadňuje přenos odpovědnosti mezi stávajícími a novými zaměstnanci a snižuje pravděpodobnost chyb a opomenutí. To zase snižuje riziko nadměrného nebo nedostatečného předávání příspěvků a sankcí. Bez transparentnosti jsou ověřovací činnosti časově náročnější, a tudíž pro regulovaný subjekt nákladnější.
Kromě toho článek 67 MRR³⁸ stanoví, že příslušné údaje mají být uchovávány po dobu 10 let od předložení ověřené zprávy. Minimální údaje, které je třeba uchovávat, jsou uvedeny v příloze IX MRR.

³⁶ Článek 75a nařízení o monitorování a vykazování prohlašuje, že se tyto články vztahují i na ETS2.

³⁷ To neznamená požadavek na vytváření časových řad údajů, ale předpokládá to, že regulovaný subjekt, ověřovatel nebo příslušný orgán může časové řady používat jako prostředek kontroly konzistence.

³⁸ Článek 75o nařízení o monitorování a vykazování prohlašuje, že se tento článek vztahuje i na ETS2.

4. **Přesnost** (článek 7): Regulované subjekty musí dbát na to, aby údaje byly přesné, tj. aby nebyly systematicky ani vědomě nepřesné. Od regulovaných subjektů se vyžaduje náležitá pečlivost a snaha o co nejvyšší dosažitelnou přesnost. Jak vyplývá z dalšího bodu, "nejvyšší dosažitelná přesnost" může být chápána jako ta přesnost, která je technicky proveditelná a "bez vynaložení nepřiměřených nákladů".
5. **Úplnost metodiky a výkazu emisí** (článek 8): Tato zásada je základem každého systému MRV. Nařízení o monitorování a vykazování ji výslovně zmiňuje a doplňuje některé prvky, které jsou pro dobré monitorování nezbytné:
- Metodika monitorování a správa dat musí ověřovateli umožnit dosáhnout "přiměřené jistoty"⁴⁰ o výkazu emisí, tj. monitorování musí být schopen vydržet poměrně intenzivní test;
 - Údaje nesmějí obsahovat závažné ⁴¹ nepřesnosti a nesmějí být zkreslené;
 - Údaje musí poskytovat věrohodný a vyvážený popis emisí regulovaného subjektu.
 - Při hledání větší přesnosti mohou regulované subjekty zvážit přínosy a dodatečné náklady. Musí se snažit o "nejvyšší dosažitelnou přesnost, ledaže by to nebylo technicky proveditelné nebo by to vedlo k nepřiměřeným nákladům".
6. **Neustálé zlepšování** (článek 9): Kromě požadavku článku 75q, který vyžaduje, aby regulovaný subjekt pravidelně předkládal zprávy o zlepšení metodiky monitorování, např. pro dosažení vyšších úrovní, je tato zásada také základem pro povinnost regulovaného subjektu reagovat na doporučení ověřovatele (viz také obrázek 2 na straně 14).

³⁹ V praxi to znamená 11 let a 4 měsíce pro údaje pocházející z 1. 1. 2001, pokud je výkaz předložen 30. 4. 2001+1.

⁴⁰ Článek 3 odst. 18 AVR definuje: "*přiměřenou jistotou*" se rozumí vysoká, nikoli však absolutní míra jistoty, vyjádřená kladně v ověřovacím stanovisku, zda výkaz provozovatele nebo provozovatele letadel, který je předmětem ověření, neobsahuje významné nesprávnosti." Podrobnější informace o definici tohoto pojmu jsou uvedeny v pokynech k pokynům pro A&V, zejména ve vysvětlujících pokynech k AVR (EGD I). V oddíle 1.3 je uveden odkaz na tyto dokumenty.

⁴¹ Viz poznámka pod čarou 40.

4.2 Palivové toky

Palivové toky⁴²: Tento pojem označuje všechny druhy paliv, které regulovaný subjekt vypouští ke spotřebě a u nichž emise spojené s případnou spotřebou (tj. spalováním, a nikoliv k jiným účelům, jako je neenergetické použití) je třeba sledovat při použití metodik založených na výpočtu (kapitola 5). V definici jsou však uvedeny určité požadavky na to, jak se rozdělují příslušné druhy paliv do palivových toků a další praktické úvahy. Ty zahrnují "relevantní podíl" (oddíl 5.4) a druhy konečných spotřebitelů (oddíl 5.4.1), které rovněž hrají roli při rozdělování. Celkového množství paliva propuštěného ke spotřebě do "palivových toků" Takové rozdělení je podrobněji popsáno v oddíle 6.3.3

Komerční standardní paliva⁴³: Tento pojem označuje druhy paliv, které jsou mezinárodně standardizovány a jejichž výhřevnost se proto ve všech zemích liší pouze v malých intervalech. Patří sem nejdůležitější paliva pro silniční dopravu, jako je motorový olej (nafta) nebo benzín⁴⁴. U těchto druhů paliv jsou požadavky na monitorování v MRR mnohem jednodušší (oddíl 6.2).

Paliva splňující kritéria rovnocenná komerčním standardním palivům⁴⁵: Tento termín označuje paliva, která vykazují podobné vlastnosti jako komerční standardní paliva, ale pouze na úrovni členských států nebo regionů. Pokud jsou tyto podmínky splněny, jsou požadavky na monitorování stejně zjednodušené jako u komerčních standardních paliv (oddíl 6.2).

Často kladené otázky 10.9 Pokynů 1 obsahují další pokyny k prokazování rovnocennosti paliv s komerčními standardními palivy pro podobná kritéria pro ETS1, jak je stanoveno v čl. 31 odst. 4.

⁴² MRR čl. 3 odst. 64: "palivovým tokem" se rozumí palivo definované v čl. 3 písm. af) směrnice 2003/87/ES, které je propouštěné ke spotřebě specifickými fyzickými prostředky, jako jsou potrubí, nákladní automobily, železnice, lodě nebo čerpací stanice, a které v důsledku své spotřeby kategoriemi spotřebitelů v odvětvích, na něž se vztahuje příloha III směrnice 2003/87/ES, způsobuje emise příslušných skleníkových plynů.

Směrnice EU ETS, čl. 3 písm. af): "palivem" se pro účely kapitoly IVA této směrnice rozumí jakýkoli energetický produkt uvedený v čl. 2 odst. 1 směrnice 2003/96/ES, včetně paliv uvedených v tabulkách A a C přílohy I uvedené směrnice, jakož i jakýkoli jiný produkt určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný jako motorové palivo nebo palivo pro vytápění, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 3 uvedené směrnice, a to i pro výrobu elektřiny.

⁴³ Čl. 3 odst. 32: "komerčním standardním palivem" se rozumí mezinárodně standardizovaná komerční paliva, která vykazují interval spolehlivosti 95 % nepřesahující 1 % pro jejich stanovenou výhřevnost, včetně plynového oleje, lehkého topného oleje, benzínu, lampového oleje, petroleje, ethanu, propanu, butanu, leteckého petroleje (jet A1 nebo jet A), leteckého benzínu (jet B) a leteckého benzínu (AvGas).

⁴⁴ Směsná paliva pro dopravu (tj. po přimíchání biopaliv) by mohla být rovněž kvalifikována jako standardní komerční paliva, pokud splňují kritéria stanovená v čl. 3 odst. 32. Na úrovni členských států nebo regionů by však tato paliva mohla splňovat kritéria rovnocenná komerčním standardním palivům.

⁴⁵ Čl. 75k odst. 2: "Příslušný orgán může požadovat, aby regulovaný subjekt stanovil jednotkový konverzní faktor a emisní faktor paliv podle definice v čl. 3 písm. af) směrnice 2003/87/ES za použití stejných úrovní přesnosti, jaké jsou požadovány pro komerční standardní paliva, pokud na národní nebo regionální úrovni vykazuje některý z následujících parametrů interval spolehlivosti 95 %:

(a) pod 2 % výhřevnosti;

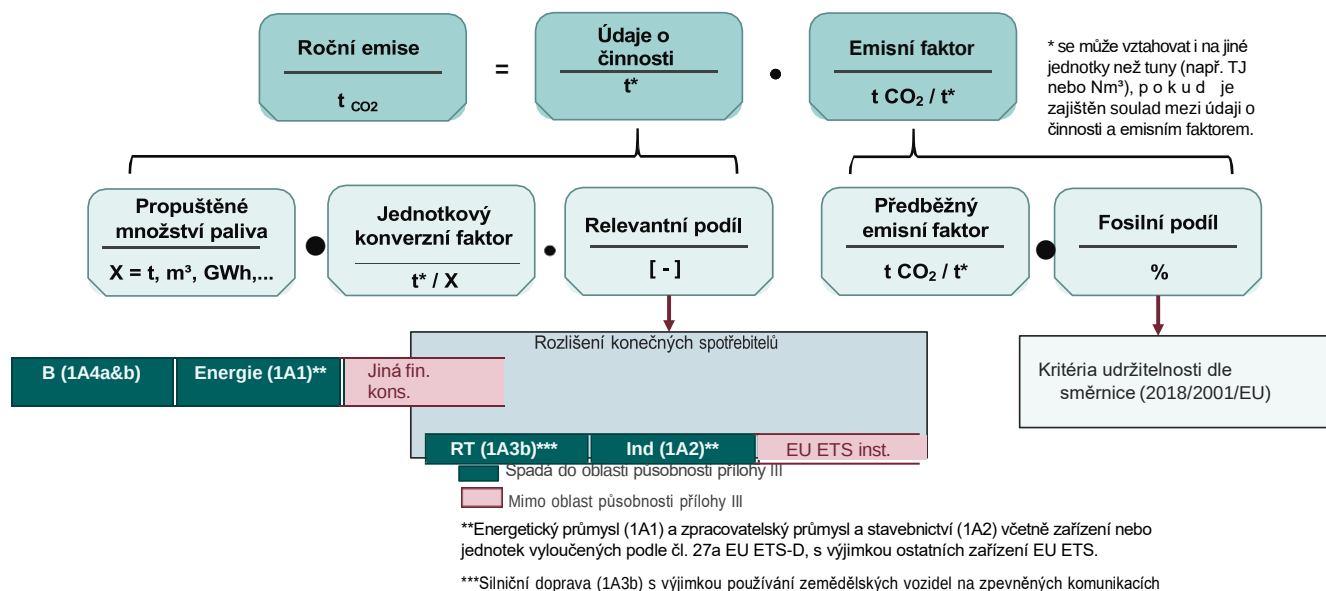
(b) pod 2 % pro emisní faktor, přičemž množství propuštěného paliva je vyjádřeno jako energetický obsah.

5 METODIKA MONITOROVÁNÍ

5.1 Přístup založený na výpočtu

Regulované subjekty musí stanovit emise spojené se spalováním paliv uvolněných ke spotřebě pomocí přístupu založeného na výpočtu.

Principem této metody je výpočet emisí tak, že se pro každý palivový tok vynásobí množství propuštěného paliva odpovídajícím jednotkovým konverzním faktorem, případně odpovídajícím relevantním podílem a odpovídajícím emisním faktorem. Obrázek 4 znázorňuje tuto metodu.

Obrázek 4: Metodika stanovení emisí na základě výpočtu

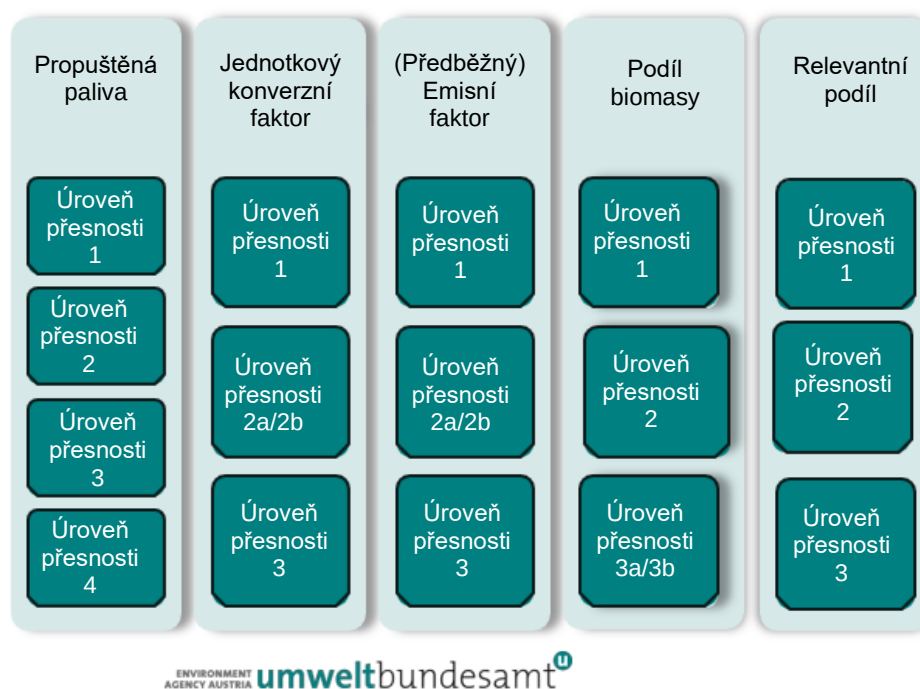
Parametr	Popis
Množství propuštěného paliva	Jedná se o množství paliva propuštěného ke spotřebě (oddíl 5.3), vyjádřené obvykle v t, Nm³, litrech nebo jako energetický obsah TJ nebo GWh. Případně bude odpovídat celkovému množství paliva pro každý palivový tok propuštěného přes místo spotřební daně.
Relevantní podíl	Jedná se o bezrozměrný faktor v rozmezí od 0 (veškeré propuštěné palivo spotřebované mimo odvětví, na něž se vztahuje příloha III směrnice) do 1 (veškeré palivo propuštěné ke spotřebě v odvětvích, na něž se vztahuje příloha III směrnice). Stanovení tohoto faktoru zahrnuje schopnost identifikovat příslušnou kategorii konečných spotřebitelů z hlediska jejich pokrytí v příloze III (oddíl 5.4).
Jednotkový konverzní faktor	Případně se převede množství paliva na jednotky (oddíl 5.6.1) kompatibilní s (předběžným) emisním faktorem. Např. pokud je množství paliva vyjádřeno v t nebo Nm³, může se jednat o čistou výhřevnost (NCV) s odpovídající EF vyjádřeným jako t CO ₂ /TJ.

Předběžný emisní faktor (EF)	Tento faktor se obvykle vyjadřuje jako t CO ₂ /t, t CO ₂ /litr nebo t CO ₂ /TJ a přepočítává množství nebo energetický obsah paliv uvolněných ke spotřebě na emise (oddíl 5.6.2), před zohledněním podílu biomasy.
Podíl biomasy/ fossilní podíl	Jedná se o bezrozměrný podíl zohledňující fossilní podíl uhlíku v palivech, který zahrnuje následující dvě hlediska (oddíl 5.6.3): - Podíl uhlíku biogenního původu - Soulad složky biomasy s kritérii udržitelnosti a úspory skleníkových plynů podle RED II.

5.2 Systém úrovní přesnosti

Systém ETS2 pro monitorování a podávání zpráv stanoví základy metodiky monitorování. Každý parametr potřebný pro stanovení emisí lze určit pomocí různých "úrovní kvality údajů". Tyto "úrovně kvality údajů" se nazývají "úrovně přesnosti"⁴⁶. Tento přístup je znázorněn na obrázku 5, který ukazuje úrovně přesnosti, které lze zvolit pro stanovení emisí z toku paliva. Popisy jednotlivých úrovní přesností (tj. požadavky na splnění těchto úrovní) jsou podrobněji uvedeny v následujících oddílech pro každý parametr.

Obecně lze říci, že úrovně přesností s nižšími čísly představují metody s nižšími požadavky a méně přesné úrovně přesnosti. Úrovně se stejným číslem (např. úroveň 2a a 2b) jsou považovány za rovnocenné.

Obrázek 5: Ilustrace ETS2 systému úrovní přesnosti

⁴⁶ Čl. 3 odst. 8 nařízení MRR definuje: "úrovně přesnosti" se rozumí stanovený požadavek používaný pro zjišťování údajů o činnosti, výpočtových faktorů, ročních emisí a ročních průměrných hodinových emisí, množství propuštěného paliva a pro relevantní podíl

Vyšší úrovně přesnosti jsou obecně považovány za přesnější, ale jejich splnění je obtížnější a nákladnější než splnění nižších úrovní přesnosti (např. z důvodu použití nákladnějších měření). Nižší úrovně přesnosti jsou proto obvykle povoleny pro menší množství emisí, tj. pro minimální palivové toky (viz oddíl 6.3.3), pro menší regulované subjekty (kategorizace viz oddíl 6.3.1) nebo pro nejjednodušší případy monitorování, jako je vypouštění pro spotřebu komerčního standardního paliva. Tím je zajištěn nákladově efektivní přístup.

Kterou úroveň přesnosti musí regulovaný subjekt zvolit podle požadavků MRR, je podrobně popsáno v oddíle 6.2.

5.3 Monitorování množství propuštěného paliva

5.3.1 Definice úrovní přesnosti

Úrovně přesnosti (oddíl 5.2) pro množství propuštěného paliva v palivovém toku jsou definovány pomocí prahových hodnot pro maximální nejistotu (na úrovni spolehlivosti 95 %) povolenou pro stanovení množství paliva nebo materiálu za vykazované období. To, zda je úroveň přesnosti splněna, musí být prokázáno posouzením nejistoty. Prvky tohoto posouzení nejistoty jsou popsány v oddíle 6.5. Předložení výsledku jakéhokoli posouzení nejistoty se však nevyžaduje, pokud metody měření použité ke stanovení množství propuštěného paliva odpovídají stejnému regulovanému subjektu a palivovému toku, na které se vztahuje režim zdanění energie / spotřebních daní, za předpokladu, že tyto metody podléhají vnitrostátní legální metrologické kontrole (oddíl 6.5.2.4). Pro ilustraci jsou v tabulce 3 uvedeny definice úrovní přesnosti pro spalování paliv. Úplný seznam definic úrovní přesnosti v MRR je uveden v oddíle 1 přílohy IIa MRR.

Tabulka 3: Definice úrovní přesnosti pro množství propuštěného paliva na základě nejistoty

č. úroveň přesnosti	Definice
1	Množství paliva [t] nebo [Nm^3] nebo [TJ] za vykazované období ⁴⁷ se stanoví s maximální nejistotou menší než $\pm 7,5 \%$.
2	Množství paliva [t] nebo [Nm^3] nebo [TJ] za vykazované období se stanoví s maximální nejistotou menší než $\pm 5,0 \%$.
3	Množství paliva [t] nebo [Nm^3] nebo [TJ] za vykazované období se stanoví s maximální nejistotou menší než $\pm 2,5 \%$.
4	Množství paliva [t] nebo [Nm^3] nebo [TJ] za vykazované období se stanoví s maximální nejistotou menší než $\pm 1,5 \%$.

Všimněte si, že nejistota se má vztahovat na "všechny zdroje nejistoty, včetně nejistoty přístrojů, kalibrace, vlivů na životní prostředí", pokud se neuplatní některé ze zjednodušení uvedených v oddíle 6.5.2.

⁴⁷ Vykazovaným obdobím je kalendářní rok.

5.3.2 Příslušné prvky monitorovacího plánu

Při vypracovávání MP musí regulovaný subjekt učinit několik rozhodnutí týkajících se způsobu stanovení množství propuštěného paliva.

Množství propuštěných paliv zahrnuje celkové množství paliv propuštěných ke spotřebě (tj. uvedených na trh) před zohledněním toho, jakým typem spotřebitelů (doprava, vytápění budov, průmysl, zemědělství atd.) jsou paliva nakonec spotřebována. Přepočet těchto celkových množství na příslušná množství spotřebovaná pouze v odvětvích spadajících do působnosti ETS2 bude proveden později při vynásobení relevantním podílem (oddíl 5.4).

Kvantifikace množství propuštěného paliva

MRR stanoví následující tři metody pro určení množství propuštěného paliva:

- Metody měření používané v režimu zdanění energie / spotřebních daní za předpokladu, že:
 - regulovaný subjekt odpovídá subjektu, který má vykazovací povinnost pro energetické produkty v režimu zdanění energie / spotřebních daní;
 - metody měření podléhají vnitrostátní legální metrologické kontrole (NLMC). To by se mělo obvykle týkat všech obchodních transakcí na základě měření pohonných hmot, z nichž se platí daně a vybírá clo.

Aniž by to bylo výslovně uvedeno, budou tyto metody měření založeny na dávkovém nebo průběžném měření (viz níže).

- na základě dávkového měření, tj. agregace měření množství v místě, kde jsou toky paliva propuštěny ke spotřebě, jako jsou jednotlivé spotřebiče, jako dodávky tuhých paliv, kapalných paliv nebo LPG nákladními automobily
- na základě průběžného měření v místě, kde jsou toky paliv propuštěny ke spotřebě, například při přepravě kapalných nebo plyných paliv potrubím.

Nařízení o monitorování a vykazování stanoví zvláštní ustanovení pro první metodu (režim zdanění energie/spotřební daně) tím, že umožňuje příslušným orgánům požadovat, aby regulované subjekty tuto metodu případně používaly, a také tím, že umožňuje regulovaným subjektům předpokládat splnění nejvyšší úrovně přesnosti uvedené v oddíle 5.3.1 bez posouzení nejistoty měření. Jakékoli "nesrovnalosti" vyskytující se v souladu s čl. 6 odst. 7 (částečné ztráty) a článkem 9 (opravy pro pohyby v režimu podmíněného osvobození od daně mezi členskými státy) ED však nemusí být brány v úvahu a lze považovat, že nespadají do oblasti působnosti⁴⁸ ETS2.

Kromě toho MRR umožňuje také vyjádřit množství propuštěného paliva v příslušných jednotkách používaných pro zdanění energie, např. v TJ, litrech, GWh (spalné teplo). Ve všech ostatních případech jsou jednotky omezeny na tuny, Nm³ a TJ (jak je uvedeno v tabulce 3). Ve všech případech se propuštěné množství paliva v dalším kroku převede na jednotky (např. t nebo TJ) vynásobením příslušného jednotkového konverzního faktoru (oddíl 5.6.1), který je kompatibilní s příslušným emisním faktorem (např. t CO₂ na t nebo TJ).

⁴⁸ Příloha III směrnice stanoví, že je třeba zohlednit "...paliva, která se **používají ke spalování** v budovách, silniční dopravě a dalších odvětvích". Vzhledem k tomu, že u paliv, která jsou součástí "nesrovnalosti", nelze prokázat, že se používají ke spalování v některém z těchto odvětví, nespadají odpovídající množství paliv do oblasti působnosti ETS2.

Nástroje regulovaného subjektu vs. nástroje obchodního partnera

MRR nevyžaduje, aby každý regulovaný subjekt vlastnil měřicí přístroje za každou cenu. To by bylo v rozporu s přístupem MRR týkajícím se nákladové efektivnosti. Namísto toho lze použít přístroje, které jsou pod kontrolou jiných subjektů (zejména partnerů obchodujících s palivy nebo provozovatelů distribučních soustav na trhu se zemním plynem). Zejména v souvislosti s obchodními transakcemi, jako je obchodování s palivy, se často stává, že měření provádí pouze jeden z obchodních partnerů. Druhý partner může předpokládat, že nejistota spojená s měřením je přiměřeně nízká, protože taková měření často podléhají zákonné metrologické kontrole. Alternativně lze do kupních smluv zahrnout požadavky na zajištění kvality přístrojů, včetně údržby a kalibrace. Pokud se však nejedná o metody měření používané v režimu zdanění energie / spotřební daně, musí regulovaný subjekt posoudit nejistotu vztahující se na taková měřidla, aby mohl posoudit, zda lze splnit požadovanou úroveň přesnosti (čl. 75j odst. 2. pododstavec).

Regulovaný subjekt si tedy může vybrat, zda použije své vlastní nástroje, nebo se bude spoléhat na nástroje používané dodavatelem paliva. MRR však mírně upřednostňuje vlastní nástroje: Pokud se regulovaný subjekt rozhodne použít jiné nástroje, přestože má k dispozici vlastní nástroje, musí nástroje obchodního partnera umožňovat splnění alespoň stejné úrovně přesnosti, poskytovat spolehlivější výsledky a být méně náchylné ke kontrolním rizikům než metodika založená na vlastních nástrojích.

V mnoha případech bude toto posouzení nejistoty krátké a jednoduché. Pokud regulovaný subjekt nemá k dispozici žádný alternativní nástroj pod vlastní kontrolou, nemusí porovnávat úroveň přesnosti při použití vlastního nástroje s úrovní přesnosti nástroje svého obchodního partnera.

Simplified!

Kromě toho může být kontrolní riziko nízké, pokud faktury podléhají kontrole účetního oddělení⁴⁹. V případě, že se faktury používají jako primární údaje pro stanovení množství materiálu nebo paliva, vyžaduje nařízení MRR, aby regulovaný subjekt prokázal, že obchodní partneři jsou nezávislí. V zásadě by to mělo být považováno za pojistku pro zajištění existence smysluplných faktur. V mnoha případech to bude také ukazatel toho, zda vnitrostátní zákonná metrologická kontrola je použitelná.

⁴⁹ Všimněte si, že existence účetních kontrol automaticky nezbavuje regulovaný subjekt povinnosti zahrnout do kontrolního systému souvisejícího s ETS2 vhodná opatření ke zmírnění rizik. Posouzení rizik podle čl. 59 odst. 2 a článku 75o musí toto riziko případně zahrnout.

Načasování měření

Teoreticky by se musel okamžik uzávěrky ročních množství stanovit každý rok o půlnoci 31. prosince, což v praxi nemusí být možné. Proto MRR umožňuje zvolit nejblíže nejvhodnější den pro oddělení jednoho vykazovaného roku od následujícího. Údaje musí být odpovídajícím způsobem sladěny na požadovaný kalendářní rok. Odchytky týkající se jednoho nebo více palivových toků musí být jasně zaznamenány, musí tvořit základ hodnoty reprezentativní pro kalendářní rok a musí být důsledně posuzovány ve vztahu k následujícímu roku (čl. 75j odst. 2). Podle přílohy I bodu 4 odst. 1 písm. b) bodu iv) se do plánu monitorování zahrne odpovídající popis. Příslušný orgán může v případě potřeby požádat regulovaný subjekt o poskytnutí základního postupu metody výpočtu. V každém případě by použité úrovně přesnosti měly odpovídat použitým obecným metodám (viz předchozí oddíl), s přihlédnutím k odpovídajícímu posouzení nejistoty (pokud je to nutné, tj. pokud metody nejsou v souladu s režimem zdanění energie / spotřební daně).

Např. na trhu se zemním plynem, kde je daňovým poplatníkem (tedy nejčastěji regulovaným subjektem ETS2) dodavatel zemního plynu, ale měřicí přístroje pro měření spotřeby domácností vlastní provozovatel distribuční soustavy (PDS). Na základě interních postupů provede provozovatel distribuční soustavy odečet měřidel pouze jednou ročně v předem stanoveném termínu (např. v květnu, po termínu pro podávání zpráv ETS2) a výsledky zpřístupní dodavateli. Pokud se toto předání informací uskuteční příliš pozdě pro termín ročního vykazování emisí v rámci ETS2, který je stanoven na 30. dubna každého roku, budou uvolněná množství paliva založena na stejných zástupných množstvích spotřeby, která se používají jako základ pro fakturaci spotřebitelům v domácnostech, a budou upravena až ve zprávě o emisích za rok Y+1 na základě výsledků měření skutečné spotřeby.

Příklad: Dodavatel zemního plynu (v tomto příkladu regulovaný subjekt ETS2) má přímé smluvní vztahy s domácnostmi. Roční spotřeba zemního plynu se měří jednou ročně 15. května průtokoměrem, který vlastní a odečítá provozovatel distribuční soustavy zemního plynu (PDS). To znamená, že poslední skutečná měření, která má regulovaný subjekt k dispozici pro vykazování historických emisí v průběhu roku 2024 do 30. dubna 2025, budou z 15. května 2024. Předpokládejme, že toto měření vykazovalo roční spotřebu 2 500 kWh v období od 15. května 2023 do 15. května 2024.

Regulovaný subjekt může navrhnout následující postup výpočtu množství propuštěného paliva:

- Regulovaný subjekt může tuto hodnotu 2 500 kWh použít jako nejlepší dostupnou informaci pro odhad množství propuštěného paliva za celý kalendářní rok 2024 a vykazat tento údaj ve výroční zprávě o emisích, která má být předložena do 30. dubna 2025.
- Dne 15. května 2025 vykáže provozovatel distribuční soustavy regulovanému subjektu skutečnou spotřebu v období od 15. května 2024 do 15. května 2025 ve výši 2 300 kWh.
- Pro vykazování emisí v roce 2025, které má být předloženo do 30. dubna 2026, jsou proto nejlepší dostupné údaje o množství propuštěného paliva 2 300 kWh. Aby se však napravilo nadměrné vykazování v předchozím roce, musí regulovaný subjekt odečíst $2\,500\text{ kWh} - 2\,300\text{ kWh} = 200\text{ kWh}$, což povede k vykazování množství propuštěného paliva ve výši 2 100 kWh za rok 2025.
- Výše uvedené kroky by se vykazovaly i v následujících letech.

Tento přístup by zohlednil "rovnováhu" mezi vykázanými a skutečnými emisemi, které jsou k dispozici až po uplynutí lhůty pro podávání zpráv, tj. po 30. dubnu. Při vykazování emisí v příštím roce se tato bilance nastaví na nulu. Tento přístup by připomínal zálohové sazby, které dodavatelé zemního plynu účtují svým spotřebitelům. Výsledek je uveden v následující tabulce.

kWh	Skutečná spotřeba (květen Y-2 až květen Y-1)	Nejlepší odhad (pro rok Y-1)	Vykázané "množství propuštěného paliva" v AER (v roce Y pro Y-1)	Zůstatek (vykázaný - skutečný)
2024 duben				
2024 květen	2 500			
2025 duben		2 500	2 500	
2025 květen	2 300			200
2026 duben		2 300	2 100	0
2026 květen	2 600			-300
2027 duben		2 600	2 900	0
2027 květen	2 500			100
2028 duben		2 500	2 400	0
2028 květen	...	...	...	...

Dodavatelé paliv mohou také navrhnout sofistikovanější přístupy, které zohlední např. delší historii úrovně spotřeby a rozdělení založené na odhadech úrovně spotřeby před a po 15. květnu každého roku (zimní/letní vzorce, např. s podporou údajů provozovatele distribuční soustavy) namísto rozdělení "rovnoměrným rozdělením", které se implicitně předpokládá v tomto příkladu, "referenční hodnoty" pro podobné spotřebitele, historické a předpokládané topné dny atd. Ať už je však navržen jakýkoli přístup, měl by být v souladu s plánem zálohových plateb pro stejného spotřebitele, aby se předešlo nesrovnalostem a podnětům ke strategickému chování za účelem arbitrážních zisků.

Z výše uvedeného příkladu vyplývá několik závěrů:

- Skutečná úroveň spotřeby bude vždy o rok pozadu. S každým dalším rokem se však relativní dopady na kumulativní vykazované množství budou snižovat. Takto také funguje trh založený na zálohových platbách a nelze se mu vyhnout, dokud nedojde k širšímu rozšíření chytrých plynoměrů, které umožňují měření v reálném čase.
- Vždy zůstane nejisté, jaká byla skutečná úroveň spotřeby v prvním roce (v tomto případě mezi 1. lednem 2024 a 15. květnem 2025). Stejně jako v případě výše uvedeného údaje bude mít nejistota kolem tohoto údaje v průběhu času klesající relativní dopad.
- Výše uvedená příkladová tabulka ukazuje, že tato "bilanční metoda" může značně zesílit malé rozdíly mezi odhadovanými a skutečnými emisemi a rozdíly ve vykázaném "množství propuštěného paliva" v jednotlivých letech. Protože však dodavatel zemního plynu má obvykle tisíce různých spotřebitelů, lze očekávat, že rozdíly mezi odhadovanými a skutečnými množstvími se na agregované úrovni zprůměrují.

Ve skutečnosti také nebude existovat pouze jeden odečtový den pro všechny spotřebitele, ale odečtové dny budou rozloženy do celého roku. Provozovatel distribuční soustavy bude odečítat měřidla některých spotřebitelů např. 18. ledna, jiných 25. února, 10. května atd. Regulovaný subjekt proto může navrhnout rozumné mezní datum, kdy bude brát v úvahu odečty měřidel za běžný rok a u kterých bude vycházet z nejlepšího odhadu a odsouhlasí je až ve zprávě za příští rok. Takovým datem by mohl být např. týden [jeden] před provedením ověření. Použitá metodika bude muset být popsána ve schváleném monitorovacím plánu.

Informace o dalších požadavcích týkajících se stanovení množství propuštěného paliva: Další informace o údržbě, kalibraci a seřizování měřících přístrojů jsou uvedeny v oddíle 6.3.

5.4 Relevantní podíl

V čl. 3 odst. 66 nařízení o monitorování a vykazování se používá definice, podle níž se *"relevantním podílem"* rozumí *faktor mezi nulou a jedničkou, který se používá k určení podílu palivového toku, který se používá ke spalování v odvětvích, na něž se vztahuje příloha III směrnice 2003/87/ES*".

To znamená, že pro každý palivový tok musí regulovaný subjekt určit podíl množství propuštěného paliva, které se spaluje v odvětvích uvedených v příloze III. Pro každý palivový tok může relevantní podíl nabývat hodnot 0 (nevztahuje se na něj příloha III), 1 (plně se na něj vztahuje příloha III) nebo jakékoli hodnoty mezi nimi (částečně se na něj vztahuje příloha III).

Regulovaný subjekt bude muset identifikovat množství, které nakonec spálí spotřebitelé v odvětvích, na něž se vztahuje příloha III, a odlišit je od množství dodaného všem ostatním typům konečných spotřebitelů a jiným účelům než spalování (tj. neenergetickým účelům). Správná identifikace kategorie konečného spotřebitele však nemusí být ve všech případech snadná, zejména pokud mezi regulovaným subjektem a konečným spotřebitelem neexistuje přímé dodavatelské spojení. Kromě toho musí být související informace ověřitelné. To znamená, že regulovaný subjekt musí být schopen shromáždit důkazy, které jsou dostatečně spolehlivé, aby je ověřovatel mohl použít pro vypracování stanoviska s přiměřenou mírou jistoty.

- Jaký typ informací je potřeba k určení, do které kategorie CRF konečný spotřebitel spadá (oddíl 5.4.1)?
- Jaké metody lze použít k identifikaci konečných spotřebitelů (oddíl 5.4.2)?

5.4.1 Koneční spotřebitelé, na které se vztahuje ETS2

Metodu použitou pro identifikaci konečných spotřebitelů v oddíle 5.4.2 bude třeba kombinovat s možností zařadit tyto spotřebitele do příslušné kategorie s ohledem na pokrytí ETS2. Příloha III směrnice EU ETS uvádí odvětví budov, silniční dopravy a další odvětví (podrobnosti viz níže), pro která by mělo být spalování paliv regulovanými subjekty ETS2 uvolňovaných ke spotřebě zahrnuto do ETS2, včetně všech odvětví, pro která se členské státy rozhodnou prostřednictvím článku 30j směrnice, přičemž nezahrnuje žádnou činnost, na kterou se vztahuje příloha I směrnice. Odvětvová kategorizace se provádí pomocí kategorií společného formátu pro podávání zpráv (CRF), které se používají pro sestavování národních inventur skleníkových plynů podle pokynů IPCC z roku 2006.

- Pokyny jsou ke stažení zde (viz odkaz na nejdůležitější kapitoly níže):
<https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/vol2.html>
- Nejdůležitější definice pro stacionární spalovací zařízení (které odpovídají "topným palivům" používaným v režimu zdanění energie / spotřební daně) jsou uvedeny v tabulce 2.1 následujícího dokumentu:
https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_2_Ch2_Stationary_Combustion.pdf
- Nejdůležitější definice mobilních spalovacích zařízení (které odpovídají "motorovým palivům" používaným v režimu zdanění energie / spotřební daně) jsou uvedeny v tabulce 3.1.1 následujícího dokumentu:

[https://www.ipcc-](https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf)

[nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf](https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/2_Volume2/V2_3_Ch3_Mobile_Combustion.pdf)

Regulované subjekty budou muset vykazovat emise z paliv spalovaných v odvětvích uvedených spolu s jejich kategorií CRF v příloze III směrnice (tj. CRF **1A1**, **1A2**, **1A3b**, **1A4a** a **1A4b**). To **zahrnuje** následující sektorová použití a také hlavní **vyloučená** odvětví, od nichž musí regulovaný subjekt odlišit použití v rámci stanovení relevantního podílu:

- **CRF 1A4a a CRF 1A4b:** spalování paliv v komerčních/institucionálních a obytných budovách
 - CRF **1A4a zahrnuje:** emise ze spalování paliv v komerčních a institucionálních budovách (vytápění prostor, ohřev vody, vaření atd.);
 - CRF **1A4b zahrnuje:** všechny emise ze spalování paliv v domácnostech (vytápění, ohřev vody, vaření, terénní vozidla a stroje používané v tomto odvětví, sekačky na trávu atd.);
 - **nezahrnuje:** hlavní použití, která je třeba oddělit od výše uvedených, jsou ostatní stacionární a mobilní spalování, zejména nezahrnuje žádné emise ze spalování paliv v zemědělství, lesnictví, rybolovu a rybářství, jako jsou rybí farmy (CRF **1A4c**).
- **CRF 1A3b:** Silniční doprava
 - **zahrnuje:** veškeré emise ze spalování a vypařování vznikající při používání paliva v silničních vozidlech, jako jsou osobní automobily, motocykly, lehká a těžká nákladní vozidla, např. nákladní automobily, autobusy, přísady do katalyzátorů na bázi močoviny atd. Nicméně, důležitý rozdíl je, že zemědělská vozidla používaná na zpevněných komunikacích (tj. pokud je typ vozidla primárně určen pro zemědělské účely, ale může být používán i na zpevněných komunikacích, např. traktory) jsou podle přílohy III vyloučena z působnosti ETS2, přestože jsou zahrnuta v CRF 1A3b.
 - **nezahrnuje:** mezi hlavní způsoby použití, které je třeba oddělit od výše uvedených, jsou emise z jiných druhů dopravy, jako je komerční letecká doprava (**1A3a**, většinou zahrnuta do ETS1), soukromá letecká doprava (**1A3a**, většinou nezahrnuta do ETS1), terénní vozidla v zemědělství (**1A4c**), železnice (**1A3c**), komerční vodní doprava a námořní plavba (**1A3d**, většinou zahrnuta v ETS1), soukromá vodní doprava a námořní plavba (**1A3d**, většinou nezahrnuta v ETS1), vojenské operace atd. (**1A5b**) atd.
- **CRF 1A1:** Energetický průmysl
 - **zahrnuje:** emise z paliv spalovaných při výrobě elektřiny (elektrárny), kombinované výroby tepla a elektřiny (kogenerační jednotky) a teplárny, rafinerie (**1A1b**), spalování v koksárenských pecích v železářském a ocelářském průmyslu (**1A1c**), paliva používaná ke spalování v zařízeních, která jsou vyloučena ze systému ETS1 podle odstavce 1 přílohy I směrnice (zařízení využívající více než 95 % biomasy v souladu s RED II a zařízení využívající pro výzkum a vývoj (VaV))⁵⁰ atd.

⁵⁰ Tato zařízení spadají do oblasti působnosti ETS2 (pevná biomasa a rašelina jsou vyloučeny, viz kapitola 2.2). To je v souladu s hlavním cílem systému EU ETS, kterým je podpora snižování emisí skleníkových plynů. Umožňuje to důslednější uplatňování oblasti působnosti pro ETS2, snižuje administrativní zátěž pro regulované subjekty a umožňuje přesnější vykazování, protože k rozlišení paliva používaného v těchto zařízeních nebude zapotřebí metoda relevantního podílu. Ze 75. a 77. bodu odůvodnění směrnice o systému EU pro obchodování s emisemi vyplývá jasný záměr, aby všechny činnosti a emise v odvětvích ETS2, na něž se nevztahuje ETS1, byly zahrnuty do oblasti působnosti ETS2.

- **nezahrnuje:** většina těchto velkých konečných spotřebitelů (zejména tam, kde celková kapacita spalovacích jednotek přesahuje 20 MW) spadá do systému ETS1.
- **CRF 1A2:** Zpracovatelský průmysl a stavebnictví
 - **zahrnuje:** emise ze spalování paliv v průmyslu (železo a ocel, cement, chemikálie atd.), včetně spalování při výrobě elektřiny a tepla pro vlastní potřebu v těchto odvětvích. Patří sem také emise ze spalování paliv v jakýchkoli terénních nebo mobilních strojích (např. bagrech nebo stavebních mobilních strojích) a v ústředích průmyslových podniků (stejná hospodářská činnost jako v průmyslových areálech).
 - **nezahrnuje:** Větší zařízení, na která se již vztahuje ETS1, a paliva používaná pro neenergetické účely na vstupu do procesu (kategorie CRF 2A na 2H), jako je chemický reaktant (např. zemní plyn pro výrobu čpavku), nebo redukční činidlo (např. železářský a ocelářský průmysl).

Jak je patrné z pokynů IPCC z roku 2006, definice odvětví často odkazují na klasifikaci ISIC. Klasifikace ISIC použitá v pokynech IPCC je však stará verze (rev. 3.1), která se již nepoužívá (v současné době se používá nejnovější verze ISIC rev. 4). Protože není snadné celkově porovnat současnou verzi ISIC rev. 4 s předchozí verzí klasifikace, doporučuje se odkazovat spíše na široký název odvětví a popis tabulek IPCC než na přesná čísla ISIC, jak je uvádějí pokyny IPCC. V případě potřeby poskytuje následující tabulka přibližnou shodu mezi oběma verzemi klasifikace:

https://www.unescwa.org/sites/default/files/event/materials/event_detail_id_681_tablesbtwnisicrev.pdf

Tato webová stránka poskytuje podrobný popis odvětví v různých verzích ISIC:

<https://unstats.un.org/unsd/classifications/Econ/Structure>

Kromě toho příloha III výslovně vylučuje z působnosti ETS2 činnosti uvedené v příloze I (tj. emise, které jsou již zahrnuty v ETS1). To znamená, že jakékoli palivo propuštěné ke spotřebě a ke spálení v zařízení, letadle nebo lodi, na které se vztahuje ETS1, je vyloučeno z působnosti ETS2. Tabulka 4 porovnává hlavní odvětví, na která se tyto dvě přílohy vztahují.

Tabulka 4: Srovnání pokrytí příloh I a III směrnice EU ETS

Pokrytí přílohy III	Zahrnuto v ETS1 ⁵¹	Nevztahuje se na ETS1 ⁵²
Kategorie CRF, na kterou se vztahuje příloha III	Velkoplošný energetický průmysl a průmyslové činnosti (CRF 1A1 a 1A2) ⁵³ Letecká činnost nad prahovými hodnotami uvedenými v příloze I směrnice Námořní činnost nad prahovými hodnotami uvedenými v příloze I směrnice Velké komplexy budov se spalovacími jednotkami >20MW	Silniční doprava a vytápění budov (<20MW) Energetický průmysl malého rozsahu a průmyslové činnosti (<20MW) Zařízení využívající více než 95 % biomasy v souladu s REDII a zařízení pro výzkum a vývoj
CRF kategorie na které se nevztahuje příloha III ⁵⁴	Některé další stacionární spalovací činnosti >20 MW (např. potrubní doprava 1A3e)	Zemědělství, lesnictví, rybolov, letectví a námořní/vodní plavba pod prahovými hodnotami uvedenými v příloze I směrnice atd.

5.4.2 Metody určování konečných spotřebitelů

MRR poskytuje regulovaným subjektům hierarchii metod pro stanovení relevantního podílu každého palivového toku s přihlédnutím mj. k robustnosti každé metody, riziku podvodu, možnosti cíleného přenosu nákladů a administrativní zátěži.

Tabulka 5: Přehled definic úrovně pro relevantní podíl

Úroveň přesnosti	Definice úrovně přesnosti
1	Čl. 75 I odst. 3: Standardní hodnota 1 (pokrytí v plném rozsahu) Čl. 75 I odst. 4: (standardní hodnota nižší než 1, pokud jsou splněny určité podmínky; viz níže)
2	Čl. 75 I odst. 2 písm. e): spotřebitelský řetězec (na bázi informačních technologií nebo v papírové podobě) Čl. 75 I odst. 2 písm. f): Vnitrostátní značení Čl. 75 I odst. 2 písm. g): Nepřímé metody (korelace)
3	Čl. 75 I odst. 2 písm. a): Fyzické rozlišení toků Čl. 75 I odst. 2 písm. b): Chemické rozlišení paliv Čl. 75 I odst. 2 písm. c): Daňové značení (Euromarker) Čl. 75 I odst. 2 písm. d): Údaje z ověřených ročních výkazů o emisích ETS1

⁵¹ Včetně zařízení vyloučených z ETS1 podle článku 27 směrnice.

⁵² Včetně zařízení vyloučených z ETS1 podle článku 27a směrnice.

⁵³ To zahrnuje všechny emise v rámci obvodu zařízení podle jeho povolení k vypouštění skleníkových plynů, jako je vytápění kancelářských budov na místě.

⁵⁴ pokud členský stát nezahrne prostřednictvím článku 30j směrnice

Každá metoda uvedená v tabulce 5 je podrobněji popsána níže:

- **Metody založené na fyzickém rozlišení palivových toků (úroveň přesnosti 3):** použití této metody vyžaduje prokázání dvou kritérií:

- existuje fyzické rozlišení palivových toků: například přímé měření palivových toků v potrubních sítích, na které jsou připojeny pouze určité typy konečných spotřebitelů (např. domácnosti nebo čerpací stanice určené pouze pro zemědělství nebo těžká nákladní vozidla) nebo toky pohonných hmot do odlehlých oblastí (ostrovy nebo oblasti bez existence vnějšího potrubí). V některých členských státech jsou instalovány samostatné měřiče pro použití energetických produktů ke specifickému účelu, např. použití elektřiny pouze pro účely vytápění. Potenciálně by tyto metody mohly být použity také pro paliva, na která se vztahuje ETS2, nebo k jejich rozlišení od použití mimo ETS2, pokud lze prokázat, že na tyto samostatné měřiče jsou připojeny pouze určité typy spotřebitelů.
- lze předložit důkaz, že koneční spotřebitelé buď spadají do oblasti působnosti přílohy III, nebo nikoli: to může být založeno na "právním rozdělení do zón", např. pokud jsou spotřebitelé v oblasti napojené na plynovod pouze např. průmyslovými uživateli (CRF 1A2) a ze zákona nemají mít povoleno provádět žádné jiné hospodářské činnosti. Tyto důkazy mohou obsahovat také prvky, které jsou vysvětleny níže v části "spotřebitelský řetězec", jako je vlastní prohlášení čerpací stanice, ke které je potrubí připojeno. V tomto vlastním prohlášení by čerpací stanice mohla potvrdit, že dodává pohonné hmoty výhradně silniční dopravě, např. na základě obchodních povolení.

Poznámka: Přestože se v této metodě používají podobné prvky jako v níže popsaných metodách "spotřebitelského řetězce", je tato metoda považována za kvalitnější. Je tomu tak proto, že 1) tato metoda je založena na fyzické infrastruktuře, kterou nelze tak snadno měnit (tj. nelze ji dodávat jiným spotřebitelům), a 2) díky tomuto omezenému počtu spotřebitelů je snazší identifikovat kategorie CRF konečných spotřebitelů.

- **Metody založené na chemických vlastnostech paliv (úroveň přesnosti 3):** použití této metody vyžaduje prokázání dvou kritérií:

- aby se chemické vlastnosti lišily od jiných (podobných) paliv: čistota, obsah uhlíku nebo síry, výhřevnost, případně přidaná aditiva atd. To lze případně doložit laboratorní analýzou (např. v souladu s články 32 až 35).
- že toto palivo je z právních, technických nebo ekonomických důvodů vhodné pouze pro určité účely:
 - Zákonné důvody: např. paliva s vysokým obsahem síry se z ekologických důvodů smějí ze zákona spalovat pouze ve spalovacích jednotkách vybavených odsiřovacími jednotkami, které mají spotřebitelé mimo přílohu III (např. zemědělci, malé lodě) nemají;
 - Technické důvody: např. určité nečistoty v palivech by mohly způsobit škody standardním spalovacím jednotkám nebo motorům, a proto mohou být spalovány pouze ve velkých průmyslových závodech, na které se vztahuje stávající systém ETS;
 - Ekonomické důvody: např. uhlí s vysokou čistotou a vysokým obsahem C se prodává s cenovou přírážkou, takže je možné ho použít pouze jako technologický materiál v průmyslu, ale ne pro energetické účely, např. pro použití v (ne)železářském průmyslu.

- **Používání daňového značení v souladu se směrnicí Rady 95/60/ES (úroveň přesnosti 3):** navázalo by na stávající praxi daňového značení plynového oleje a petroleje podle směrnice 95/60/ES. Ustanovení by mohla být rozšířena na další paliva, aby se rozlišilo mezi druhy použití, tj. konečnými spotřebiteli. To by se pravděpodobně omezilo na kapalná paliva, zatímco použití na sítě zemního plynu by bylo třeba dále prozkoumat. V některých členských státech se jedná o běžnou metodu identifikace použití paliv v zemědělství, plavbě a letectví, které nespádají do oblasti působnosti ETS2. Odvětvové pokrytí konečných spotřebitelů, pro které se používá určité barvivo (tj. využívající snížené daňové sazby nebo osvobození od daně), se však může lišit od odvětví CRF ve smyslu působnosti ETS2. I když tedy metoda daňového značení nemusí vyřešit všechny problémy, lze ji kombinovat s dalšími metodami, a přesto by mohla být užitečná pro řešení části problému, neboť mnoho členských států má diferencované daňové sazby např. pro zemědělské činnosti (i když někdy pouze buď pro motorová paliva používaná v terénních strojích, nebo pro paliva pro vytápění), vnitrozemskou plavbu, letectví atd.
- **Použití ročního výkazu emisí provozovatele ETS1 (úroveň 3)**
(kapitola 5.4.3 o zamezení dvojího započítávání)
- **Řetězec dohledatelných smluvních ujednání a faktur ("spotřebitelský řetězec") (úroveň přesnosti 2):** zahrnuje např. IT nebo papírovou dokumentaci počínaje konečnými spotřebiteli (deklarujícími nebo potvrzujícími svou kategorii CRF jako spotřebitelé pro vytápění budov, pro zemědělské nebo průmyslové účely atd. až po jejich dodavatele paliv ETS2) až po dodavatelský řetězec k vykazujícímu subjektu (případně podložené odpovídajícími smlouvami mezi spotřebitelem a dodavatelem a dalšími smlouvami podél dodavatelského řetězce, aby se informace případně vykazovaly před ním). Zařízeními IT by mohly být systémy zřízené a vlastněné regulovaným subjektem a rozšiřující se na všechny obchodní partnery, systémy IT vyvinuté členskými státy nebo rozšíření stávajícího systému EMCS⁵⁵ na další obchodní partnery za místem spotřební daně. V každém případě by koneční spotřebitelé potvrzovali druh použití a množství paliva (např. použití pro vytápění kanceláří, průmyslové nebo zemědělské použití, například pomocí palivových karet po předběžné registraci; viz také příklad níže). Potenciálně nejvhodnějším kandidátem pro takový přístup by mohl být zemní plyn. Kromě vlastního prohlášení by další zdroje informací o konečných spotřebitelích mohly být získány z předběžných daňových/technických nebo energetických auditů v rámci stávajících postupů zdanění spotřební daní a energií. Ačkoli se často jedná o donucovací opatření zaměřená na spotřebitele paliv, mohla by být potenciálně upravena tak, aby regulované subjekty (dodavatelé paliv) získávaly informace o využívání paliv, která prodávají. Kromě toho by nebylo nutné mít vlastní prohlášení od všech (typů) konečných spotřebitelů, ale pouze od všech, na které se vztahuje ETS2, nebo od těch, na které se nevztahuje. V praxi by koneční spotřebitelé, na které se vztahuje oblast působnosti, neměli motivaci prokazovat svou kategorii CRF, protože cena paliva by pro ně byla tak jako tak stejná, proto je praktičtější vytvořit řetězec kontroly pro konečné spotřebitele, na které se oblast působnosti nevztahuje. Například vzhledem k tomu, že počet zemědělských spotřebitelů – na které se nevztahuje oblast působnosti systému ETS2 – je v porovnání s celkovou oblastí působnosti systému omezený, bylo by jednodušší provést vlastní prohlášení poskytující dostatečné důkazy ohledně jejich oblasti působnosti systému ETS2 od těchto spotřebitelů než vlastní

⁵⁵ Systém kontroly pohybu zboží podléhajícího spotřební dani (pro použití podle směrnice (EU) 2020/262)

prohlášení z odvětví stavebnictví nebo silniční dopravy. Vnitrostátní orgán členského státu pro systém ETS2 může navíc již nyní vyžadovat centrální registraci těch průmyslových spotřebitelů, např. spotřebitelů, kteří jsou připojeni k plynárenské soustavě, nebo spotřebitelů, kteří se rozhodnou pro centrální registraci (prostřednictvím své adresy, čísla DPH, své ekonomické činnosti, aby potvrdili status zemědělského spotřebitele⁵⁶; CRF kategorie 1A4c). Následně by členský stát mohl regulovaným subjektům poskytnout přístup k tomuto seznamu, aby z ročního výkazu emisí vyloučil odpovídající množství dodaných paliv. Tato centrální registrace by mohla vést k vyšší právní jistotě, spolehlivějšímu MRV a snadnějšímu ověřování, nižší administrativní zátěži (díky centralizaci) a nižšímu riziku jakéhokoli podvodu (tj. nepravdivého vlastního prohlášení).

- **Používání vnitrostátních značkovacích látek nebo barev (barviv) pro paliva (úroveň přesnosti 2):** podobné jako u daňového značení podle výše uvedené směrnice o Euromarkerech, ale týká se pouze značek regulovaných na národní úrovni. Platí zde podobné úvahy.
- **Nepřímé metody nebo metody odhadu (úroveň přesnosti 2):** zde by kategorie CRF konečných spotřebitelů nebyla určena přímo, ale prostřednictvím jiných údajů nebo informací, u nichž se očekává vysoká korelace s typem odvětví. Nejednalo by se však o standardní hodnotu na agregované úrovni (viz příklad níže), ale korelace, která umožňuje rozlišení na úrovni jednotlivých spotřebitelů, včetně:
 - Tlakové úrovně dodávaného zemního plynu: např. velcí průmysloví odběratelé odebírají plyn na přepravní tlakové úrovni, zatímco budovy odebírají plyn na nízkotlaké úrovni.
 - Kapacity nebo profily spotřeby paliva: vycházely by např. z určitých sezónních nebo denních a nočních kapacit nebo vzorců spotřeby, které by mohly umožnit přiřazení spotřeby určitým typům konečných spotřebitelů, jako jsou domácnosti nebo průmyslové podniky.
 - Využití existujících veřejných databází: např. o urbanizaci nebo územních plánech (k rozlišení průmyslových oblastí od ostatních). Poznámka: jedná se o podobný postup jako u výše uvedeného "fyzického rozlišení palivových toků". Není však doprovázeno infrastrukturním omezením (např. potrubí, které jednoduše neumožňuje dodávku jiným spotřebitelům, kteří na něj nejsou napojeni), ale i jiné důvody, např. ekonomické (např. náklady na přepravu do jiných oblastí nemusí být rentabilní).
- **Standardní hodnoty (úroveň přesnosti 1):** v případě, že nelze použít žádnou z výše uvedených metod (oddíl 6.4 o odchylkách), umožňuje MRR použít standardní relevantní podíl a dává jasnou přednost nastavení tohoto faktoru na hodnotu "1" (tj. předpokládá plné pokrytí konečných spotřebitelů systémem ETS2 a odpovídající přenos nákladů na uhlík). MRR však také umožňuje, aby se následující výjimky od této zásady odchýlily a použily standardní hodnoty nižší než 1:
 - **Roky 2024 až 2026:** pro toto období MRR umožňuje použít standardní relevantní podíl nižší než 1, pokud regulovaný subjekt prokáže, že vede k přesnějšímu stanovení emisí (viz příklad níže);

⁵⁶ Poznámka: aby bylo možné potvrdit správné hranice systému činností, které jsou osvobozeny od daně, musely by poskytnuté informace o průmyslovém zařízení odpovídat přesnému měřítku jehož naměřené množství je osvobozeno od daně. Takové údaje obvykle nebudou uvedeny, ale tyto informace by měly být dohledatelné v interních postupech, které jsou součástí monitorovacího plánu regulovaného subjektu podle nařízení MRR, a měly by ověřovatelům umožnit přístup k těmto informacím.

- **Roky 2027+:** standardní relevantní podíl nižší než 1 je povolen pouze tehdy, pokud regulovaný subjekt prokáže, že to vede k přesnějším výsledkům a platí alespoň jedna z následujících podmínek:
 - Palivový tok je minimální (viz oddíl 6.3.3), NEBO
 - Standardní relevantní podíl je buď 0,05 nebo nižší (pokud se na konečné spotřebitele ETS2 většinou nevztahuje), nebo 0,95 nebo vyšší (pokud se na ně ETS2 většinou vztahuje).

Poznámka: Členské státy mohou požadovat, aby regulované subjekty používaly konkrétní výše uvedenou metodu nebo standardní hodnotu pro určitý typ paliva nebo v určitém regionu na jejich území, aby umožnily konzistentní monitorování a vykazování v rámci své jurisdikce. V takovém případě mohou mít regulované subjekty omezené možnosti volby mezi výše uvedenými metodami. Hierarchie požadovaných úrovní, tj. které metody musí být použity, a důvody, proč se od nich mohou regulované subjekty odchýlit a použít metody nižší úrovně, jsou popsány v oddíle 6.2 a následujících.

Příklad: znázornění rozdílu mezi metodou "nepřímý/odhad" a "standardní hodnotou nižší než 1".

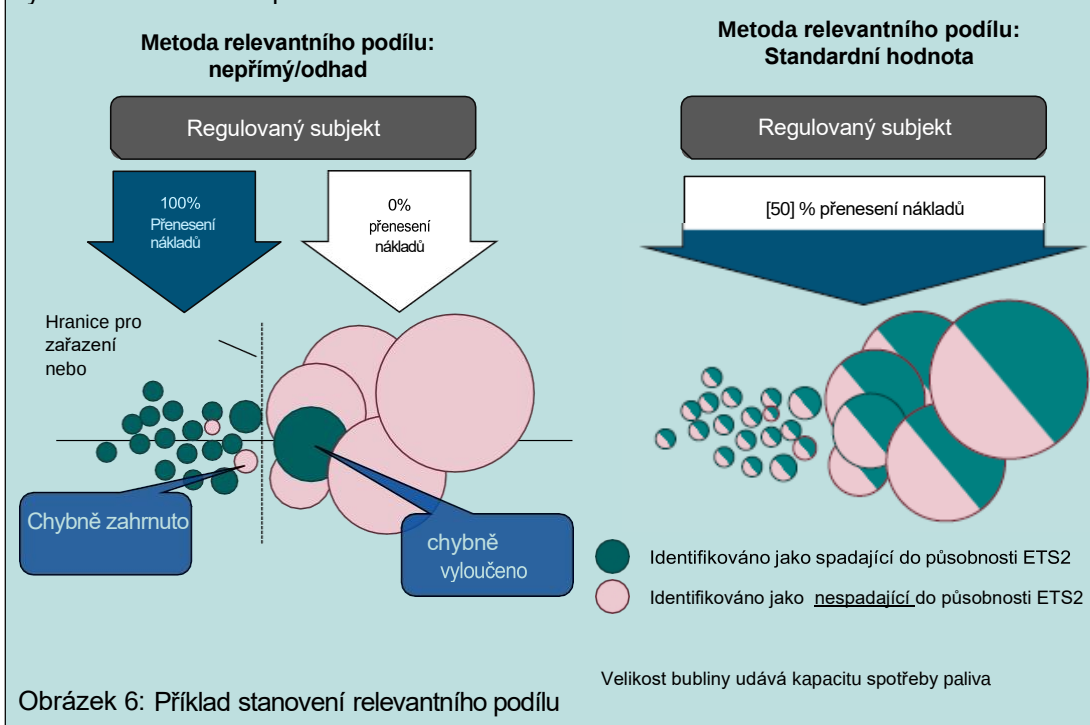
Na levé straně obrázku 6 má regulovaný subjekt přístup k profilům spotřeby konečných spotřebitelů (např. dodavatel zemního plynu přímo napojený na konečné spotřebitele). Jelikož regulovaný subjekt mohl prokázat, že metody úrovně přesnosti 3 nejsou k dispozici nebo jsou spojeny s nepřiměřenými náklady, navrhuje stanovit relevantní podíl na základě nepřímých/odhadových metod. V zájmu zjednodušení tohoto příkladu jsou větší spotřebitelé (větší bubliny) považováni za spotřebitele mimo oblast působnosti ETS2 (červené bubliny), zatímco menší spotřebitelé jsou považováni za spotřebitele, na které se oblast působnosti vztahuje (zelené bubliny). V souladu s tím je palivovému toku dodávaného do zelené bubliny přiřazen relevantní podíl "1" a množství dodávaného do červených bublin relevantní podíl "0". V souladu s tím se náklady na uhlík buď promítnou, nebo ne. Tato metoda by mohla vést k tomu, že někteří koneční spotřebitelé budou nesprávně zařazeni do příslušné kategorie CRF (tj. pokrytí ETS2), což je důvod, proč je tato metoda považována pouze za úroveň přesnosti 2.

Na pravé straně obrázku 6 dodává regulovaný subjekt palivo stejným spotřebitelům, ale nemá přístup k profilům spotřeby (např. proto, že jsou zapojeny zprostředkující strany a nelze zavést metodu "spotřebitelského řetězce", aniž by vznikly nepřiměřené náklady). Protože však palivo spotřebovávají pouze spotřebitelé nacházející se v určité oblasti (např. ve městě připojeném k síti zemního plynu), regulovaný subjekt navrhuje použít standardní relevantní podíl nižší než 1, který odpovídá podílu pokrytí ETS2 konečných spotřebitelů, např. na základě vnitrostátních energetických statistik pro toto město. Pokud by tento faktor byl například 0,5 (což odpovídá 50% pokrytí konečných spotřebitelů ETS2), mohl by příslušný orgán přijmout takovou standardní hodnotu pouze pro období 2024-2026⁵⁷ (nebo také pro období 2027+ za předpokladu, že palivový tok je palivovým tokem de minimis), pokud regulovaný subjekt prokáže, že to vede k přesnějšímu stanovení emisí.

Hlavní rozdíl spočívá v tom, že v příkladu 1 je regulovaný subjekt schopen promítnout náklady na emise uhlíku odpovídající individuální kategorizaci každého konečného spotřebitele, zatímco v příkladu 2 je regulovaný subjekt schopen určit relevantní podíl pouze na agregované úrovni a cílené promítnutí nákladů není možné. Někteří spotřebitelé by

⁵⁷ V takovém případě by CA mohl schválit MP s přechodným ustanovením, že do roku 2027 musí provozovatel znovu posoudit proveditelnost dosažení vyšších úrovní přesnosti nebo prokázat např. nepřiměřené náklady a použít standardní hodnotu 1.

měli příliš vysoký průnik nákladů a některé příliš nízký. Navíc, pokud by všichni spotřebitelé v daném regionu (ne)spadali do působnosti ETS2, bylo by možné tuto metodu kvalifikovat jako: "fyzické rozlišení toku paliva".

5.4.3 Zamezení dvojímu započítávání mezi ETS1 a ETS2

Očekává se, že regulované subjekty ETS2 přenesou náklady na emise uhlíku na své spotřebitele v navazujících odvětvích. Pokud jsou konečnými spotřebiteli provozovatelé ETS1 (zařízení, letadla, lodě), představovalo by pro ně takové přenesení nákladů dvojí započtení nebo dvojí zatížení, protože by museli nést jak náklady ETS1, tak náklady ETS2, čemuž je třeba se vyhnout. Než začneme hovořit o praktických důsledcích pro monitorování emisí regulovaným subjektem ETS2, jsou důležité následující prvky obsažené v nařízení o monitorování a vykazování:

- Použití ročních výkazů emisí provozovatelů ETS1 se považuje za jednu z nejvyšších dostupných metod (úroveň přesnosti 3) pro stanovení relevantního podílu (oddíl 5.4.2);
- Článek 75v obsahuje další ustanovení o tom, jak zabránit dvojímu započtení, čl. 75v odst. 2 ukládá provozovatelům ETS1 povinnost podávat spolu s ročními výkazy také informaci o dodavateli paliv (bez ohledu na to, zda se jedná o regulovaný subjekt ETS2 či nikoli) a roční množství paliv nakoupených od každého subjektu a spotřebovaných při regulovaných činnostech ETS1 (příloha Xa)⁵⁸;
- Pro účely výše uvedeného druhého bodu zavádí příloha I bod 10 nové ustanovení, podle kterého musí provozovatel ETS1 do svého MP zahrnout související popis postupu pro výpočet informací uvedených v příloze Xa. To bude zahrnovat metody výpočtu přiřazení množství paliva každému regulovanému subjektu, od něhož bylo palivo získáno, parametry jako „palivo

⁵⁸ Členské státy mohou požadovat, aby hospodářské subjekty zpřístupnily tyto informace příslušnému regulovanému subjektu dříve než 31. března vykazovaného roku.

použité pro činnosti ETS1 během vykazovaného roku", což vyžaduje oddělení skutečné spotřeby od "paliva uloženého na skladě" a "paliva vyvezeného nebo použitého pro účely mimo ETS1 (např. vozidla na místě)". Podle bodu 10 přílohy I musí provozovatelé ETS1 do 31. prosince 2026 doplnit do MP popis postupu pro stanovení údajů z výkazů podle přílohy Xa. Provozovatelé ETS1 však budou v rámci svého AER ETS1 poprvé vykazovat informace podle přílohy Xa **již do 31. března 2025** (ačkoli ověření není vyžadováno). Ověřené informace podle přílohy Xa budou provozovatelé ETS1 předkládat ve výkazech emisí (relevantní podíl 3, viz oddíl 5.4.2) do 31. března 2026. Pokyny pro provozovatele ETS1 k výpočtům a způsobu vykazování výsledků budou vypracovány později;

- Příloha Xb vyžaduje, aby regulované subjekty podávaly informaci o množství paliv dodaných každému provozovateli ETS1 včetně informací, jako je jasná identifikace provozovatelů, adresou a jedinečným ID používaným pro ETS1 (může to být ID používané pro registr EUTL nebo jakékoli národní ID přidělené příslušným orgánem).

Na základě výše uvedeného lze stanovit následující kroky pro monitorování paliv dodávaných regulovanými subjekty provozovatelům ETS1:

- V rámci relevantního podílu, požadavky stanovené v článku 75v a v přílohách Xa a Xb nařízení o monitorování a vykazování, regulovaný subjekt ETS2 by měl usilovat o navázání kontaktu s provozovatelem ETS1, kterým dodává paliva.
- Pokud existuje přímý smluvní vztah, je to jednoduché. V případě, že jsou zapojeny zprostředkující strany, tj. obchodníci s palivy, regulovaný subjekt by s nimi měl spolupracovat na vytvoření "spotřebitelského řetězce" (viz pokyny v oddíle 5.4.2, co to obnáší).
- Pokud regulovaný subjekt může prokázat, že v případě, že metody uvedené v čl. 75l odst. 2 písm. a) až g) nejsou technicky proveditelné nebo by byly spojeny s nepřiměřenými náklady, nemusí identifikovat odpovídající množství propuštěného paliva a může k nim použít relevantní podíl 1.⁵⁹
- Pro použití relevantního podílu 0 pro množství příslušného palivového toku by bylo nutné splnit následující podmínky:
 - Je třeba uzavřít přímé smluvní partnerství mezi subjekty ETS2 a provozovatelem ETS1 a smluvně se dohodnout na způsobu fakturace dodaných paliv. To by se mohlo nazývat *prohlášení o záměru použití* paliva.
 - Po uplynutí vykazovaného roku poskytne provozovatel ETS1 regulovanému subjektu informace požadované v příloze Xa. Může tak učinit přímo nebo prostřednictvím příslušného orgánu, jak umožňuje čl. 75v odst. 1 a 2.
 - Informace a údaje podle přílohy Xa budou obsahovat *potvrzení o skutečném využití* množství spáleného paliva. Implicitně, rozdíl mezi nabytým a použitým množstvím bude potvrzením o jakémkoli množství vloženém do zásob, spáleném na místě, ale např. u mobilních strojů (které spadají do oblasti působnosti ETS2, kategorie CRF 1A2, viz oddíl 5.4.1) nebo dále

⁵⁹ Příslušné orgány pak budou moci finančně kompenzovat nesprávně vyvolané náklady ETS2.

exportovaném⁶⁰. Pouze na částky označené jako *potvrzení skutečného použití* lze použít relevantní podíl 0.

Ustanovení čl. 75v odst. 4 stanoví jednoroční flexibilitu pro veškerá množství paliv, která byla pořízena a uložena do zásob a nebyla použita v témže roce. V takovém případě může subjekt ETS2 příslušné množství paliva odečíst v roce uvolnění do spotřeby, ale musí je doplnit do ročního výkazu emisí v následujícím roce, pokud provozovatel ETS1 nepotvrdí v AER za následující rok, že palivo bylo spotřebováno v rámci hranic systému ETS1.

- Za osvědčený postup mezi ETS1 a ETS2 lze považovat smluvní dohodu o výše uvedeném postupu ještě před zahájením dodávek paliva. To by zahrnovalo potvrzení subjektu ETS2, že nebude předávat žádné náklady na uhlík, které je třeba začít přikládat k prohlášení provozovatele ETS1 o záměru použití paliva.
- Na zbývajícím množství dodané provozovateli ETS1, které nebylo potvrzeno podle výše uvedeného, je třeba použít relevantní podíl 1 a náklady na uhlík mohou být převedeny (po zahájení obchodování v roce 2027). Riziko, že regulovaný subjekt odevzdá příliš mnoho nebo příliš málo povolenek v důsledku rozdílu mezi množstvím prodaného paliva a jeho skutečnou spotřebou v zařízení ETS1 musí být dohodnut ve smluvních ujednáních mezi regulovaným subjektem a provozovatelem ETS1. Existuje několik způsobů, jak regulovaný subjekt a provozovatel ETS1 mohou toto riziko ošetřit.

5.5 Výpočtové faktory – zásady

Kromě množství propuštěného paliva jsou "výpočtové faktory" důležitou součástí každého MP na základě zvolené metodiky výpočtu. Těmito faktory jsou (předběžný) emisní faktor, jednotkový konverzní faktor a podíl biomasy. Relevantní podíl není zahrnut do definice "výpočtových faktorů" a je podrobně popsán v oddíle 5.4.

Výpočtové faktory lze určit podle jedné z následujících zásad:

- a. Jako **standardní hodnoty** (oddíl 5.5.1); nebo
- b. **laboratorními analýzami** (oddíl 5.5.2).

Příslušná úroveň přesnosti určí, která z těchto možností bude použita. Nižší úroveň umožňují použití standardních hodnot, tj. hodnot, které jsou v průběhu let konstantní a aktualizují se pouze tehdy, když jsou k dispozici přesnější údaje. Nejvyšší úroveň přesnosti definovaná pro každý parametr v MRR je obvykle laboratorní analýza, která je náročnější, ale samozřejmě přesnější. Výsledek každé analýzy je platný pro šarži, z níž byl vzorek odebrán, zatímco standardní hodnota je obvykle průměrná nebo konzervativní hodnota stanovená na základě velkého množství daného materiálu. Například emisní faktory pro uhlí, které se používají v národních inventurách, mohou platit pro celostátní průměr několika uhelných

⁶⁰ Výkaz podle přílohy Xa by mohl obsahovat informace o konkrétním použití paliva, které by umožnily jasně určit příslušnou kategorii CRF. Předání těchto informací subjektu ETS2 mu pomůže s určením příslušného relevantního podílu.

typů, které lze použít i v energetické statistice, přičemž analýza bude platná pouze pro jednu šarži jednoho typu uhlí.

Důležitá poznámka: Ve všech případech musí regulovaný subjekt zajistit, aby údaje o činnosti a všechny výpočtové faktory byly používány konzistentně. Tj. pokud je množství paliva stanoveno ve vlhkém stavu nebo o určité čistotě, musí se výpočtové faktory vztahovat i na tyto podmínky. Regulované subjekty musí rovněž dbát na to, aby nedošlo k záměně parametrů s nekonzistentními jednotkami. Pokud je množství paliva určeno na objem, musí se jednotkový konverzní faktor (UCF) nebo NCV a/nebo emisní faktor vztahovat spíše k objemu než k hmotnosti nebo energii⁶¹.

Téměř u všech komerčně obchodovaných paliv to bude snadno zajištěno, protože jejich jakost a vlastnosti již budou specifikovány účastníky trhu. Kromě toho jsou v mnoha případech dotyčná paliva považována za "komerční standardní paliva" nebo "národní standardní paliva" (další definice viz oddíl 4.2), v takovém případě lze pro výpočtové faktory, jako je emisní faktor nebo NCV, použít národní standardní hodnoty (oddíl 6.2).

⁶¹ Viz oddíl 5.6.2, kde jsou uvedeny podmínky, za kterých může regulovaný subjekt použít emisní faktory vyjádřené jako $t_{CO_2/t}$ paliva namísto $t_{CO_2/TJ}$.

5.5.1 Standardní hodnoty

Pokud má regulovaný subjekt v úmyslu použít standardní hodnotu pro faktor výpočtu, musí být hodnota tohoto faktoru zdokumentována v MP. Jedinou výjimkou je případ, kdy se standardní hodnota nebo její informační zdroj každoročně mění. V zásadě se jedná o případ, kdy příslušný orgán pravidelně aktualizuje a zveřejňuje standardní faktory používané v národní inventuře skleníkových plynů. V takových případech by měl MP obsahovat odkaz na místo (webová stránka, Úřední věstník atd.), kde jsou tyto hodnoty zveřejněny, namísto samotné hodnoty.

Příslušný typ standardní hodnoty je určen příslušnou definicí úrovně přesnosti. Obecné schéma těchto definic je uvedeno v oddílech 2 až 4 přílohy IIa MRR. Přehled definic úrovní přesnosti uvedených v příloze IIa je uveden v tabulce 6.

Tabulka 6: Přehled nejdůležitějších definic úrovní přesnosti pro výpočtové faktory na základě přílohy IIa nařízení o monitorování a vykazování. Jsou použity následující zkratky: EF...Emisní faktor, UCF...jednotkový konverzní faktor, NCV...Čistá výhřevnost, BF...Podíl biomasy. Definice úrovní přesnosti jsou blíže specifikovány v následujícím textu.

Faktor	Úroveň přesnosti	Definice úrovně přesnosti
EF (emisní faktor) ⁶²	1	Standardní hodnoty typu I
	2a	Standardní hodnoty typu II
	2b	Empirické korelace (konkrétní typy uhlí)
	3	Laboratorní analýzy nebo empirické korelace
Jednotkový konverzní faktor (např. výhřevnost)	1	Standardní hodnoty typu I
	2a	Standardní hodnoty typu II
	2b	Záznamy o nákupu (pokud je to relevantní)
	3	Laboratorní analýzy
Podíl biomasy	1	Podíl biomasy typu I
	2	Podíl biomasy typu II
	3a	Laboratorní analýzy
	3b	Hmotnostní bilance uhlíku z fosilních paliv a biomasy

Jak je patrné z tabulky 6, nejnižší úroveň přesnosti obvykle používá mezinárodně platnou standardní hodnotu (standardní faktor IPCC nebo podobný, jak je uveden v příloze VI MRR). Druhá úroveň přesnosti používá národní faktor, který je v zásadě faktorem používaným pro národní inventuru skleníkových plynů podle UNFCCC. Jsou však povoleny další typy standardních hodnot nebo zástupných metod, které jsou považovány za rovnocenné. Nejvyšší úroveň přesnosti obvykle vyžaduje, aby byl faktor stanoven laboratorními analýzami.

Definice úrovní přesnosti v tabulce 6 je třeba chápat s použitím následujícího úplného znění:

⁶² Podle oddílu 2.1 přílohy II MRR se definované úrovně přesnosti vztahují k *předběžným* úrovním přesnosti, emisní faktor, kde se pro směsné palivo nebo materiál stanoví podíl biomasy.

- **Standardní hodnoty typu I:** Standardní faktory uvedené v příloze VI (tj. v zásadě hodnoty IPCC) nebo jiné konstantní hodnoty podle písm. e) čl. 31 odst. 1, tj. analýzy provedené v minulosti, ale stále platné⁶³.
 - **Standardní hodnoty typu II:** Emisní faktory specifické pro danou zemi v souladu s čl. 31 odst. 1 písm. b), c) a d), tj. hodnoty použité pro národní inventuru skleníkových plynů⁶⁴, jiné hodnoty zveřejněné příslušným orgánem pro více rozčleněné typy paliv, nebo jiné hodnoty literatury, které jsou odsouhlaseny příslušným orgánem⁶⁵.
- Pro subjekty kategorie A, komerční standardní paliva a paliva splňující ekvivalentní kritéria (definice v oddíle 4.2), bude toto běžná metoda.**
- **Empirické korelace:** Jedná se o metody založené na empirických korelacích pro specifické typy uhlí, které se stanovují nejméně jednou ročně v souladu s požadavky platnými pro laboratorní analýzy (viz 5.5.2). Protože se však tyto poměrně složité analýzy provádějí pouze jednou ročně, považuje se tato úroveň přesnosti za nižší než úplné analýzy.
 - **Záznamy o nákupu:** Pouze v případě komerčně obchodovaných paliv (obvykle se jedná o tento případ) může být hodnota jednotkového konverzního faktoru odvozena z nákupních záznamů poskytnutých obchodním partnerem, pokud byla odvozena na základě přijatých národních nebo mezinárodních norem.
 - **Laboratorní analýzy:** V tomto případě požadavky uvedené v oddíle (5.5.2) jsou plně použitelné. To zahrnuje i použití "zavedené náhradní postupy", pokud je to použitelné a pokud nejistota empirické korelace nepřesahuje 1/3 hodnoty nejistoty spojené s příslušnou úrovní přesnosti pro množství propuštěného paliva.
 - **Podíl biomasy typu I⁶⁶:** Použije se jedna z následujících metod, které jsou považovány za rovnocenné:
 - Použití hodnot zveřejněných příslušným orgánem nebo Komisí.
 - Použití hodnot v souladu s čl. 31 odst. 1, tj. "standardní hodnota typu I/II" (viz výše).
 - **Podíl biomasy typu II⁶⁶:** Použití hodnoty stanovené v souladu s čl. 75 m odst. 3 druhým pododstavcem, tj. použití metody odhadu schválené příslušným orgánem.

⁶³ Čl. 31 odst. 1 písm. e) MRR: (e) "hodnoty založené na dříve provedených analýzách, pokud může provozovatel příslušnému orgánu uspokojivě prokázat, že jsou tyto hodnoty reprezentativní pro budoucí dávky stejného paliva nebo materiálu.". To je značné zjednodušení pro regulované subjekty, které nemusí provádět pravidelné analýzy, jak je popsáno v oddíle 5.5.2. Článek 75k prohlašuje, že čl. 31 odst. 1 je stejně použitelný i pro ETS2.

⁶⁴ MRR čl. 31 odst. 1 písm. b): "Článek 75k prohlašuje, že čl. 31 odst. 1 se vztahuje i na systém ETS2.

⁶⁵ MRR čl. 31 odst. 1 písm. c): " hodnoty uváděné v literatuře schválené příslušným orgánem, včetně standardních faktorů zveřejněných tímto orgánem, které jsou kompatibilní s faktory uvedenými pod písmenem b), avšak reprezentativní pro více rozčleněné zdroje palivových toků;". Článek 75k prohlašuje, že čl. 31 odst. 1 je stejně použitelný i pro ETS2.

⁶⁶ Všimněte si, že zde není popsáno, jak určit, zda jsou splněna příslušná kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů (je-li to relevantní). Stručný přehled je uveden v oddíle 5.6.4. Pro bioplyn v sítích zemního plynu viz oddíl 5.6.5. Další informace o řešení problematiky biomasy v rámci EU ETS jsou uvedeny v pokynech č. 3 (odkaz viz oddíl 1.3). Je třeba poznamenat, že použití úrovní přesnosti pro jiný podíl biomasy než úroveň přesnosti 3b bude omezené, protože pro většinu (možná všechna) paliv, na něž se vztahuje systém ETS2, se vyžaduje soulad s RED II. Nulové emise jsou pro podíl biomasy možná pouze v případě, že lze prokázat soulad s RED II, což je prostřednictvím metody úrovně přesnosti 3b.

- **Hmotnostní bilance uhlíku z fosilních paliv a biomasy**⁶⁷: v tomto případě se podíl biomasy určuje na základě hmotnostní bilance uhlíku definovaných a sledovatelných vstupů. Typickým příkladem jsou biopaliva, splňující požadavky RED II⁶⁸, přimíchávaná do paliv pro dopravu, například bioetanol přimíchávaný do benzínu, nebo plynná paliva z biomasy, jako je bio-LNG, přimíchávané a distribuované společně s LNG. V tomto případě může být podíl biomasy jednoduše založen na hmotnostní bilanci použité k prokázání souladu s kritérii RED II, např. na roční bázi. Ta by měla být snadno dostupná a měla by být v souladu s množstvím biopaliv nebo paliv z biomasy vykázaným podle směrnice RED II a s cílem směrnice o kvalitě paliv v oblasti dopravy⁶⁹. U jiných směsí a delších dodavatelských řetězců může být vyžadována analýza biomasy.

5.5.2 Laboratorní analýzy

Pokud se v MRR odkazuje na stanovení "v souladu s články 32 až 35"⁷⁰ znamená to, že parametr musí být stanoven pomocí (chemických) laboratorních analýz. Nařízení o monitorování a vykazování stanoví pro tyto analýzy poměrně přísná pravidla, aby byla zajištěna vysoká kvalita výsledků. Je třeba vzít v úvahu zejména následující body:

- Laboratoř musí prokázat svou způsobilost. Toho lze dosáhnout jedním z následujících přístupů:
 - Akreditace v souladu s normou EN ISO/IEC 17 025, pokud požadovaná metoda analýzy spadá do rozsahu akreditace, nebo
 - prokázání splnění kritérií uvedených v čl. 34 odst. 3. To se považuje za přiměřeně rovnocenné požadavkům normy EN ISO/IEC 17 025. Všimněte si, že tento přístup je povolen pouze v případě, že se ukáže, že použití akreditované laboratoře není technicky proveditelné nebo je spojeno s nepřiměřenými náklady (oddíl 6.4).
- Způsob odběru vzorků z analyzovaného materiálu nebo paliva je považován za rozhodující pro získání *reprezentativních* výsledků. Proto regulované subjekty musí vypracovat plány odběru vzorků ve formě písemných postupů (viz oddíl 6.6) a nechat si je schválit příslušným orgánem. Všimněte si, že to platí i v případě, že regulovaný subjekt neprovádí odběr vzorků sám, ale považuje jej za externě zadaný proces.
- Analytické metody se obvykle musí řídit mezinárodními nebo národními normami. Přednost se dává EN standardům⁷¹.

⁶⁷ Úroveň 3b: U paliv pocházejících z výrobního procesu s definovanými a sledovatelnými vstupními toky může regulovaný subjekt založit odhad na hmotnostní bilanci uhlíku z fosilních paliv a biomasy vstupujícího do procesu a vystupujícího z něj, například na systému hmotnostní bilance podle čl. 30 odst. 1 směrnice (EU) 2018/2001.

⁶⁸ Splnění příslušných kritérií udržitelnosti a úspor skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2028/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění), v platném znění.

⁶⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/30/ES ze dne 23. dubna 2009, kterou se mění směrnice 98/70/ES, pokud jde o specifikaci benzínu, motorové nafty a plynových olejů, a kterou se zavádí mechanismus pro sledování a snižování emisí skleníkových plynů, a kterou se mění směrnice Rady 1999/32/ES, pokud jde o specifikaci paliva používaného plavidly vnitrozemské plavby, a kterou se zrušuje směrnice 93/12/EHS.

⁷⁰ Článek 75k prohlašuje, že články 32-35 MRR jsou stejně použitelné pro ETS2.

⁷¹ Pro používání norem je v čl. 32 odst. 1 definována následující hierarchie: "Regulovaný subjekt zajistí, aby veškeré analýzy, odběry vzorků, kalibrace a validace pro stanovení výpočtových hodnot byly prováděny v souladu se zásadami stanovenými v článku 1.

Všimněte si, že laboratorní analýzy se obvykle vztahují k nejvyšším úrovním přesnosti pro výpočtové faktory. Proto jsou tyto poměrně náročné požadavky zřídka použitelné pro menší regulované subjekty. Zejména regulované subjekty s nízkými emisemi (oddíl 6.3.2) mohou použít "jakoukoli laboratoř, která je technicky způsobilá a schopná generovat technicky platné výsledky s použitím příslušných analytických postupů a poskytnout důkazy pro opatření k zajištění kvality podle čl. 34 odst. 3." Ve skutečnosti by minimálními požadavky bylo, aby laboratoř prokázala, že je technicky způsobilá a "schopná spolehlivě řídit své zaměstnance, postupy, dokumenty a úkoly", a aby prokázala opatření k zajištění kvality pro kalibraci a výsledky testů⁷²; důkazy o tom musí být dostatečné, aby uspokojily příslušný orgán a ověřovatele. Je však v zájmu regulovaného subjektu, aby od laboratoře obdržel spolehlivé výsledky. Regulované subjekty by proto měly usilovat o splnění požadavků článku 34 v nejvyšší možné míře.

Simplified!

Kromě toho je důležité poznamenat, že MRR v požadavcích specifických pro danou činnost v příloze IV umožňuje použití "pokynů pro osvědčené postupy v odvětví" pro některé nižší úrovně přesnosti, kde se neuplatňují žádné standardní hodnoty. V takových případech, kdy se i přes schválení použité metodiky nižší úrovně přesnosti stále vyžadují analýzy, nemusí být vhodné nebo možné použít články 32 až 35 v plném rozsahu. Příslušný orgán by však měl považovat následující požadavky za minimální:

- Pokud není použití akreditované laboratoře technicky proveditelné nebo by vedlo k nepřiměřeným nákladům, může regulovaný subjekt použít jakoukoli laboratoř, která je technicky způsobilá a schopná generovat technicky platné výsledky pomocí příslušných analytických postupů a poskytne důkazy pro zajištění kvality opatření podle čl. 34 odst. 3.
- Regulovaný subjekt předloží plán odběru vzorků v souladu s článkem 33.
- Regulovaný subjekt stanoví četnost analýz v souladu s článkem 35.

Podrobnější pokyny k tématům týkajícím se laboratorních analýz, odběru vzorků, četnosti analýz, rovnocennosti s akreditací atd. jsou uvedeny v Pokynech č. 5.

faktory se provádějí pomocí metod založených na příslušných normách EN.

Pokud takové normy nejsou k dispozici, metody se zakládají na vhodných normách ISO nebo národních normách. Pokud neexistují žádné použitelné zveřejněné normy, použijí se vhodné návrhy norem, pokyny pro osvědčené postupy v odvětví nebo jiné vědecky ověřené metodiky, které omezují zkreslení při výběru vzorků a měření."

⁷² Příklady takových opatření jsou uvedeny v čl. 34 odst. 3 písm. j): pravidelná účast v programech zkoušení způsobilosti, použití analytických metod na certifikované referenční materiály nebo vzájemné porovnání s akreditovanou laboratoří.

5.6 Výpočtové faktory – specifické požadavky

Kromě obecných přístupů k určování výpočtových faktorů (standardních hodnot / analýz), o nichž pojednává oddíl 5.5, jsou v MRR stanovena některá specifická pravidla pro každý faktor. Ta jsou popsána níže.

5.6.1 Jednotkový konverzní faktor (UCF)

V čl. 3 odst. 68 nařízení MRR se používá definice *"jednotkového konverzního faktoru", kterým se rozumí faktor převádějící jednotku, v níž jsou vyjádřena množství propuštěného paliva, na množství vyjádřená jako energie v terajoulech, hmotnost v tunách nebo objem v normálních metrech krychlových či ve vhodných případech ekvivalentní hodnota v litrech, který zahrnuje všechny relevantní faktory, jako je podle potřeby hustota, výhřevnost nebo (u plynů) přepočet spalného tepla na výhřevnost"*.

Aby bylo možné přepočítat množství propuštěného paliva na energetický obsah (nebo aby odpovídalo jednotkám v souvisejícím emisním faktoru, pokud se jedná o jiný než energetický faktor), UCF je důležitým parametrem, který je třeba uvést. Přepočet na energetický základ je standardní přístup definovaný v článku 75f a umožňuje porovnávat výkazy emisí s energetickými statistikami a národními inventurami skleníkových plynů podle UNFCCC.

UCF může zahrnovat řadu různých konverzních faktorů, včetně následujících:

- Pro propuštěné množství paliva vyjádřené v tunách nebo Nm^3 by UCF mohla být jednoduše výhřevnost (NCV) paliva vyjádřená jako TJ/t nebo $\text{TJ}/1000\text{Nm}^3$.
 - pokud příslušný orgán povolí, aby emisní faktory pro paliva byly vyjádřeny jako $\text{t CO}_2/\text{t}$ paliva nebo $\text{t CO}_2/\text{Nm}^3$ (článek 75f⁷³), UCF by se jednoduše rovnal 1 a NCV (UCF obecně) mohou být vyjádřeny na základě konzervativních odhadů namísto použití úrovní přesnosti, ledaže je definovaná úroveň přesnosti dosažitelná bez dalšího úsilí (tj. pokud jsou snadno dostupné informace odpovídající úrovni přesnosti, například hodnoty z národní inventury skleníkových plynů) (čl. 75 h odst. 3).
- U propuštěného množství paliva již vyjádřených v TJ (čistý energetický obsah) se UCF rovná 1, protože není nutná další konverze.
- Pokud je propuštěné množství paliva vyjádřené v hrubých GWh (jako je tomu často v případě zemního plynu), UCF je konverzní faktor z hrubých GWh na čisté TJ.
- Pro propuštěné množství vyjádřené v litrech (např. kapalná paliva) by UCF byla buď hustota (t na litr), nebo objemová NCV, opět v závislosti na příslušných jednotkách, v nichž je emisní faktor vyjádřen.
- atd.

Poznámka: Koncept úrovní přesnosti popsany v oddíle 5.5 se nemusí jevit jako vhodný pro všechny výše uvedené typy UCF. Zatímco koncepce úrovní přesnosti je jasně definována tam, kde se UCF vztahuje k výpočtovým faktorům, jako je NCV nebo hustota, neměla by být považována za použitelnou tam, kde se UCF jednoduše vztahuje k čistě matematickým převodům mezi jednotkami, například z GWh na TJ.

⁷³ Příslušný orgán to může povolit, pokud by použití emisního faktoru vyjádřeného jako $\text{t CO}_2/\text{T}$ znamenalo nepřiměřené náklady nebo pokud lze touto metodou dosáhnout alespoň rovnocenné přesnosti.

5.6.2 Emisní faktor

Definice je uvedena v čl. 3 odst. 13 nařízení o monitorování a vykazování: *"emisním faktorem" se rozumí průměrná míra emisí skleníkového plynu vzhledem k údajům o činnosti ...palivového toku za předpokladu úplné oxidace při spalování...".* Kromě toho je pro materiály obsahující biomasu důležitý čl. 3 odst. 36, který uvádí: *"...: ""předběžným emisním faktorem" se rozumí předpokládaný celkový emisní faktor paliva nebo materiálu založený na obsahu uhlíku v jeho podílu biomasy a jeho fosilní části před vynásobením fosilního podílu za účelem získání emisního faktoru".*

Důležité: Podle oddílu 2.1 přílohy IIa MRR se úroveň přesnosti definované v MRR vztahují k *předběžnému* emisnímu faktoru, pokud je pro palivo stanoven podíl biomasy⁷⁴. To znamená, že úroveň přesnosti se vždy vztahují na jednotlivé parametry. Vykazování předběžného emisního faktoru je povinné pro všechny toky paliv (tj. včetně palivových toků ze 100 % biomasy)⁷⁵.

Jak vyplývá z definice, emisní faktor (EF) je stechiometrický faktor, který přepočítává obsah (fosilního) uhlíku (CC) v materiálu na ekvivalentní hmotnost (fosilního) CO₂, u něhož se předpokládá, že bude emitován.

Simplified!

Pro emise ze spalování je standardním přístupem k emisnímu faktoru vyjádřit jej ve vztahu k energetickému obsahu (NCV) paliva, nikoli k jeho hmotnosti nebo objemu. Příslušný orgán však může regulovanému subjektu povolit použití alternativního emisního faktoru vyjádřeného jako t CO₂/T paliva nebo t CO₂/Nm³ (článek 75f).

Pokud příslušná úroveň přesnosti vyžaduje, aby byl emisní faktor stanoven pomocí analýz, je třeba analyzovat obsah uhlíku. U paliv se musí rovněž stanovit NCV (v závislosti na úrovni přesnosti to může vyžadovat další analýzu téhož vzorku).

Pokud se má emisní faktor paliva vyjádřený jako t CO₂/TJ vypočítat z obsahu uhlíku, použije se následující rovnice s f odpovídající stechiometrickému faktoru 3,664 pro přepočet C na CO₂:

$$EF = CC \cdot f / NCV \quad (11)$$

Pokud se má emisní faktor materiálu nebo paliva vyjádřený jako t CO₂/t vypočítat z obsahu uhlíku (CC), použije se následující rovnice:

$$EF = CC \cdot f \quad (12)$$

⁷⁴ Například pokud směs plynu a motorové nafty s 6 % biopaliv v souladu s RED II vypouští 74 t CO₂/TJ, předběžný emisní faktor se rovná přesně tomuto číslu, které musí být uvedeno v roční zprávě o emisích. V ročním výkazu emisí se ověřené (fosilní) emise vypočítají s přihlédnutím k podílu biomasy, což by vedlo k emisnímu faktoru 74 x (1-0,06) = 69,6 t CO₂/TJ.

⁷⁵ Nejedná se o velkou administrativní zátěž, protože toky paliv z čisté biomasy jsou vždy toky paliv de minimis, takže lze použít nižší úroveň přesnosti. Nejvhodnější bude použití standardních hodnot pro suchou biomasu, korigovaných na obsah vlhkosti. Ta může být odhadnuta nebo změřena. Další pokyny jsou uvedeny v Pokynech č. 3, které v příloze obsahují také některé typické předběžné emisní faktory.

5.6.3 Podíl biomasy

Aby mohla být biomasa používaná ke spalování započítána jako s nulovými emisemi (tj. pro použití nulového emisního faktoru), musí splňovat kritéria udržitelnosti a úspory skleníkových plynů definovaná směrnicí RED II⁷⁶ (čl. 38 odst. 5 MRR).

Úvod k tomuto tématu je uveden v části 5.6.4. Podrobněji jsou témata související s biomasou vysvětlena v samostatném metodickém dokumentu⁷⁷.

5.6.4 Použitelnost kritérií RED II

Ve většině případů, kdy je v nařízení o monitorování a vykazování zmíněna "biomasa", je prostřednictvím odkazu v čl. 75m odst. 1 doplněno, že "se použije čl. 38 odst. 5"⁷⁸. Tento článek⁷⁹ objasňuje vztah mezi požadavky MRR a RED II, a zejména to, jak se mají uplatňovat kritéria udržitelnosti a úspory skleníkových plynů podle RED II, aby bylo možné emise z biomasy zařadit do nulové sazby. Za zmínku stojí následující body:

- Jelikož se RED II vztahuje na obnovitelné zdroje *energie*, kritéria RED II se vztahují pouze na energetické využití biomasy v rámci EU ETS. Upozorňujeme, že na rozdíl od systému ETS1, kde je relevantní i neenergetické využití biomasy, je veškeré využití biomasy v systému ETS2 určeno pro energetické využití, a proto se vždy uplatňují kritéria RED II.
- Neplatí všechna kritéria uvedená v článku 29 RED II. Zejména:
 - Použijí se kritéria udržitelnosti "související s půdou" podle čl. 29 odst. 2 až 7 RED II;
 - Uplatňují se kritéria úspory skleníkových plynů podle čl. 29 odst. 10 RED II;

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřpracované znění), v platném znění.

⁷⁷ Pokyny č. 3. Odkaz viz oddíl 1.3.

⁷⁸ Výjimkou je čl. 75d odst. 2 o nepřiměřených nákladech. V této souvislosti se čl. 38 odst. 5 použije pouze "za předpokladu, že příslušné informace ... jsou [regulovanému subjektu] dostupné". Tato podmínka je relevantní, protože v okamžiku, kdy se stanovují nepřiměřené náklady, často ještě není jasné, zda zamýšlená biomasa bude v souladu s čl. 38 odst. 5, či nikoli.

⁷⁹ Čl. 38 odst. 5 nařízení o monitorování a vykazování:

"1. Odkazuje-li se na tento odstavec, musí biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy použítá pro spalování splnit kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů stanovená v čl. 29 odst. 2 až 7 a odst. 10 směrnice (EU) 2018/2001.

Biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy vyráběná z jiných odpadů a zbytků než ze zemědělských, akvakulturních, rybářských a lesnických zbytků však musí splňovat pouze kritéria stanovená v čl. 29 odst. 10 směrnice (EU) 2018/2001. Tento pododstavec se vztahuje rovněž na odpady a zbytky, které jsou nejprve zpracovány na produkt, než jsou dále zpracovány na biopaliva, biokapaliny a paliva z biomasy.

Na elektřinu, teplo a chlad vyrobenou z tuhého komunálního odpadu se nevztahují kritéria stanovená v čl. 29 odst. 10 směrnice (EU) 2018/2001.

Kritéria stanovená v čl. 29 odst. 2 až 7 a 10 směrnice (EU) 2018/2001 se použijí bez ohledu na zeměpisný původ biomasy.

Na zařízení definované v čl. 3 písm. e) směrnice 2003/87/ES se vztahuje čl. 29 odst. 10 směrnice (EU) 2018/2001.

Splnění kritérií stanovených v čl. 29 odst. 2 až 7 a 10 směrnice (EU) 2018/2001 se posuzuje v souladu s článkem 30 a čl. 31 odst. 1 uvedené směrnice.

Pokud biomasa použítá ke spalování není v souladu s tímto odstavcem, považuje se její obsah uhlíku za fosilní uhlík."

Článek 75m odst. 1 prohlašuje, že článek 38 se vztahuje i na ETS2.

- Dodatečná kritéria účinnosti pro výrobu elektřiny (čl. 29 odst. 11 RED II) se *nepoužijí*;
- Některá ustanovení obsažená v čl. 29 odst. 1 RED II jsou převzata do MRR, aby byla objasněna jejich použitelnost. Kromě toho se kritéria RED II uplatňují bez ohledu na zeměpisný původ biomasy.
- Nejdůležitějšími palivy v systému ETS2 jsou biopaliva ve směsi s fosilním benzínem a naftou pro sektor dopravy a bioplyn (oddíl 5.6.5). V případě biopaliv by mělo být prokázání souladu s RED II zajištěno již v rámci odpovídající povinnosti podávání zpráv podle směrnice o kvalitě paliv⁸⁰ a RED, a proto jsou snadno dostupné důkazy o kritériích udržitelnosti a úsporách skleníkových plynů.

Čl. 75m odst. 2 dále spojuje použitelnost kritérií RED II s prahovými hodnotami uvedenými v čl. 29 odst. 1 čtvrtém pododstavci RED II. Ten říká, že pro účely RED II se použijí pouze kritéria RED II:

- na pevná paliva vyrobená z biomasy, jako je palivové dřevo, pouze pokud jsou spalována v zařízeních s výkonem vyšším než 20 MW (revidovaná směrnice RED II tuto hranici snižuje na 7,5 MW). Jak je však uvedeno v oddíle 2.2, pevná biomasa nepatří mezi paliva, na která se vztahuje ETS2, a proto se na ně v současné době nevztahují kritéria RED II.
- na plynná paliva z biomasy, pouze pokud jsou spalována v zařízeních s výkonem nad 2 MW (oddíl 5.6.5).

V případě potřeby dalších podrobností si prosím prostudujte Pokyny č. 3, které jsou ke stažení na internetových stránkách DG CLIMA⁸¹.

5.6.5 Zvláštní pravidla pro bioplyn

Regulované subjekty mohou využít zvláštní přístup k započítávání bioplynu podle čl. 39 odst. 4⁸². Pokud je bioplyn vtláčen do sítě zemního plynu a nakoupen regulovaným subjektem, může tento subjekt vykázat toto nakoupené množství bioplynu. To se provádí tak, že se určí a přiřadí podíl biomasy k celkovému plynu (zemní plyn plus bioplyn) na základě podílu energetického obsahu bioplynu na celkové spotřebě plynu. Ačkoli to není v MRR výslovně uvedeno, zdá se vhodné, aby byl takový přístup považován za rovnocenný úrovni přesnosti 2 (stejně jako ostatní metodiky odhadu).

Předpoklady pro tento přístup jsou:

- Množství spotřebovaného bioplynu se zjišťuje z evidence nákupu;
- Regulovaný subjekt prokáže ke spokojenosti příslušného orgánu, že nedochází k dvojímu započítávání stejného množství bioplynu. To lze provést zejména využitím systému "registru bioplynu" nebo podobné databáze, která rovněž

⁸⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/30/ES ze dne 23. dubna 2009, kterou se mění směrnice 98/70/ES, pokud jde o specifikaci benzinu, motorové nafty a plynových olejů, a kterou se zavádí mechanismus pro sledování a snižování emisí skleníkových plynů, a kterou se mění směrnice Rady 1999/32/ES, pokud jde o specifikaci paliva používaného plavidly vnitrozemské plavby, a kterou se zrušuje směrnice 93/12/EHS.

⁸¹ https://climate.ec.europa.eu/system/files/2022-10/qd3_biomass_issues_en.pdf

⁸² Podle čl. 75m odst. 1 se na ETS2 vztahuje článek 39 s výjimkou odstavců 2 a 2a.

zajišťuje, že ostatním uživatelům bioplynu nebude poskytnuta záruka původu. To znamená, že záruka původu (pokud byla vůbec vytvořena) musí být úzce spojena s definovaným fyzickým množstvím bioplynu a nesmí být poskytnuta ("sdělena") jinému spotřebiteli plynu.

- Kritéria udržitelnosti a úspory skleníkových plynů stanovená v RED II jsou splněna.
- Kromě toho, jak je uvedeno v předchozím oddíle 5.6.4, kritéria RED II se podle čl.75m odst.2 použijí pouze v případě, že se bioplyn spaluje v zařízeních o výkonu vyšším než 2 MW. To naopak znamená, že kritéria RED II neplatí v případě, že regulovaný subjekt může prokázat, že spalovací zařízení konečného spotřebitele mají výkon nižší než 2 MW (pro tento účel lze použít metody popsané v oddíle 5.4.2). Aby se však předešlo administrativní zátěži v případech, kdy není známa kapacita konečných spotřebitelů (např. pokud již není využita pro stanovení relevantního podílu - > oddíl 5.4.2), a zároveň se neřídit předpokladem, který nerespektuje příslušnou hranici v RED II, může regulovaný subjekt předpokládat, že se kritérium uplatní na agregované úrovni spotřebitelů. Ta by znamenala sečíst kapacitu všech spotřebitelů regulovaného subjektu, která se rovná jejich vlastní celkové kapacitě dodávek, a porovnat ji s prahovou hodnotou 2 MW, aby bylo možné určit, zda se kritéria RED II použijí.⁸³ Všimněte si, že posouzení podle této prahové hodnoty může být relevantní pouze v omezeném počtu případů. Je tomu tak proto, že bioplyn buď přímo využívá jeden nebo alespoň velmi malý počet spotřebitelů, nebo je dodáván do sítě zemního plynu. V druhém případě nemusí mít výrobce bioplynu dodávající bioplyn do sítě vůbec žádné vykazovací povinnosti podle ETS2 (viz oddíl 8.2).

Další pokyny k uplatňování těchto kritérií jsou uvedeny v Pokynech č. 3 ("Problematika biomasy v systému EU ETS").

⁸³ Např. při typickém výkonu plynových kotlů v domácnostech v průměru 20 kW by to znamenalo, že by muselo být připojeno nejméně 100 spotřebitelů, aby byla překročena hranice 2 MW.

6 MONITOROVACÍ PLÁN

6.1 Vypracování monitorovacího plánu

Tato kapitola popisuje způsob, jakým může regulovaný subjekt vypracovat monitorovací plán (MP). Při vypracovávání MP by se regulované subjekty měly řídit některými hlavními zásadami:

- Při podrobné znalosti situace by měl regulovaný subjekt co nejvíce zjednodušit metodiku monitorování. Toho lze dosáhnout snahou o využití co nejspolehlivějších zdrojů dat, robustních měřicích přístrojů, krátkých datových toků a účinnými kontrolními postupy. Jistě dojde k součinnosti se stávajícími požadavky na podávání zpráv v rámci režimu zdanění energie / spotřební daně, pokud se uplatní.
- Regulované subjekty by si měly představit svůj roční výkaz emisí z pohledu ověřovatele. Na co by se ověřovatel ptal, jak byly údaje sestaveny? Jak lze zprůhlednit tok dat od jednoho konce ke druhému? Které kontrolní mechanismy zabraňují chybám, zkreslením a opomenutím?
- Monitorovací plány je třeba do jisté míry považovat za živé dokumenty. V zájmu minimalizace administrativní zátěže by si regulované subjekty měly dávat pozor na to, které prvky jsou stanoveny v samotném MP a co lze uvést v písemných postupech doplňujících MP.

Simplified!

Poznámka: pro regulované subjekty s nízkými emisemi a některé další "jednoduché" subjekty je tato kapitola relevantní pouze částečně. Doporučuje se nejprve nahlédnout do kapitoly 7 tohoto dokumentu.

Za užitečný lze považovat následující postup krok za krokem:

1. Vymezte hranice regulovaného subjektu s ohledem na ustanovení popsaná v kapitole 2.
2. Určete kategorii regulovaného subjektu (viz oddíl 6.3.1) na základě odhadu ročních emisí skleníkových plynů.
3. Vyjmenujte všechny palivové toky (definice viz oddíl 4.2) a rozdělte je na významné a minimální.
4. Určete požadavky na úroveň přesnosti na základě kategorie regulovaného subjektu a klasifikace palivového toku (viz oddíl 6.2).
5. Vyjmenujte a zhodnoťte potenciální zdroje dat:
 - a. Údaje o aktivitě propuštěných palivových toků (podrobné požadavky viz oddíl 5.3):
 - i. Jak lze určit množství paliva nebo materiálu?
 - Jsou metody měření stejné jako metody používané v režimu zdanění energie / spotřební daně a podléhají vnitrostátní legální metrologické kontrole? Pokud ano, lze tyto metody měření použít i pro účely ETS2 a můžete přejít přímo k bodu b) "relevantní podíl".
 - Existují přístroje pro kontinuální měření, jako jsou průtokoměry, vážicí pásy atd., které poskytují přímé výsledky o množství materiálu vstupujícího nebo vystupujícího ze zásob v průběhu času?

- Nebo musí být množství paliva nebo materiálu založeno na prodaných šaržích? Jak lze v takovém případě určit množství ve skladových zásobách nebo v nádržích na konci roku?
- ii. Jsou k dispozici měřicí přístroje vlastněné/ovládané regulovaným subjektem?
- Pokud ano: Jaká je jejich míra nejistoty? Je obtížné je kalibrovat? Podléhají vnitrostátní legální metrologické kontrole⁸⁴?
 - Pokud ne: Mohou být použity měřicí přístroje, které jsou pod kontrolou obchodního partnera? (To je častý případ plynoměrů a mnoha případů, kdy se množství určuje na základě faktur.)
- iii. Odhadněte nejistotu spojenou s těmito přístroji a určete související dosažitelnou úroveň přesnosti. Poznámka: Pro posouzení nejistoty platí několik zjednodušení, zejména pokud měřidlo podléhá vnitrostátní legální metrologické kontrole.
- b. Relevantní podíl
- i. Pro všechny regulované subjekty a toky paliv je výchozím bodem použití nejvyšší úrovně přesnosti, tedy úrovně přesnosti 3, pokud členské státy nevyžadují použití zvláštní metody. Lze tedy identifikovat sektory konečných spotřebitelů na základě fyzikálního nebo chemického rozlišení paliv (toků)? Je použitelná směrnice o euromarkerech? Lze vytvořit smluvní vazbu s provozovateli ETS1, kterým jsou paliva dodávána?
- ii. Pokud nelze použít žádnou z výše uvedených metod nebo lze prokázat, že by to bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, mohou jiné metody vést k přesnějším výsledkům (prokázaným na základě zjednodušeného posouzení nejistoty)?
- iii. Existují v případech, kdy se použije bod ii., vnitrostátní značkovací látky? Pokud existuje přímý smluvní vztah s konečnými spotřebiteli, pokuste se vytvořit "spotřebitelský řetězec" např. prostřednictvím vlastního prohlášení každého spotřebitele nebo se pokuste vytvořit "nepřímé metody" pro korelaci mezi sektory konečných spotřebitelů a např. ročními úrovněmi spotřeby nebo kapacitami, denními/sezónními vzorci spotřeby. Pokud neexistuje přímý smluvní vztah, pokuste se zapojit zprostředkující obchodníky do předávání informací od konečných spotřebitelů zpět k vám.
- iv. Není-li nic z výše uvedeného možné bez vynaložení nepřiměřených nákladů, použijte úroveň přesnosti 1: standardní hodnotu 1, pokud nelze prokázat, že standardní hodnota nižší než 1 poskytuje přesnější výsledky.
- c. Výpočtové faktory (jednotkový konverzní faktor emisního faktoru nebo podíl biomasy): V závislosti na požadovaných úrovních přesnosti (které jsou stanoveny na základě kategorie regulovaného subjektu a klasifikaci palivového toku, jak je uvedeno v oddíle 6.3):

⁸⁴ Některá měřidla používaná pro obchodní transakce podléhají vnitrostátní legální metrologické kontrole. Na tato měřidla se vztahují zvláštní požadavky (zjednodušené přístupy) podle MRR. Podrobnosti jsou uvedeny v pokynech č. 4 (odkaz viz oddíl 1.3).

- i. Jsou použitelné standardní hodnoty? Pokud ano, jsou hodnoty k dispozici? (příloha VI MRR, publikace příslušného orgánu, národní inventarizační hodnoty)?
 - ii. Mají-li být použity nejvyšší úrovně přesnosti nebo nejsou-li použitelné žádné standardní hodnoty, je třeba provést chemické analýzy pro určení chybějících výpočtových faktorů. V tomto případě musí regulovaný subjekt:
 - Rozhodnout o laboratoři, která bude použita. Pokud není k dispozici žádná akreditovaná laboratoř⁸⁵ nebo její použití znamená nepřiměřené náklady, vypracujte důkaz o rovnocennosti akreditace vybrané laboratoře podle normy EN ISO 17025 (viz oddíl 5.5.2);
 - Zvolit vhodnou analytickou metodu (a příslušný standard);
 - Navrhnout plán odběru vzorků (viz Pokyny č. 5 (odkaz viz oddíl 1.3)).
6. Lze splnit všechny požadované úrovně přesnosti? Pokud ne, lze splnit nižší úroveň přesnosti, pokud je to povoleno v souladu s pravidly o technické proveditelnosti a nepřiměřených nákladech (oddíl 6.4)?
7. V dalším kroku by měl regulovaný subjekt definovat všechny datové toky od jednoho konce ke druhému (kdo odkud bere jaké údaje, co s nimi dělá, komu předává výsledky atd.) od měřicích přístrojů nebo faktur až po závěrečnou výroční zprávu. K tomu pomůže návrh vývojového diagramu. Podrobnější informace o činnostech týkajících se toku dat naleznete v oddíle 6.7.
8. S tímto přehledem zdrojů a toků dat může regulovaný subjekt provést analýzu rizik svého účetního procesu, aby zjistil případné nedostatky (viz oddíl 6.7). Tím určí, kde v systému mohou nejsnáze vzniknout chyby.
9. Na základě analýzy rizik by měl regulovaný subjekt:
 - a. Posoudit, které měřicí přístroje a zdroje dat použít pro údaje o činnosti (viz bod 5.a výše). Pokud existuje více možností, měla by být použita ta s nejnižší nejistotou a nejnižším rizikem;
 - b. Ve všech ostatních případech, které vyžadují rozhodnutí⁸⁶, rozhodnout na základě nejnižšího souvisejícího rizika a
 - c. definovat kontrolní činnosti pro zmírnění identifikovaných rizik (viz oddíl 6.7).
10. Před závěrečným vypracováním MP a souvisejících postupů může být nutné některé kroky 5 až 9 zopakovat. Zejména analýzu rizik bude třeba aktualizovat poté, co budou definovány kontrolní činnosti.
11. Regulovaný subjekt poté vypracuje MP (s využitím šablon poskytnutých Komisí, ekvivalentních šablon členského státu nebo specializovaného IT systému poskytnutého Komisí nebo členským státem) a požadované podklady (čl. 12 odst. 1):

⁸⁵ "Akreditovaná laboratoř" se zde používá jako zkrácený výraz pro "laboratoř, která byla akreditována podle normy EN ISO/IEC 17025 pro požadovanou analytickou metodu".

⁸⁶ Např. pokud by data mohlo zpracovávat více oddělení, vyberte nejvhodnější s nejmenším počtem možností chyb.

- a. Výsledek posouzení rizik (kapitola 6.7), který prokazuje, že stanovený systém řízení vhodně zmírňuje identifikovaná rizika (není vyžadováno u subjektů s nízkými emisemi (kapitola 7);
- b. Může být nutné přiložit další dokumenty (např. popis a diagram regulovaných subjektů, diagram toku dat atd.);
- c. Písemné postupy, na které se MP odkazuje, je třeba vypracovat, ale není třeba je přikládat k MP při jeho předložení příslušnému orgánu⁸⁷ (viz oddíl 6.6 o postupech).

Regulovaný subjekt by měl zajistit, aby všechny verze MP, souvisejících dokumentů a postupů byly jasně a jednoznačně identifikovatelné a aby všichni zúčastnění pracovníci používali vždy nejnovější verze. Od počátku je vhodné zavést dobrý systém správy dokumentů.

⁸⁷ ačkoli příslušný orgán může v rámci schvalovacího procesu požádat o nahlédnutí do kopií postupů.

6.2 Výběr správné úrovně přesnosti

Systém pro stanovení minimálních požadovaných úrovní přesnosti je stanoven v člancích 75h (množství propuštěného paliva a výpočtové faktory) a 75i (relevantní podíl). **Zastřešujícím pravidlem je, že regulovaný subjekt by měl použít nejvyšší úroveň přesnosti definovanou pro každý parametr.** Pro významné palivové toky v rámci regulovaných subjektů kategorie B je to povinné. Pro ostatní palivové toky a menší subjekty definuje následující soubor pravidel **výjimky z pravidla**:

1. Namísto nejvyšších definovaných úrovní přesnosti jsou regulované subjekty kategorie A povinny uplatňovat alespoň úroveň přesnosti uvedené v příloze V nařízení o monitorování a vykazování pro významné palivové toky.
2. Bez ohledu na kategorii regulovaného subjektu platí pro komerční standardní paliva⁸⁸ nebo paliva splňující rovnocenná kritéria stejné úrovně přesnosti v příloze V pro výpočetní faktory (oddíl 4.2).
3. Pokud regulovaný subjekt prokáže ke spokojenosti příslušného orgánu, že uplatnění úrovní přesnosti požadovaných v předchozích bodech vede k nepřiměřeným nákladům (oddíl 6.4) nebo není technicky proveditelné (oddíl 6.4), může regulovaný subjekt uplatnit na významné palivové toky úroveň přesnosti, která je o dvě úrovně níže. Úroveň přesnosti 1 je vždy nejnižší možná úroveň přesnosti.

Očekává se, že regulované subjekty budou uplatňovat úroveň přesnosti rovné nebo vyšší než úroveň přesnosti 1 také na **minimální palivové toky**, pokud toho lze dosáhnout "bez dalšího úsilí" (tj. bez znatelných nákladů). V případě množství propuštěného paliva to znamená, že stanovení množství propuštěného paliva se zakládá na fakturách nebo záznamech o nákupu, pokud není možné dosáhnout definované úrovně přesnosti bez dalšího úsilí. Regulovaný subjekt by měl tuto metodu popsat v MP.

Pokud příslušný orgán povolil použití emisních faktorů vyjádřených jako t CO₂ na tunu (nebo Nm³) namísto t CO₂/TJ lze NCV určit pomocí konzervativních odhadů namísto použití úrovní přesnosti. Měla by však být použita nejvyšší úroveň přesnosti, která nevyžaduje další úsilí. Úplný systém požadavků na výběr úrovní přesnosti je shrnut v tabulce 7.

Důležitá poznámka: MP musí vždy odrážet skutečně použitou úroveň přesnosti, nikoli minimální požadovanou úroveň přesnosti. Obecnou zásadou také je, že regulované subjekty by se měly snažit zlepšit své monitorovací systémy, kdykoli je to možné.

⁸⁸ Čl. 3 odst. 32 definuje: "komerčním standardním palivem" se rozumí mezinárodně standardizovaná komerční paliva, která vykazují 95% interval spolehlivosti nejvýše 1 % pro jejich stanovenou výhřevnost, včetně plynového oleje, lehkého topného oleje, benzínu, lampového oleje, petroleje, ethanu, propanu, butanu, leteckého petroleje (jet A1 nebo jet A), leteckého benzínu (jet B) a leteckého benzínu (AvGas). Standardní komerční paliva se považují za snadno monitorovatelná.

Tabulka 7: Souhrn požadavků na úroveň přesnosti. Upozorňujeme, že se jedná pouze o stručný přehled. Podrobné informace naleznete v úplném znění tohoto oddílu.

Kategorie regulovaných subjektů	Kategorie toku paliva	Požadovaná úroveň přesnosti (relevantní podíl)	Minimální požadovaná úroveň přesnosti (propuštěné množství paliva a výpočtové faktory)	Výpočtové faktory pro komerční standardní paliva nebo paliva splňující rovnocenná kritéria (čl. 75k odst. 2)
Kategorie. B (> 50kt)	významný	nejvyšší úroveň přesnosti nebo požadavek členského státu	nejvyšší úroveň přesnosti	úroveň přesnosti 2a/2b (příloha V)
	minimální		konzervativní odhady, pokud není úroveň přesnosti dosažitelná bez dalšího úsilí.	
Kategorie. A (≤ 50kt)	významný		úroveň přesnosti v příloze V (EF: 2a/2b)	
	minimální		konzervativní odhady, pokud není úroveň dosažitelná bez dalšího úsilí.	
Subjekt s nízkými emisemi (< 1 000t)	významný		Úroveň přesnosti 1	
	minimální		konzervativní odhady, pokud není úroveň přesnosti dosažitelná bez dalšího úsilí.	
Důvody pro odchylku od požadovaných úrovní přesnosti		technická neproveditelnost (nebo není k dispozici), nepřiměřené náklady nebo zjednodušené posouzení nejistoty ⁸⁹ .	technická neproveditelnost nebo nepřiměřené náklady.	

⁸⁹ Další možné výjimky platí pro přechodné období 2024-2026, kdy se použije standardní hodnota nižší než 1, jak je uvedeno v oddíle 5.4.2.

6.3 Kategorizace regulovaných subjektů a palivových toků

Základní filozofií systému MRV EU ETS je, že největší zdroje emisí by měly být monitorovány co nejpřesněji, zatímco na menší zdroje emisí lze použít méně náročné metody. Touto metodou se zohledňuje nákladová efektivita a zamezuje se nepřiměřené finanční a administrativní zátěži tam, kde by přínos většího úsilí byl pouze okrajový.

Upozorňujeme, že tento oddíl již zohledňuje navrhované změny článků 75e a 75n nařízení o monitorování a vykazování. Ty se týkají kategorizace regulovaných subjektů (oddíly 6.3.1, 6.3.2 a 7) a kategorizace palivových toků (oddíl 6.3.3) a stanoví, že příslušným prahovým hodnotám emisí pro kategorizaci je třeba rozumět před uplatněním relevantního podílu.

6.3.1 Kategorie regulovaných subjektů

Pro účely určení požadované "úrovně ambicí", tj. požadovaných úrovní přesnosti, pro monitorování (podrobnosti jsou uvedeny v oddíle 6.2) musí regulovaný subjekt kategorizovat regulovaný subjekt podle jeho průměrných ročních emisí (čl. 75e odst. 2):

- Kategorie A: Roční průměrné emise jsou rovny nebo nižší než 50 000 tun CO_{2(e)};
- Kategorie B: Roční průměrné emise jsou vyšší než 50 000 tun CO_{2(e)}. "Ročními průměrnými emisemi" se zde rozumí průměrné roční *ověřené* emise za předchozí obchodovací období od roku 2031. Stejně jako u ročního vykazování jsou vyloučeny emise z udržitelné⁹⁰ biomasy (tj. s nulovými emisemi). Protože však ověřené emise ještě nejsou k dispozici (budou od roku 2026), regulovaný subjekt použije pro první MP konzervativní odhad.

Pokud tyto průměrné roční ověřené emise nejsou k dispozici nebo již nejsou reprezentativní, musí se použít konzervativní odhad průměrných ročních emisí týkající se předpokládaných emisí na příštích pět let. V letech 2027 až 2030 jsou průměrné roční emise založeny na průměrných ověřených ročních emisích ve dvou letech předcházejících vykazovanému období.

Simplified!

MRR umožňuje, aby subjekt, který překročí jednu z uvedených prahových hodnot pouze jednou za šest let, nemusel měnit svou kategorizaci. Například subjekt kategorie A, který vypustí 51 000 t CO₂ pouze v jednom roce, nemusí měnit svou kategorii, pokud regulovaný subjekt prokáže příslušnému orgánu, že jeho emise byly v předchozích pěti letech nižší než 50 000 t CO₂ a v následujících vykazovaných obdobích nebudou znovu překročeny. A co je nejdůležitější, znamená to také, že platné minimální úrovně přesnosti se kvůli tomuto jednomu roku vyšších emisí nemění a regulovaný subjekt nemusí předkládat aktualizovaný MP ke schválení.

⁹⁰ To znamená, že biomasa - pokud se používá ke spalování - musí splňovat kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů stanovená směrnicí RED II, aby mohla být "nulově hodnocena". Další podrobnosti o biomase viz oddíl 5.6.4.

6.3.2 Regulovaný subjekt s nízkými emisemi

Regulované subjekty, které v průměru vypouštějí méně než 1 000 t CO₂(e) ročně, mohou být klasifikovány jako "regulovaný subjekt s nízkými emisemi" v souladu s článkem 75n nařízení MRR. Pro ně platí zvláštní zjednodušení systému MRV s cílem snížit administrativní náklady (viz oddíl 7).

Stejně jako u ostatních kategorií regulovaných subjektů se průměrné roční emise od roku 2031 stanoví jako průměrné roční *ověřené* emise z předchozího obchodovacího období s vyloučením CO₂ pocházejícího z udržitelné⁹⁰ biomasy. Od roku 2027 do roku 2030 jsou průměrné roční emise založeny na průměrných ověřených ročních emisích za 2 roky předcházející vykazovanému období.

Pokud tyto průměrné emise nejsou k dispozici, použije se konzervativní odhad předpokládaných emisí na příštích pět let.

Zvláštní situace pak nastane, pokud emise regulovaného subjektu překročí prahovou hodnotu 1 000 t CO₂ ročně. V takovém případě je nutné revidovat MP a předložit příslušnému orgánu nový MP, pro který již nelze uplatnit zjednodušení. Znění čl. 75n odst. 6 třetího pododstavce však umožňuje, že regulovaný subjekt může nadále zůstat subjektem s nízkými emisemi, pokud příslušnému orgánu prokáže, že prahová hodnota 1 000 t CO₂ za rok nebyla v předchozích pěti letech překročena a nebude překročena ani v budoucnu. Vysoké emise v jednom jediném roce ze šesti let tedy mohou být tolerovány, ale pokud bude prahová hodnota v jednom z následujících pěti let opět překročena, tato výjimka již nebude platit.

6.3.3 Identifikace a kategorizace palivových toků

Identifikace palivových toků zahrnuje následující dva kroky:

- Rozdělení paliv propouštěných ke spotřebě na palivové toky;
- Kategorizace těchto palivových toků.

Rozdělení na palivové toky

Rozdělení na palivové toky by mělo zohlednit následující aspekty:

- palivové toky mohou být pouze paliva, která spadají do oblasti působnosti směrnice EU ETS čl. 3 písm. af), který odkazuje na paliva uvedená v čl. 2 odst. 1 směrnice o zdanění energie nebo na jakýkoli jiný produkt určený k použití, nabízený k prodeji nebo používaný jako motorové palivo nebo palivo pro vytápění, jak je uvedeno v čl. 2 odst. 3 směrnice zdanění energie, včetně výroby elektřiny (oddíl 2.2);
- paliva pro spotřebu lze propouštět různými způsoby. Takovými prostředky může být potrubí, dodávky nákladními automobily, lodní doprava nebo jejich kombinace, zprostředkovatelské subjekty (např. další obchodníci s pohonnými hmotami bez vlastního daňového skladu) atd.
- typy konečných spotřebitelů podle jejich kategorií CRF (oddíl 5.4.1), a to na úrovni agregace, která je k dispozici a kde slouží k lepší transparentnosti a ověřitelnosti;
- metody použité k určení relevantního podílu (oddíl 5.4.2).

V ideálním případě by rozdělení na palivové toky mělo být na takové úrovni agregace, která umožňuje pouze jeden způsob, kterým jsou paliva propouštěna, pouze jednu metodu pro relevantní podíl (alespoň jednu úroveň přesnosti) a kategorii CRF. To by příslušnému orgánu značně usnadnilo schvalování MP a ověřování ročního výkazu emisí a umožnilo snadněji odhalit související rizika. Dva příklady na konci tohoto oddílu by měly pomoci tento přístup ilustrovat.

Kategorizace palivových toků

Regulovaný subjekt musí klasifikovat všechny palivové toky a porovnat odpovídající emise s "celkovým součtem všech sledovaných položek".

Je třeba provést následující kroky:

- Určete "součet všech sledovaných položek" sečtením:
 - Emise ($\text{CO}_{2(e)}$) všech palivových toků, které jsou stanoveny (viz níže);
 - Při tomto výpočtu se bere v úvahu jak CO_2 z fosilních zdrojů tak z "neudržitelné"⁹⁰ biomasy".
- Poté by měl regulovaný subjekt uvést všechny palivové toky seřazené sestupně podle množství souvisejících emisí.
- Regulovaný subjekt pak může vybrat toky paliva, které chce klasifikovat jako toky paliva "de minimis", aby na ně mohl případně uplatňovat snížené požadavky na monitorování. Za tímto účelem je třeba dodržet níže uvedené prahové hodnoty.

Regulovaný subjekt si může vybrat jako **minimální palivové toky**: palivové toky, které *dohromady* odpovídají méně než 1 000 tunám fosilního CO_2 za rok. Všechny ostatní palivové toky jsou klasifikovány jako **významné palivové toky**.

MRR umožňuje, aby subjekt, který překročí jednu z uvedených prahových hodnot pouze jednou za šest let, nemusel měnit svou klasifikaci. To znamená, že platné minimální úrovně přesnosti se kvůli tomuto jednomu roku vyšších emisí nemění a regulovaný subjekt nemusí předkládat aktualizovaný MP ke schválení.

Simplified!

Příklad 1: Dodavatel ropných produktů skladuje ve svém daňovém skladu dva různé druhy pohonných hmot. Jedním je motorová nafta, která obsahuje 10 % kapalné biomasy určené pro silniční dopravu, druhým je topný olej pro budovy. Zatímco většina množství pohonných hmot se převádí k obchodníkům s palivy prostřednictvím potrubí, malé množství pohonných hmot se převáží nákladními automobily k obchodníkům s palivy působícím převážně v sektoru budov a čerpacích stanic. Proto by mohlo být nejužitečnější identifikovat čtyři různé toky paliv:

1. naftu propuštěnou ke spotřebě prostřednictvím potrubí obchodníkům s pohonnými hmotami;
2. topný olej propuštěný ke spotřebě prostřednictvím potrubí obchodníkům s palivy;
3. topný olej propuštěný ke spotřebě prostřednictvím nákladních automobilů obchodníkům s palivy (většinou působícím v sektoru stavebnictví);
4. nafta převážená nákladními automobily do čerpacích stanic.

Příklad 2: kategorizace palivových toků Subjekt dodává lehký topný olej a benzin různými způsoby různým (zprostředkujícím) spotřebitelům a konečným spotřebitelům, přičemž uplatňuje různé úrovně přesnosti pro relevantní podíl.						
Tok paliva	Emise (před použitím relevantního podílu) (t CO ₂)	Prostředky, kterými se palivo propouští	(Zprostředkující) spotřebitel	Sektor konečných spotřebitelů (CRF)	Metoda relevantního podílu	Relevantní podíl
1. Lehký topný olej 1	50 000 (významný)	Potrubí	Energetický průmysl (mimo ETS1)	1A1a	Úroveň přesnosti 2 (spotřebitelský řetězec)	1
2. Lehký topný olej 2	30 000 (významný)	Potrubí	ETS1 zařízení Energetický průmysl (elektrárny)	1A1a	Úroveň přesnosti 3 (ověřený výkaz emisí ETS1)	0
3. Benzin	25 000 (významný)	Nákladní automobily	Čerpací stanice	1A3b	Úroveň přesnosti 2 (spotřební řetězec)	0.85
4. Lehký topný olej 3	5 000 (významný)	Nákladní automobily	ETS1 instalace Průmysl	1A2c	Úroveň přesnosti 3 (ověřený výkaz emisí ETS1)	0
5. Lehký topný olej 4	1 500 (významný)	Nákladní automobily	Průmysl	1A2	Úroveň přesnosti 2 (spotřebitelský řetězec)	1
6. Lehký topný olej 5	300 (minimální)	Nákladní automobily	neznámý	1A	Úroveň přesnosti 1	1

6.4 Důvody pro udělení výjimky

MRR umožňuje odchylku od požadovaných úrovní přesnosti pro množství propuštěného paliva a jakýkoli faktor, pokud lze prokázat některou z následujících skutečností (viz tabulka 7):

- Nepřiměřené náklady
- Technicky neproveditelné
- Kromě toho platí následující odchylky pouze pro relevantní podíl
 - Metody úrovně přesnosti 3 nejsou k dispozici
 - Zjednodušené posouzení nejistoty (oddíl 6.4.2)

Simplified!

Důležitým pojmem pro MRR je nákladová efektivita. Obecně je možné, aby regulovaný subjekt získal od příslušného orgánu povolení odchýlit se od určitého požadavku MRR (zejména od požadované úrovně přesnosti), pokud by úplné uplatnění požadavku vedlo k **nepřiměřeným nákladům**. Proto je nutná jasná definice "nepřiměřených nákladů". Ta se nachází v článku 75d nařízení o monitorování a vykazování. Jak je uvedeno v oddíle 6.4.1 níže, vychází z analýzy nákladů a přínosů posuzovaného požadavku.

Podobné výjimky lze uplatnit, pokud opatření **není technicky proveditelné**. Technická proveditelnost není otázkou poměru nákladů a přínosů, ale otázkou, zda je regulovaný subjekt vůbec schopen určitého požadavku v praxi dosáhnout. Článek 75c nařízení o monitorování a vykazování vyžaduje, aby regulovaný subjekt poskytl odůvodnění, pokud tvrdí, že něco není technicky proveditelné. Toto zdůvodnění musí prokázat, že regulovaný subjekt nemá k dispozici technické zdroje, které by mu umožnily splnit konkrétní požadavek v požadovaném čase. Pokud to lze prokázat, obvykle by to vedlo i k nepřiměřeným nákladům.

6.4.1 Nepřiměřené náklady

Při posuzování, zda jsou náklady na konkrétní opatření přiměřené, je třeba porovnat náklady s přínosem, které by opatření přineslo. Náklady jsou považovány za nepřiměřené, pokud náklady převyšují přínos (článek 75d).

Náklady: Je na regulovaném subjektu, aby poskytl přiměřený odhad souvisejících nákladů. V úvahu by měly být vzaty pouze náklady, které jsou dodatečné k nákladům použitelným pro alternativní scénář. MRR rovněž požaduje, aby náklady na zařízení byly posuzovány s použitím doby odpisování odpovídající ekonomické životnosti zařízení. Při posuzování je tedy třeba použít roční náklady během životnosti, nikoli celkové náklady na zařízení. Kromě toho MRR vyžaduje, aby byly zohledněny také veškeré náklady vzniklé (konečným) spotřebitelům. To může být důležité zejména při volbě metody pro relevantní podíl.

Pokud náklady nebo přínosy určitých opatření ke zlepšení ovlivňují více než jeden palivový tok (např. použití určité metody pro relevantní podíl), lze náklady a přínosy posoudit na agregované úrovni, tj. pro všechny dotčené palivové toky dohromady. V důsledku toho to také znamená, že absolutní minimální finanční limity stanovené v čl. 75d odst. 5 se použijí na agregované úrovni.

Příklad 1: Starý měřicí přístroj má být vyměněn za nový. Starý přístroj umožňoval dosáhnout nejistoty 3 % odpovídající úrovni přesnosti 2 (± 5 %) pro množství propuštěného paliva (definice úrovně přesnosti viz oddíl 5.3.1). Protože by regulovaný subjekt stejně musel použít vyšší úroveň přesnosti, zvažuje, zda by lepší přístroj nepřinesl nepřiměřené náklady. Nástroj A stojí 40 000 EUR a vede k nejistotě 2,8 % (stále úroveň přesnosti 2), nástroj B stojí 70 000 EUR, ale umožňuje dosáhnout nejistoty 2,1 % (úroveň přesnosti 3, $\pm 2,5$ %). Na základě typické ekonomické životnosti měřicího zařízení se za vhodnou považuje doba odpisování 8 let.

Náklady, které se berou v úvahu při posuzování nepřiměřených nákladů, jsou 30 000 EUR (tj. rozdíl mezi dvěma měřiči) děleno 8 lety, tj. 3 750 EUR (což je rovněž pod prahem stanoveným v čl. 75d odst. 5, takže náklady by byly přiměřené). Náklady na pracovní dobu by neměly být zvažovány, protože se předpokládá, že bude nutná stejná pracovní zátěž nezávisle na typu instalovaného měřidla. Přibližně lze předpokládat i stejné náklady na údržbu.

Příklad 2: Pro stanovení relativního podílu regulovaný subjekt prokáže, že není k dispozici žádná z metod úrovně přesnosti 3 (tj. není možné fyzikální/chemické rozlišení, daňové značení není použitelné atd.). Proto regulovaný subjekt prozkoumá možnost zavést metodu úrovně přesnosti 2 "spotřebitelský řetězec" zahrnující vlastní prohlášení od svých přímo připojených konečných spotřebitelů (tj. těch, se kterými již má přímý smluvní vztah) prostřednictvím aktualizace stávajících obchodních podmínek. Jako alternativu zvažuje regulovaný subjekt také "nepřímou metodu" prostřednictvím korelace mezi ročními částkami a kategoriemi CRF.

Posouzení nepřiměřených nákladů v souvislosti s uplatňováním kteréhokoli z těchto přístupů se provede porovnáním s alternativní metodou úrovně přesnosti 1 - standardní hodnota 1, což by znamenalo, že všichni koneční spotřebitelé, na které se nevztahuje příloha III směrnice o systému EU pro obchodování s emisemi, by museli požádat o finanční kompenzaci⁹¹ vzniklých nákladů na emise uhlíku, které se přenášejí.

Náklady, které je třeba zohlednit, proto budou zahrnovat vlastní dodatečné náklady regulovaného subjektu (investice do softwaru IT, studie pro korelaci, náklady na zaměstnance atd.). Kromě toho by však posouzení mělo zohlednit i vzniklou administrativní zátěž (např. za úhradu poplatku za "palivové karty") nebo také úsporu konečných spotřebitelů za to, že nemusí žádat o finanční kompenzaci (úroveň přesnosti 1), ale musí pouze souhlasit s aktualizovanými obchodními podmínkami ("spotřebitelský řetězec"), případně není třeba podnikat žádné kroky ("nepřímé metody"). Pro tento účel by se příslušné ušetřené náklady (např. na základě roční úspory času vynásobené průměrnými personálními náklady předpokládanými pro konkrétní zemi) odečetly od vlastních nákladů regulovaného subjektu, aby se získaly celkové náklady, které se porovnají s níže vypočteným přínosem.

⁹¹ Finanční kompenzace znamená, že spotřebitelé, na které se nevztahuje systém ETS2, budou muset žádat o náhradu neoprávněných nákladů na emise uhlíku, které na ně byly přeneseny. Příslušná pravidla budou vypracována v samostatném právním aktu.

Přínos: Vzhledem k tomu, že přínos např. přesnějšího měření je obtížné vyjádřit ve finančních hodnotách, je třeba vycházet z předpokladu podle MRR. Má se za to, že přínos je úměrný množství povolenek v řádu snížené nejistoty. Aby byl tento odhad nezávislý na denních cenových výkyvech, požaduje nařízení MRR (čl. 75d odst. 1) použití konstantní ceny povolenky ve výši 60 EUR. Pro stanovení předpokládaného přínosu je třeba tuto cenu povolenky vynásobit "faktorem zlepšení", což je zlepšení nejistoty vynásobené průměrnými ročními emisemi způsobenými příslušným tokem paliva za poslední tři roky. Zlepšení nejistoty je rozdíl mezi nejistotou dosahovanou v současné době⁹² a prahem nejistoty úrovně přesnosti, který by byl dosažen po zlepšení.

Pokud se zlepšením nedosáhne přímého zlepšení přesnosti údajů o emisích, je faktor zlepšení vždy 1 %. V čl. 75d odst. 4 jsou uvedena některá taková zlepšení, např. použití vyšší úrovně přesnosti pro relevantní podíl, přechod od standardních hodnot k analýzám, zvýšení počtu analyzovaných vzorků, zlepšení toku dat a kontrolního systému atd.

Vezměte prosím na vědomí **minimální hranici stanovenou MRR:** Kumulované náklady na zlepšení nižší než 4 000 EUR ročně se vždy považují za přiměřené, aniž by se posuzoval přínos. Pro regulované subjekty s nízkými emisemi (oddíl 6.3.2) je tato prahová hodnota pouze 1 000 EUR.

Shrneme-li výše uvedené pomocí vzorce, náklady se považují za přiměřené, pokud:

$$C < P \cdot AKm \cdot IF$$

$$C < P \cdot AEm \cdot (U_{curr} - U_{nová úroveň přesnosti}) \quad (9)$$

Kde:

C Náklady [€/rok]

P stanovená cena povolenky = 60 € / t CO_{2(e)}

AEm Průměrné emise ze souvisejícího toku (souvisejících toků) paliva za poslední tři roky [t CO_{2(e)}/rok]

IF Faktor zlepšení (U_{curr} - případně $U_{nová úroveň přesnosti}$, *nebo* 1 %)

U_{curr} Aktuální nejistota (skutečná nejistota, ne prahová hodnota) [%]

$U_{Nová úroveň přesnosti}$ Práh nejistoty nové úrovně přesnosti, kterého lze dosáhnout [%]

Příklad 3: U výše popsané výměny měřidel je přínos "zlepšení" pro přístroj A nulový, protože se jedná o pouhou výměnu zachovávající stávající úroveň přesnosti. Nemůže být nepřiměřený, protože regulovaný subjekt nelze provozovat alespoň bez tohoto nástroje.

V případě nástroje B lze dosáhnout úrovně přesnosti 3 (prahová nejistota = 2,5 %). Zlepšení nejistoty je tedy $U_{curr} - U_{nová úroveň přesnosti} = 2,8 \% - 2,5 \% = 0,3 \%$.

⁹² Upozorňujeme, že se zde myslí "skutečná" nejistota, a nikoli prahová nejistota úrovně přesnosti.

Průměrné roční emise jsou AEm = 120 000 t CO₂/rok. Předpokládaný přínos tedy činí 0,3 % - 120 000 - 60 € = 21 600 €. To je vyšší než předpokládané náklady (viz výše). Není proto nepřiměřené požadovat instalaci přístroje B.

Příklad 4: pro stejnou situaci jako u výše uvedeného příkladu by se při posuzování přínosu dosažení vyšší úrovně přesnosti pro některý z faktorů výpočtu nebo relevantní podíl rovnal 1 % - 120 000 - 60 EUR = 72 000 EUR.

Důležitá poznámka: Pro vykazování historických emisí v roce 2024 (tj. výkaz, který má být předložen do 30. dubna 2025) mohou členské státy regulované subjekty osvobodit od povinnosti zdůvodnit, že konkrétní metodika monitorování byla spojena s nepřiměřenými náklady (čl. 75d odst. 1).

Další pokyny⁹³ lze nalézt v materiálech pro školení o "nepřiměřených nákladech" zveřejněných na internetových stránkách DG CLIMA

(https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en). Tamtéž lze stáhnout i nástroj pro stanovení "nepřiměřených nákladů" v programu Excel.

6.4.2 Zjednodušené posouzení nejistoty pro relevantní podíl

Pro propuštěné množství paliva a výpočtové faktory je odchylka od požadovaných úrovní přesnosti (viz tabulka 7) možná pouze v případě, že lze prokázat technickou neproveditelnost nebo nepřiměřené náklady (oddíl 6.4.1). V případě relevantního podílu (oddíl 5.4) je kromě toho možné se od uplatnění požadované úrovně přesnosti odchýlit také v případě, že regulovaný subjekt může prokázat, že metoda nižší úrovně přesnosti vede k přesnějšímu určení kategorií CRF konečných spotřebitelů na základě zjednodušeného posouzení nejistoty.

Takové posouzení nejistoty zohlední prvky uvedené v oddíle 6.5 níže. Je však zjednodušené v tom smyslu, že v případě, že nejsou k dispozici kvantifikovatelné odhady, mohou být zohledněny i nekvantifikovatelné prvky. Například při provádění studie, jejímž cílem je stanovit korelaci mezi sezónním profilem spotřeby konečných spotřebitelů a jejich příslušným pokrytím kategorií CRF uvedených v příloze III směrnice (metoda relevantního podílu "nepřímých metod"), může výsledek obsahovat kvantifikované odhady podílu konečných spotřebitelů, kteří byli chybně identifikováni jako spotřebitelé spadající do oblasti působnosti ETS2, a naopak, kteří byli chybně identifikováni jako spotřebitelé nespádající do oblasti působnosti ETS2. V mnoha jiných případech nemusí být takové kvantifikované odhady k dispozici, např. podíl uživatelů, kteří nejsou uvedeni v příloze III, jako součást metody relevantního podílu "fyzického rozlišení". Pro takové případy zavádí MRR koncept "zjednodušeného" posouzení nejistoty. Tento pojem lze chápat tak, že regulované subjekty berou v úvahu hlavní koncepty, avšak použijí jakékoli zdroje přiměřených informací (např. literární zdroje) k prokázání, že určité metody nižšího stupně úrovně přesnosti mohou vést k přesnější identifikaci konečných spotřebitelů

⁹³ Napsáno pro zařízení ETS1, ale koncepty jsou stejně použitelné i pro regulované subjekty.

Přechodná zjednodušení pro roky 2024-2026:

Jak je uvedeno v oddíle 5.4.2, nařízení o monitorování a vykazování emisí obsahuje přechodné ustanovení pro roky 2024-2026, které umožňuje použít standardní relevantní podíl nižší než 1, pokud regulovaný subjekt prokáže, že to vede k přesnějšímu stanovení emisí.

6.5 Posouzení nejistoty

6.5.1 Obecné zásady

Pokud by si někdo chtěl položit základní otázku o kvalitě systému MRV jakéhokoli systému obchodování s emisemi, pravděpodobně by se zeptal: "Jak kvalitní jsou data?" nebo spíše "Můžeme věřit měřením, která vedou k údajům o emisích?". Při určování kvality měření se v mezinárodních standardech hovoří o množství "nejistoty". Tento pojem je třeba trochu vysvětlit.

Existují různé termíny, které se často používají podobně jako nejistota. Nejedná se však o synonyma, ale mají svůj vlastní definovaný význam (viz obrázek 7):

- **Přesnost:** Znamená blízkost shody mezi naměřenou hodnotou a skutečnou hodnotou veličiny. Pokud je měření přesné, průměr výsledků měření se blíží "skutečné" hodnotě (která může být i vyšší) např. jmenovitá hodnota certifikovaného standardního materiálu⁹⁴). Pokud měření není přesné, může to být někdy způsobeno systematickou chybou. Tu lze často překonat kalibrací a seřízením přístrojů.
- **Preciznost:** Popisuje blízkost výsledků opakovaného měření téže měřené veličiny za stejných podmínek, tj. když se stejná věc měří několikrát. Často se vyčísluje jako směrodatná odchylka hodnot kolem průměru. Odráží skutečnost, že všechna měření obsahují určitou míru náhodné chyby, kterou lze snížit, ale ne zcela eliminovat
- **Nejistota**⁹⁵: Tento termín charakterizuje rozsah, v němž se očekává, že se bude skutečná hodnota nacházet s určitou úrovní spolehlivosti. Jedná se o zastřešující pojem, který kombinuje preciznost a předpokládanou přesnost. Jak ukazuje obrázek 7, měření mohou být přesná, ale neprecizní, nebo naopak. Ideální situace je přesná a precizní.

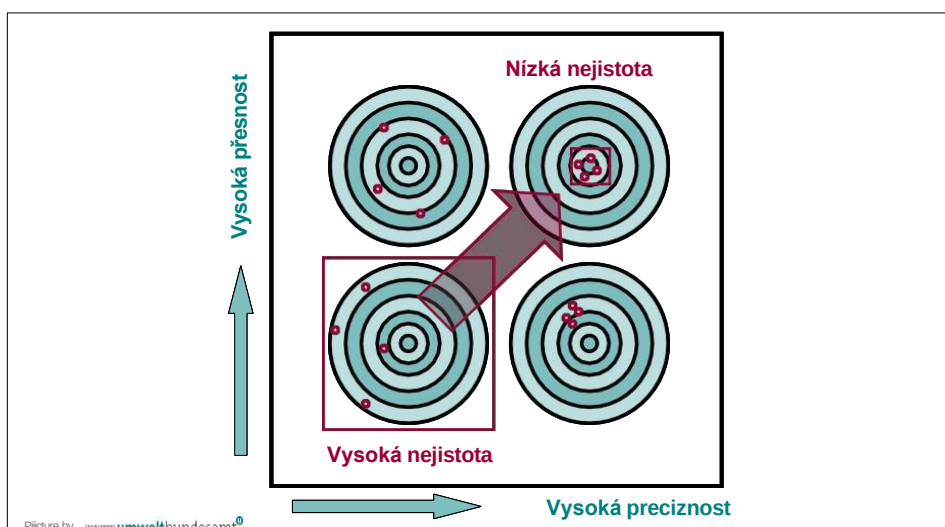
Pokud laboratoř hodnotí a optimalizuje své metody, má obvykle zájem na rozlišení přesnosti a preciznosti, protože to vede k identifikaci chyb a omylů.

⁹⁴ Také standardní materiál, jako je např. kopie kilogramového prototypu, se zbavuje nejistoty způsobené výrobním procesem. Obvykle je tato nejistota malá ve srovnání s nejistotami, které se později projeví při jeho použití.

⁹⁵ Nařízení o monitorování a vykazování definuje v čl. 3 odst. 6: "*nejistotou*" se rozumí parametr spojený s výsledkem stanovení veličiny, který charakterizuje rozptýl hodnot, jež by mohly být dané veličině přiměřeně přisouzeny, včetně vlivu systematických i náhodných faktorů, vyjádřený v procentech, a popisuje interval spolehlivosti kolem střední hodnoty zahrnující 95 % odvozených hodnot s přihlédnutím k případné asymetrii rozdělení hodnot.

Může ukázat různé příčiny chyb, například potřebu údržby nebo kalibrace přístrojů nebo lepšího školení personálu. Konečný uživatel výsledku měření (v případě ETS je to regulovaný subjekt a příslušný orgán) však chce jednoduše vědět, jak velký je interval (naměřený průměr $\pm$ nejistota), v němž se pravděpodobně nachází skutečná hodnota.

V systému EU ETS se v ročním výkazu emisí uvádí pouze jedna hodnota emisí. V tabulce ověřených emisí v registru se uvádí pouze jedna hodnota. Regulovaný subjekt nemůže odevzdat povolenky " $N \pm x \%$ ", ale pouze přesnou hodnotu N. Je tedy zřejmé, že je v zájmu všech co nejvíce kvantifikovat a snížit nejistotu "x". To je důvod, proč musí být MP schváleny příslušným orgánem a proč musí regulované subjekty prokázat splnění konkrétních úrovní přesnosti, které se vztahují k přípustným nejistotám.

Obrázek 7: Znázornění pojmů přesnost, preciznost a nejistota. Býčí oko představuje předpokládanou skutečnou hodnotu, "výstřely" představují výsledky měření.

Další pokyny⁹⁶ lze nalézt na internetových stránkách DG CLIMA MRVA (https://ec.europa.eu/clima/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets/monitoring-reporting-and-verification-eu-ets-emissions_en):

- Pokyny č. 4 ("Pokyny k posuzování nejistoty") a č. 4a ("Vzorové posouzení nejistoty");
- Materiály ze školení o "posuzování nejistoty";
- "Nástroj pro hodnocení nejistot" v aplikaci Excel.

⁹⁶ Napsáno pro zařízení ETS1, ale koncepty jsou stejně použitelné i pro regulované subjekty.

6.5.2 Obecné požadavky

Jak je uvedeno v oddíle 5.3.1, úrovně přesnosti pro množství propuštěného paliva jsou vyjádřeny pomocí stanovené "maximální přípustné nejistoty za vykazované období". Při předkládání nového nebo aktualizovaného MP musí regulovaný subjekt prokázat soulad své metodiky monitorování (zejména použitých měřicích přístrojů) s těmito úrovněmi nejistoty.

6.5.2.1 Zjednodušení pro subjekty v režimu zdanění energie / spotřební daně

Ustanovení čl. 75j odst. 3 nařízení o monitorování a vykazování nevyžaduje posouzení nejistoty, pokud jsou splněny všechny následující podmínky:

- regulovaný subjekt odpovídá stejnému subjektu s vykazovací povinností podle režimu zdanění energie / spotřební daně;
- regulovaný subjekt používá stejné metody měření jako v režimu zdanění energie / spotřební daně, včetně těch, které používají partneři obchodující s palivy včetně provozovatelů sítí (např. provozovatelé distribučních soustav pro zemní plyn);
- metody měření uvedené v bodě výše podléhají vnitrostátní právní metrologické kontrole (ve většině případů splněné pro všechny obchodní transakce).

Simplified!

Pokud tomu tak je, což je pravděpodobné ve většině případů zemního plynu, kapalných paliv a části trhu s uhlím, není třeba dalšího posouzení a regulovaný subjekt může předpokládat soulad s nejvyššími úrovněmi přesnosti (jak již bylo uvedeno v oddíle 5.3). Následující pododdíly týkající se posouzení nejistoty proto nejsou relevantní.

6.5.2.2 Subjekty nebo metody, které nespádají do režimu zdanění energie / spotřební daně

Ve všech zbývajících případech pro stanovení množství propuštěného paliva se posouzení vztahuje na (čl. 75j odst. 2 prostřednictvím odkazu na článek 2897 a článek 29):

- specifikovanou nejistotu použitých měřicích přístrojů,
- nejistotu spojenou s kalibrací a
- jakoukoli další nejistotu související s tím, jak se měřicí přístroje používají v praxi.
- Dále je třeba zahrnout vliv nejistoty související se stanovením zásob na začátku/konci roku, je-li to relevantní.

Simplified!

Pro tyto případy však MRR obsahuje také ustanovení, která výrazně zjednodušují posouzení nejistoty (oddíly 6.5.2.3 a 6.5.2.4).

Pro regulovaný subjekt s nízkými emisemi (oddíl 7) je toto posouzení ještě zjednodušeno. Takový subjekt může určit množství paliva, které vypustí do ovzduší, na základě dostupných a zdokumentovaných záznamů o nákupu a odhadovaných změnách zásob bez dalšího posouzení souladu s úrovní přesnosti. Takové regulované subjekty se obvykle vyskytují na trhu s uhlím a v malých částech trhu s kapalnými palivy.

⁹⁷ s výjimkou čl. 28 odst. 2 druhého pododstavce druhé věty a třetího pododstavce

6.5.2.3 Zjednodušení na základě výsledků kalibrace

Nařízení MRR (čl. 28 odst. 2) umožňuje regulovanému subjektu použít "maximální přípustnou chybu (MPE) v provozu"⁹⁸ stanovenou pro měřidlo jako celkovou nejistotu za předpokladu, že měřidla jsou instalována v prostředí odpovídajícím jejich specifikacím použití. Pokud nejsou k dispozici informace o MPE v provozu nebo pokud regulovaný subjekt může dosáhnout lepších hodnot, než jsou standardní hodnoty, lze použít nejistotu získanou kalibrací, vynásobenou konzervativním korekčním faktorem pro zohlednění vyšší nejistoty, když je měřidlo "v provozu".

Simplified!

Zdroj informací pro MPE v provozu a příslušné specifikace použití nejsou v MRR specifikovány, což ponechává určitý prostor pro flexibilitu. Lze předpokládat, že vhodnými zdroji jsou specifikace výrobce, specifikace ze zákonné metrologické kontroly a také metodologické dokumenty, jako jsou pokyny Komise.

6.5.2.4 Spoléhání se na vnitrostátní legální metrologickou kontrolu

Druhé zjednodušení, které umožňuje MRR, je v praxi ještě jednodušší: Pokud regulovaný subjekt prokáže ke spokojenosti příslušného orgánu, že měřidlo podléhá vnitrostátní legální metrologické kontrole, může být maximální přípustná chyba (v provozu) povolena právními předpisy o metrologické kontrole považována za nejistotu, aniž by musel předkládat další důkazy⁹⁹.

Simplified!

6.6 Postupy a monitorovací plány

MP by měl zajistit, aby regulovaný subjekt prováděl všechny monitorovací činnosti důsledně po celé roky. Aby se předešlo neúplnosti nebo svévolným změnám ze strany regulovaného subjektu, je zapotřebí souhlasu příslušného orgánu. V monitorovacích činnostech však vždy existují prvky, které jsou méně zásadní nebo které se mohou často měnit.

MRR je pro tyto situace užitečným nástrojem: Tyto monitorovací činnosti mohou (nebo dokonce musí) být uvedeny v "písemných postupech"¹⁰⁰, které jsou v MP zmíněny a stručně popsány, ale nepovažují se za součást MP. Tyto postupy jsou úzce spojeny s MP, ale nejsou jeho součástí. Musí být pouze popsány v MP s dostatečnou mírou podrobnosti, aby příslušný orgán mohl pochopit obsah postupu a mohl důvodně předpokládat, že regulovaný subjekt vede a provádí úplnou dokumentaci postupu. Úplné znění postupu by bylo poskytnuto příslušnému

⁹⁸ MPE v provozu je výrazně vyšší než MPE nového přístroje. MPE v provozu se často vyjadřuje jako násobek MPE nového přístroje.

⁹⁹ Filozofie tohoto přístupu spočívá v tom, že kontrolu zde nevykonává příslušný orgán odpovědný za EU ETS, ale jiný orgán, který má na starosti otázky metrologické kontroly. Tím se zamezí dvojí regulaci a sníží se administrativa.

¹⁰⁰ Čl. 11 odst. 1 2 pododstavec: "Plán monitorování je doplněn písemnými postupy, které [regulovaný subjekt] stanoví, dokumentuje, provádí a udržuje pro činnosti podle monitorovacího plánu, je-li to vhodné."

orgánu pouze na vyžádání. Regulovaný subjekt rovněž zpřístupní postupy pro účely ověření (čl. 12 odst. 2)¹⁰¹. V důsledku toho nese regulovaný subjekt plnou odpovědnost za postup. To mu dává možnost flexibilně provádět změny postupu, kdykoli je to zapotřebí, aniž by bylo nutné aktualizovat MP, pokud obsah postupu zůstane v mezích jeho popisu stanoveného v MP.

Všimněte si, že tyto postupy nemusí být speciálními postupy pro soulad s ETS2; mohou to být dodatečné oddíly nebo doložky ve stávajících postupech používaných pro jiné účely. Například pro řízení kvality měřicích přístrojů může mít regulovaný subjekt již kontrolní postupy, takže pro účely ETS2 je lze aktualizovat o další prvky potřebné pro soulad s ETS2.

MRR obsahuje několik prvků, které se standardně očekávají v písemných postupech, jako např.:

- Řízení odpovědností a kompetencí všech příslušných pracovníků;
- Datový tok a řídicí postupy (kapitola 6.7);
- Opatření k zajištění kvality;
- Metoda (metody) odhadu pro údaje o substituci, u nichž byly zjištěny mezery v údajích;
- Pravidelné přezkoumávání MP z hlediska jeho vhodnosti (včetně případného posouzení nejistoty);
- Plán odběru vzorků¹⁰², je-li to relevantní (viz oddíl 5.5.2), a případně postup pro revizi plánu odběru vzorků;
- Případné postupy pro metody analýz;
- Postup pro prokázání rovnocennosti laboratoří s akreditací podle normy EN ISO/IEC 17025, je-li to relevantní.

MRR dále uvádí, jak musí být postup popsán v MP. Všimněte si, že u jednoduchých regulovaných subjektů budou postupy obvykle jednoduché a přímočaré. Pokud je postup jednoduchý, může být užitečné použít přímo text postupu jako "popis" postupu, jak je požadováno pro MP.

Tabulka 8 a tabulka 9 uvádějí nezbytné prvky informací, které je třeba vložit do MP pro každý postup (čl. 12 odst. 2), a uvádějí příklady postupů.

¹⁰¹ Článek 75b prohlašuje, že čl. 12 odst. 2 se vztahuje i na ETS2.

¹⁰² Obsahuje informace o metodikách přípravy vzorků, včetně informací o odpovědnosti, místech, četnosti a množství a metodikách skladování a přepravy vzorků (článek 33).

Tabulka 8: Příklad týkající se řízení zaměstnanců: Popis písemného postupu, jak je požadováno v MP.

Položka podle čl. 12 odst. 2	Možný obsah (příklady)
Název postupu	Personální řízení ETS
Sledovatelný a ověřitelný odkaz pro identifikaci postupu	ETS 01-P
Pracoviště nebo útvar odpovědný za provádění postupu a pracoviště nebo útvar odpovědný za správu souvisejících údajů (pokud se liší).	Zástupce vedoucího oddělení HSEQ
Stručný popis postupu ¹⁰³	• Odpovědná osoba vede seznam pracovníků zapojených do správy dat ETS. • Zodpovědná osoba pořádá nejméně jedno setkání ročně s každou zúčastněnou osobou, nejméně 4 setkání s klíčovými pracovníky, jak je definováno v příloze postupu; Cíl: Identifikace potřeb odborné přípravy. • Odpovědná osoba řídí interní a externí školení podle zjištěných potřeb.
Umístění příslušných záznamů a informací	V tištěné podobě: ETS 01-P". Elektronicky: "P:\ETS_MRV\manag\ETS_01-P.xls"
Případně název používaného počítačového systému	N.A. (běžné síťové jednotky)
Případný seznam použitých norem EN nebo jiných norem	N.A.

¹⁰³ Tento popis musí být dostatečně jasný, aby regulovaný subjekt, příslušný orgán a ověřovatel pochopili základní parametry a prováděné operace.

Tabulka 9: *Příklad související s QM pro popis písemného postupu v MP. Regulovaný subjekt příkladu se jeví jako poměrně složitý.*

Položka podle čl. 12 odst. 2	Možný obsah (příklady)
Název postupu	QM pro přístroje ETS
Sledovatelný a ověřitelný odkaz pro identifikaci postupu	QM 27-ETS
Pracoviště nebo útvar odpovědný za provádění postupu a pracoviště nebo útvar odpovědný za správu souvisejících údajů (pokud se liší).	Inženýr přístrojové techniky / Obchodní jednotka 2
Stručný popis postupu	• Odpovědná osoba udržuje plán příslušných intervalů kalibrace a údržby pro všechny přístroje uvedené v tabulce X.9 MP. • Zodpovědná osoba každý týden kontroluje, které činnosti QM je třeba provést v následujících 4 týdnech podle harmonogramu. Podle potřeby rezervuje zdroje potřebné pro tyto úkoly na týdenních poradách s vedoucím závodu. • Odpovědná osoba v případě potřeby objednává externí odborníky (kalibrační instituce). • Odpovědná osoba zajišťuje, aby byly úkoly QM prováděny v dohodnutých termínech. • Odpovědná osoba vede záznamy o výše uvedených činnostech QM. • Zodpovědná osoba podá vedoucímu závodu zprávu o požadovaných nápravných opatřeních. • Nápravná opatření se řeší postupem QM 28-ETS.
Umístění příslušných záznamů a informací	V tištěné podobě: QM 27-ETS -nnnn". (nnnn=rok) Elektronicky: "Z:\ETS_MRV\QM\calibr_log.pst"
Případně název používaného počítačového systému	Nástroj pro správu majetku XYZ, který se používá také pro chronologické ukládání dokumentů jako příloh.
Případný seznam použitých norem EN nebo jiných norem	V seznamu přístrojů (dokument ETS-Instr-A1.xls) jsou uvedeny příslušné normy. Tento dokument je na vyžádání k dispozici příslušnému orgánu a ověřovateli.

6.7 Systém toku dat a řízení

Monitorování údajů o emisích je více než pouhé monitorování přístrojů nebo provádění chemických analýz. Je nanejvýš důležité zajistit, aby data byla vytvářena, shromažďována, zpracovávána a uchovávána kontrolovaným způsobem. Proto musí regulovaný subjekt definovat pokyny pro to, "kdo odkud bere data a co s nimi dělá". Tyto "činnosti týkající se toku dat" (článek 58) jsou součástí MP (nebo jsou případně stanoveny v písemných postupech (viz oddíl 6.6). Diagram toku dat je často užitečným nástrojem pro analýzu a/nebo stanovení postupů toku dat. Příklady činností toku dat zahrnují odečet z přístrojů, odběr a odeslání vzorků do laboratoře a přijetí výsledků, převod a agregaci údajů, výpočet emisí pomocí různých parametrů a uložení všech příslušných informací pro pozdější použití.

Vzhledem k tomu, že se na těchto činnostech podílejí lidé (a často i různé systémy informačních technologií), lze očekávat chyby. Nařízení o monitorování a vykazování proto vyžaduje, aby regulovaný subjekt zavedl účinný kontrolní systém (článek 59). Ten se skládá ze dvou prvků:

- posouzení rizik a
- Kontrolní činnosti ke zmírnění zjištěných rizik.

"Riziko" je parametr, který zohledňuje jak pravděpodobnost incidentu, tak jeho dopad. Z hlediska monitorování emisí se riziko týká pravděpodobnosti, že dojde k nesprávnému uvedení údajů (opomenutí, zkreslení nebo chybě), a jeho dopadu z hlediska konečného ročního množství emisí.

Když regulovaný subjekt provádí posouzení rizik, analyzuje pro každý bod toku dat z monitorování emisí regulovaného subjektu a posoudí zda existuje riziko nesprávných údajů. Obvykle se toto riziko vyjadřuje spíše kvalitativními parametry (nízké, střední, vysoké) než snahou o přiřazení přesných čísel. Posuzují se také možné příčiny vzniku nesprávností (např. přeprava papírových kopií z jednoho oddělení do druhého, kde může docházet ke zpoždění nebo k chybám typu copy & paste) a určuje se, jaká opatření by mohla zjištěná rizika snížit, např. zasílání údajů elektronicky a ukládání papírové kopie v prvním oddělení; vyhledávání duplicit nebo mezer v údajích v tabulkách, validace nebo kontrolní kontrola nezávislou osobou ("princip čtyř očí")...

Jsou prováděna opatření určená ke snížení rizik. Posouzení rizik se poté znovu vyhodnotí s novými (sníženými) riziky, dokud regulovaný subjekt nepovažuje zbývající rizika za dostatečně nízká, aby mohl vypracovat roční výkaz emisí, který neobsahuje významné chyby¹⁰⁴.

Kontrolní činnosti jsou stanoveny v písemných postupech a jsou uvedeny v MP. Výsledky posouzení rizik (s přihlédnutím ke kontrolním činnostem) se předkládají jako podpůrná dokumentace příslušnému orgánu, když regulovaný subjekt žádá o schválení monitorovacího (čl. 75b odst. 2).

¹⁰⁴ Regulovaný subjekt by měl usilovat o vypracování "bezchybných" zpráv o emisích (článek 7: Regulované subjekty "vynaloží náležitou péči, aby zajistily, že výpočet a měření emisí vykazují nejvyšší dosažitelnou přesnost"). Ověřování však nemůže poskytnout 100% jistotu. Cílem ověřování je naopak poskytnout přiměřenou úroveň jistoty, že výkaz neobsahuje podstatné nesprávnosti. Další informace naleznete v příslušných pokynech k nařízení o ověřování a ověřování (viz oddíl 1.3).

Regulované subjekty jsou povinny zavést a udržovat písemné postupy týkající se kontrolních činností alespoň pro (čl. 59 odst. 3):

- (a) zajištění kvality měřicího zařízení;
- (b) zajištění kvality systému informačních technologií používaného pro činnosti toku dat, včetně počítačové technologie řízení procesů;
- (c) oddělení povinností při činnostech týkajících se toku dat a kontrolních činnostech a řízení potřebných kompetencí;
- (d) interní přezkumy a ověřování údajů;
- (e) opravy a nápravná opatření;
- (f) kontrola externě zadávaných procesů;
- (g) vedení záznamů a dokumentace včetně správy verzí dokumentů.

Simplified!

Regulované subjekty s nízkými emisemi: Článek 75n odst. 2 vyjímá subjekty s nízkými emisemi (oddíl 6.3.2 a kapitola 7) od předložení posouzení rizik při zasílání monitorovacího plánu ke schválení příslušným orgánem. Přesto bude užitečné provést posouzení rizik pro jejich vlastní účely. Výhodou je, že snižuje riziko nedostatečného vykazování a vyřazování povolenek a následných sankcí a také nadměrného vykazování, či nadměrného vyřazování. Usnadní také prokázání ověřovateli, že regulovaný subjekt má řádnou vnitřní kontrolu nad svým systémem monitorování emisí.

Upozorňujeme, že byly zveřejněny specializované dokumenty¹⁰⁵ obsahující podrobnější informace o činnostech týkajících se toku dat a systému kontroly (včetně posouzení rizik) (GD č. 6 a 6a, nástroj pro posouzení rizik provozovateli; odkaz viz oddíl 1.3).

6.8 Aktualizace monitorovacího plánu

MP musí vždy odpovídat současné povaze a fungování regulovaného subjektu. Pokud se současná situace v regulovaném subjektu změní, např. z důvodu změny technologií, procesů, paliv, prostředků, kterými jsou paliva propouštěna ke spotřebě, metod pro relevantní podíl, měřicího zařízení, systémů IT nebo organizačních struktur (tj. zařazení pracovníků) atd. (pokud jsou relevantní pro monitorování emisí), musí být metodika monitorování aktualizována (článek 14)¹⁰⁶. V závislosti na povaze změn může nastat jedna z následujících situací:

¹⁰⁵ Napsáno pro zařízení ETS1, ale koncepty jsou stejně použitelné i pro regulované subjekty.

¹⁰⁶ V čl. 75b odst. 3 je uvedeno minimum situací, kdy je aktualizace monitorovacího plánu povinná:

- (a) změny kategorie regulovaného subjektu, pokud tyto změny vyžadují změnu metodiky monitorování nebo vedou ke změně použitelné úrovně významnosti podle článku 23 prováděcího nařízení (EU) 2018/2067;
- (b) bez ohledu na článek 75n změny týkající se toho, zda je regulovaný subjekt považován z a "regulovaný subjekt s nízkými emisemi";
- (c) změna použité úrovně přesnosti;
- (d) zavedení nových palivových toků;
- (e) změna kategorizace palivových toků - mezi významnými nebo minimálními toky paliva, pokud taková změna vyžaduje změnu metodiky monitorování;

- Pokud je třeba aktualizovat některý prvek samotného MP, může nastat jedna z následujících situací:
 - Změna MP je významná. Tato situace je popsána v kapitole 6.8.1. V případech pochybností musí regulovaný subjekt předpokládat, že změna je významná.
 - Změna MP není významná. Uplatní se postup popsany v oddíle 6.8.2.
- Je třeba aktualizovat prvek písemného postupu. Pokud to nemá vliv na popis postupu v MP, může regulovaný subjekt provést aktualizaci na vlastní odpovědnost bez oznámení příslušnému orgánu.

Stejně situace mohou nastat v důsledku požadavku na neustálé zlepšování metodiky monitorování (viz oddíl 6.9).

MRR v čl. 16 odst. 3 rovněž definuje požadavky na vedení záznamů o všech aktualizacích MP tak, aby byla zachována úplná historie aktualizací MP, což umožňuje zcela transparentní auditní stopu, a to i pro účely ověřovatele.

Za osvědčený postup se považuje, když regulovaný subjekt používá "zápisník", do kterého se zaznamenávají všechny nepodstatné změny MP a postupů, jakož i všechny verze předložených a schválených MP. To musí být doplněno písemným postupem pro pravidelné posuzování aktuálnosti MP (čl. 14 odst. 1 a bod 1 písm. c) oddílu 1 přílohy I).

Poznámka: Zjednodušení¹⁰⁷ zavedené v čl. 75e odst. 2 a 3 pomáhá vyhnout se potenciálně velkému počtu aktualizací MP. V zásadě pokaždé, když emise regulovaného subjektu překročí prahovou hodnotu pro jeho kategorizaci (kategorie A, nebo regulovaný subjekt s nízkými emisemi), musel by regulovaný subjekt vyhodnotit, zda jsou všechny použité úrovně přesnosti stále v souladu s požadavkem (viz oddíl 6.2). Totéž by platilo pro jednotlivé palivové toky, pokud by jejich emise překročily příslušnou prahovou hodnotu pro jejich klasifikaci. Zjednodušující ustanovení v článku 75e umožňují regulovanému subjektu vyhnout se takové změně klasifikace regulovaného subjektu nebo palivového toku, pokud příslušnému orgánu předloží důkaz, že příslušná prahová hodnota nebyla během pěti let před překročením překročena a je nepravděpodobné, že by byla překročena znovu.

Simplified!

6.8.1 Významné změny

Kdykoli je nutná významná změna MP, regulovaný subjekt oznámí aktualizaci příslušnému orgánu bez zbytečného odkladu.

(f) změna standardní hodnoty výpočtového faktoru, přičemž tato hodnota má být stanovena v plánu monitorování;

(g) změna standardní hodnoty relevantního podílu;

(h) zavádění nových metod nebo změn stávajících metod týkajících se odběru vzorků, analýzy nebo kalibrace, pokud to má přímý dopad na přesnost údajů o emisích.

¹⁰⁷ Zjednodušení pro klasifikaci subjektů se nachází v 3rd pododstavci čl. 75e odst. 2: "Odchylně od čl. 14 odst. 2 může příslušný orgán povolit regulovanému subjektu, aby neupravoval monitorovací plán, pokud je na základě ověřených emisí překročena prahová hodnota pro klasifikaci regulovaného subjektu uvedená v prvním pododstavci, ale regulovaný subjekt příslušnému orgánu uspokojivě prokáže, že tato prahová hodnota nebyla překročena již v předchozích pěti vykazovaných obdobích a nebude překročena ani v následujících vykazovaných obdobích." Podobné znění se nachází v čl. 75e odst. 3 pro palivové toky.

Příslušný orgán pak musí posoudit, zda se skutečně jedná o významnou změnu. Ustanovení čl. 75b odst. 3 obsahuje (neúplný) seznam aktualizací MP, které jsou považovány za významné¹⁰⁶. Pokud změna není významná, použije se postup popsany v bodě 6.8.2. U významných změn poté příslušný orgán provede svůj běžný postup schvalování MP¹⁰⁸.

Schvalovací proces může někdy trvat déle, než kdy má dojít k fyzické změně regulovaného subjektu (např. v případě zavedení nových palivových toků pro monitorování). Kromě toho může příslušný orgán považovat aktualizaci MP regulovaného subjektu za neúplnou nebo nevhodnou a může požadovat dodatečné změny MP. Monitorování podle starého MP tak může být neúplné nebo může vést k nepřesným výsledkům, zatímco regulovaný subjekt si není jistý, zda bude nový MP schválen podle požadavku. Nařízení o monitorování a vykazování stanoví v tomto případě pragmatický přístup:

Podle čl. 16 odst. 1 regulovaný subjekt neprodleně použije nový MP, pokud může důvodně předpokládat, že aktualizovaný MP bude schválen v navrhovaném znění. To může platit např. v případě zavedení dalšího způsobu, kterým se palivo propouští ke spotřebě a který bude sledován pomocí stejných úrovní přesnosti jako srovnatelná paliva v tomto regulovaném subjektu. Pokud nový MP ještě není použitelný, protože situace v regulovaném subjektu se změní až po schválení MP příslušným orgánem, má se monitorování provádět podle starého MP, dokud nebude schválen nový.

Pokud si regulovaný subjekt není jistý, zda příslušný orgán změny schválí, provádí monitorování souběžně s použitím nového i starého MP (čl. 16 odst. 1). Po obdržení schválení příslušným orgánem regulovaný subjekt použije pouze údaje získané v souladu s novým schváleným MP (čl. 16 odst. 2).

6.8.2 Nepodstatné změny monitorovacího plánu

Simplified!

Zatímco významné aktualizace MP musí být oznámeny bez zbytečného odkladu, příslušný orgán může regulovanému subjektu povolit odklad oznámení nevýznamných aktualizací, aby se zjednodušil správní proces (čl. 75b odst. 1). Pokud tomu tak je a regulovaný subjekt může důvodně předpokládat, že změny MP jsou nevýznamné, mohou být shromážděny a předloženy příslušnému orgánu jednou ročně (do 31. prosince), pokud příslušný orgán tento postup povolí.

Konečné rozhodnutí o tom, zda je změna MP významná, je v kompetenci příslušného orgánu. Regulovaný subjekt však může toto rozhodnutí v mnoha případech předvídat:

- Pokud je změna srovnatelná s jedním z případů uvedených v čl. 75b odst. 3, jedná se o významnou změnu;
- Pokud je dopad navrhované změny MP na celkovou metodiku monitorování nebo na riziko chyby malý, může být nevýznamný;

¹⁰⁸ Tento proces se může v jednotlivých členských státech lišit. Obvyklý postup zahrnuje kontrolu úplnosti poskytnutých informací, kontrolu vhodnosti nového monitorovacího plánu s ohledem na změněnou situaci zařízení a kontrolu souladu s MRR. Příslušný orgán může nový monitorovací plán také zamítnout nebo požadovat další zlepšení. Příslušný orgán může také dojít k závěru, že navrhované změny nejsou významné.

- V případě pochybností předpokládejte, že se jedná o významnou změnu, a postupujte podle oddílu 6.8.1. Nevýznamné změny nepotřebují schválení příslušného orgánu. V zájmu zajištění právní jistoty však musí příslušný orgán bez zbytečného odkladu informovat regulovaný subjekt o svém rozhodnutí považovat změny za nevýznamné, pokud je regulovaný subjekt oznámil jako významné.

6.9 Zásada zlepšování

Zatímco předchozí oddíl se zabýval aktualizacemi MP, které jsou povinné v důsledku faktických změn u regulovaného subjektu, nařízení o monitorování a vykazování požaduje, aby regulovaný subjekt prozkoumal možnosti zlepšení metodiky monitorování i v případě, že se samotný regulovaný subjekt nezměnil. Pro realizaci této "zásady zlepšování" existují kromě sledování požadavků na zlepšení ze strany příslušného orgánu dva požadavky:

- Regulované subjekty musí zohlednit doporučení obsažená v ověřovacích zprávách (článek 9 a čl. 75q odst. 4) a
- Regulované subjekty musí z vlastní iniciativy pravidelně kontrolovat, zda lze metodiku monitorování zlepšit (čl. 14 odst. 1 a čl. 75q odst. 1 až 3).

Regulované subjekty musí na tato zjištění o možných zlepšeních reagovat:

- zaslání zprávy o zlepšení příslušnému orgánu ke schválení,
- aktualizace MP podle potřeby (s použitím postupů uvedených v oddílech 6.8.1 a 6.8.2) a
- Provedení případných zlepšení podle časového harmonogramu navrženého ve schválené zprávě o zlepšení.

"Zpráva o zlepšení" má dva různé právní základy a lhůty. Pokud je to však možné, lze obě zprávy spojit:

Pro **zprávu o zlepšení podle čl. 75q odst. 1 z vlastního podnětu regulovaného subjektu** (kterou lze spojit se zprávou o zjištěních ověřovatele - viz následující odstavec) je lhůta 31. července. Musí být doručena:

- každé tři roky pro subjekty kategorie B;
- každých 5 let pro subjekty kategorie A;
- pro všechny regulované subjekty, které používají standardní relevantní podíl uvedený v čl. 75l odst. 3 a 4, do 31. července 2026.

Termín 31. července může příslušný orgán prodloužit až do 30. září téhož roku. Vzhledem k tomu, že monitorování začíná v roce 2025, znamená to, že první termín pro zlepšení by např. u subjektu kategorie B mohl nastat v roce 2028.

Pokud může regulovaný subjekt prokázat, že důvody nepřiměřených nákladů nebo technické neproveditelnosti opatření ke zlepšení budou platit po delší dobu, může příslušný orgán prodloužit výše uvedené lhůty na maximálně 4 nebo 5 let pro zařízení kategorie B nebo A.

Pro **zprávu o zlepšení, která reaguje na doporučení ověřovatele (čl. 75q odst. 4)**, je lhůta 31. července (nebo až 30. září, pokud příslušný orgán stanoví pozdější lhůtu) roku, v němž je ověřovací zpráva vydána, bez ohledu na to, zda

Simplified!

je ve stejném roce platná také zpráva o zlepšení podle čl. 75q odst. 1. Pokud však regulovaný subjekt již předložil ke schválení aktualizovaný MP, který řeší všechny problémy nahlášené ověřovatelem, lze zprávu o zlepšení podle čl. 75q odst. 4 vynechat (viz čl. 75q odst. 5).

Simplified!

Zprávy o zlepšení podle čl. 75q odst. 1 musí obsahovat zejména tyto informace:

- Zlepšení pro dosažení vyšších úrovní přesnosti, pokud ještě nejsou použity "požadované" úrovně přesnosti. "Požadované" zde znamená "ty úrovně přesnosti, které jsou použitelné, pokud nevzniknou nepřiměřené náklady a pokud je úroveň přesnosti technicky proveditelná".
- Zpráva by měla pro každé možné zlepšení obsahovat buď popis zlepšení a související časový plán, nebo důkazy o technické neproveditelnosti či případných nepřiměřených nákladech (oddíl 6.4).

Poznámka: Komise poskytne harmonizované šablony pro zprávy o zlepšení.

7 REGULOVANÉ SUBJEKTY S NÍZKÝMI EMISEMI

Definice regulovaných subjektů s nízkými emisemi viz oddíl 6.3.2. Pro tyto subjekty je v článku 75n nařízení MRR uvedeno několik zjednodušení. Jedná se o následující:

Simplified!

- Mohou použít minimální úroveň přesnosti 1 pro množství propuštěného paliva a výpočtové faktory pro všechny toky paliva, pokud není možné dosáhnout vyšší přesnosti bez dodatečného úsilí pro regulovaný subjekt (tj. nevyžaduje se zdůvodnění nepřiměřených nákladů).
- Při předkládání monitorovacího plánu ke schválení nemusí předkládat hodnocení rizik jako součást kontrolního systému (ale stále musí být kompletní).
- Propuštěné množství pohonných hmot mohou určit na základě dostupných a doložených záznamů o nákupu a odhadovaných změn zásob, aniž by doložili posouzení nejistoty.
- Pokud používají analýzy z neakreditované laboratoře, je třeba zjednodušeně doložit způsobilost laboratoře¹⁰⁹.

Všechny ostatní požadavky na regulované subjekty je třeba dodržovat. Protože však subjekt s nízkými emisemi může uplatňovat nižší úroveň přesnosti, jsou celkové požadavky na monitorování obvykle poměrně snadno splnitelné.

¹⁰⁹ Regulovaný subjekt může využít "jakoukoli laboratoř, která je technicky způsobilá a schopná vytvářet technicky platné výsledky pomocí příslušných analytických postupů a poskytuje důkazy o opatřeních k zajištění kvality podle čl. 34 odst. 3". Další podrobnosti viz oddíl 5.5.2.

8 IDENTIFIKACE REGULOVANÝCH SUBJEKTŮ ETS2

Tato kapitola je určena členskými státy, aby jim pomohla s identifikací regulovaných subjektů ETS2. Informace v této kapitole však mohou být užitečné i pro regulované subjekty, přestože nejsou hlavní cílovou skupinou zde uvedených pokynů.

8.1 Obecný přístup

Přístup členských států k určení regulovaných subjektů ETS2 je stanoven v čl. 3 písm. ae)¹¹⁰, který definuje regulované subjekty ETS2 jako:

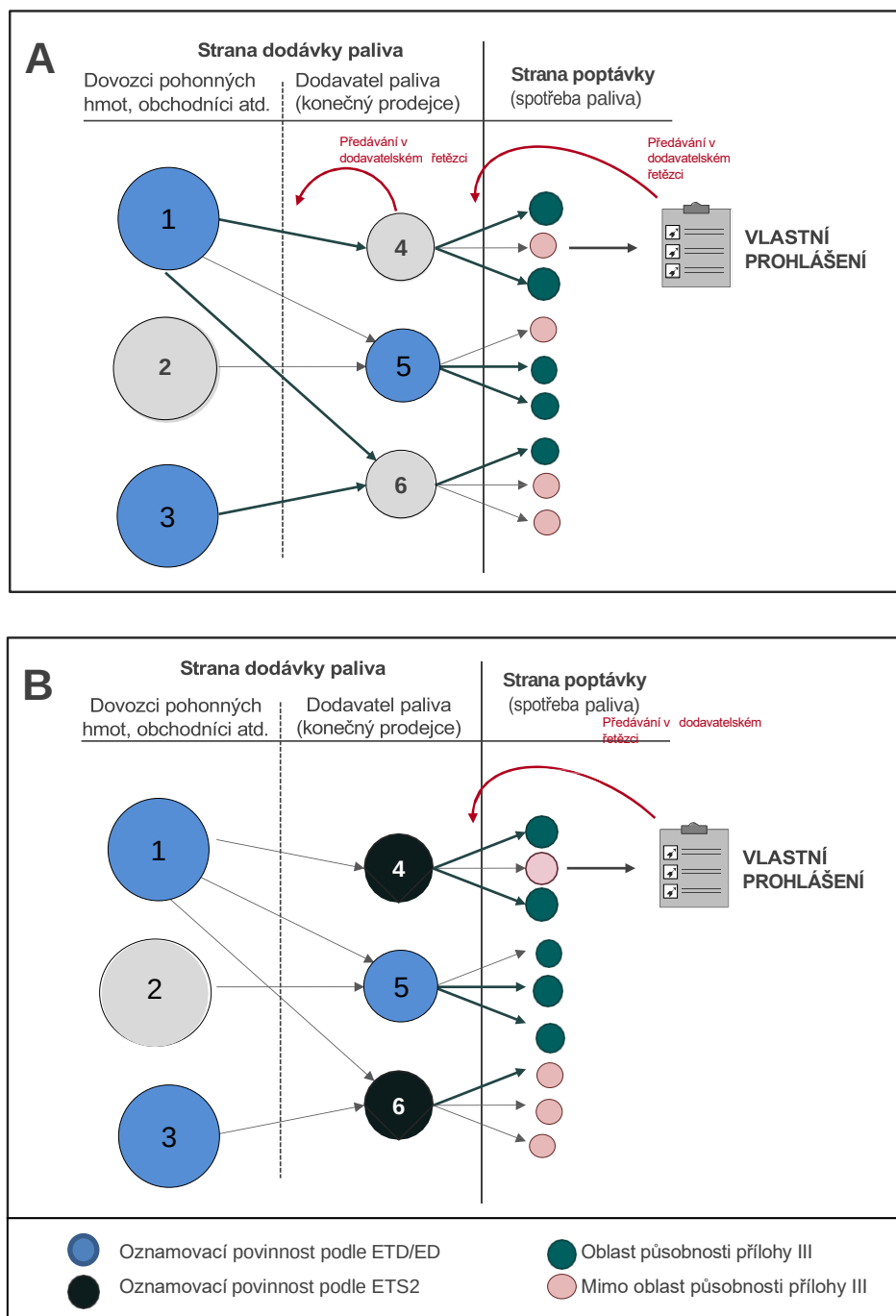
- Oprávněný provozovatel **daňového skladu** (týká se kapalných paliv, zejména pohonných hmot v dopravě) podle čl. 3 odst. 11 ED, který je povinen zaplatit spotřební daň podle článku 7 ED.
- Pokud se výše uvedené **nevztahuje na jakoukoli jinou osobu povinnou platit spotřební daň** podle článku 7 ED, čl. 21 odst. 5 prvního a čtvrtého pododstavce směrnice o DPH (týká se především zemního plynu a pevných paliv, kde pojem daňový sklad buď neexistuje, nebo se používá pouze v několika členských státech), včetně osob osvobozených od spotřební daně. Ty musí být pro účely systému ETS registrovány příslušným orgánem, což může být relevantní zejména pro uhlí, koks a hnědé uhlí používané v domácnostech, které jsou v několika členských státech osvobozeny od spotřební daně, ale dodavatelé těchto paliv by přesto museli být registrováni příslušnými orgány.
- Pokud **se** výše uvedené **neuplatní**, což může být např. v případě, že několik osob je společně a nerozdílně povinno zaplatit stejnou spotřební daň, členské státy **můžou určit jakoukoli jinou osobu**.

Ačkoli tedy směrnice EU ETS jasně upřednostňuje uložení vykazující povinnosti stejným subjektům jako v režimu zdanění energie / spotřební daně, pokud je to použitelné, umožňuje členským státům se od této zásady odchýlit, pokud to považují za vhodnější pro uplatnění ETS2. Situace, kdy by to mohlo být vhodnější, by zahrnovaly např. uhlí, koks a hnědé uhlí v závislosti na situaci v členském státě nebo uložení vykazovací povinnosti dále v řetězci dodavatelů, kteří mají spolehlivější informace

¹¹⁰ Čl. 3 písm. ae): "regulovaným subjektem" se pro účely kapitoly IVa rozumí jakákoli fyzická nebo právnická osoba, s výjimkou konečného spotřebitele paliv, která vykonává činnost uvedenou v příloze III a která spadá do jedné z těchto kategorií:

- (i) pokud palivo prochází daňovým skladem podle čl. 3 bodu 11 směrnice Rady (EU) 2020/262, oprávněný provozovatel daňového skladu podle čl. 3 bodu 1 uvedené směrnice, který je povinen zaplatit spotřební daň, jež se stala splatnou podle článku 7 uvedené směrnice;
- (ii) pokud se nepoužije bod i) tohoto písmene, jakákoli jiná osoba povinná zaplatit spotřební daň, která se stala splatnou podle článku 7 směrnice (EU) 2020/262 nebo čl. 21 odst. 5 prvního pododstavce směrnice Rady 2003/96/ES, pokud jde o paliva, na něž se vztahuje kapitola IVa této směrnice;
- (iii) pokud se nepoužijí body i) a ii) tohoto písmene, jakákoli jiná osoba, která musí být registrována příslušnými orgány členského státu pro účely povinnosti platit spotřební daň, včetně jakékoli osoby osvobozené od spotřební daně podle čl. 21 odst. 5 čtvrtého pododstavce směrnice 2003/96/ES;
- (iv) pokud se nepoužijí body i), ii) a iii) nebo pokud je několik osob společně a nerozdílně povinno zaplatit stejnou spotřební daň, jakákoli jiná osoba určená členským státem;

o odvětvích konečných spotřebitelů. Pro ilustraci důsledků takového rozhodnutí je na obrázku 8 uvedena obecná struktura dodávek, která ukazuje, jak by toto rozhodnutí mohlo být realizováno.

Obrázek 8: Ilustrativní příklad určení regulovaných subjektů ETS2. A: standardní přístup podle čl. 3 písm. ae) směrnice EU ETS; B: alternativní přístup.

Obrázek 8 (A), standardní přístup: účastníky trhu **1**, **2** a **3** mohou být obchodníci např. s topným olejem, kteří mají vlastní daňový sklad a prodávají pohonné hmoty dodavatelům pohonných hmot (**4**, **5** a **6**), nikoli však přímo konečným spotřebitelům. Z dodavatelů pohonných hmot, kteří prodávají pohonné hmoty konečným spotřebitelům (**4**, **5** a **6**), má vlastní daňový sklad také pouze dodavatel **5**. Účastník **2** obchoduje s pohonnými hmotami pouze v režimu podmíněného osvobození od daně a nepropouští žádné pohonné hmoty ke spotřebě. V důsledku toho mají účastníci **1**, **3** a **5** povinnosti v rámci režimů zdanění energie / spotřební daně a jsou v prvním kroku výchozími regulovanými subjekty ETS2.

Aniž bychom předbíhali podrobným pokynům k "relevantnímu podílu" (oddíl 5.4), pro ilustraci důsledků předpokládejme, že informace o konečných spotřebitelích jsou založeny na metodě "spotřebitelského řetězce" stanovené členskými státy. Ta by začínala např. vlastním prohlášením konečných spotřebitelů ohledně jejich sektorového pokrytí, které musí být předáno regulovanému subjektu prostřednictvím dodavatelského řetězce paliv. Zatímco pro účastníka **5**, který je přímo spojen s konečnými spotřebiteli, je toto předávání informací snadné, situace je obtížnější pro účastníky **1** a **3**, neboť jsou závislí na tom, zda jim účastníci **4** a **6** předají informace o množství paliv dodaných spotřebitelům, na něž se vztahuje výjimka.

Obrázek 8 (B), alternativa: Výše uvedený výchozí postoj by mohl vést ke zvážení alternativy pro určení regulovaných subjektů ETS2. Aby se členské státy vyhnuly zapojení zprostředkujících subjektů do tohoto procesu, mohou se rozhodnout uplatnit čl. 3 písm. ae) bod iv) a uložit vykazovací povinnost dodavatelům paliv **4**, **5** a **6**, kteří jsou napojeni přímo na konečné spotřebitele. Tím by se zajistilo, že všechny vykazující subjekty jsou přímo napojeny na konečné spotřebitele. Tento přístup by však pravděpodobně vedl k mnohem vyššímu počtu vykazujících subjektů, které rovněž nemohou stavět na stávající infrastruktuře pro vykazování zdanění energie / spotřební daně. Tento příklad navíc poukazuje na možné další obtíže v případě složitějších dodavatelských struktur. Například pokud by se povinnost přesunula pouze z **1** na **4**, musela by být odpovídající množství obchodovaná mezi těmito dvěma subjekty odečtena od ročního výkazu emisí účastníka trhu **1** (stále by musely vykazovat množství dodaná **6**). Tato dodatečná administrativní zátěž spojená se sledováním všech těchto dodatečných palivových toků a meziproduktů by mohla snadno převážit veškeré zvýšení účinnosti plynoucí z posunutí povinnosti dále v řetězci. Ustanovení čl. 3 písm. ae) bodu iv) proto může představovat atraktivní alternativu pouze v případě, že existuje buď přímý dodavatelský řetězec bez mnoha odboček, nebo že se povinnost pro všechny obchodníky s tímto určitým druhem paliva přesune níže po řetězci (např. určí dodavatele paliv pro konečné spotřebitele). Druhá možnost by však také zvýšila administrativní zátěž pro zajištění toho, aby nebyl opomenut žádný regulovaný subjekt.

8.2 Zvláštní případ biomasy

Podle přílohy III směrnice EU ETS se do oblasti působnosti ETS2 nezahrnuje uvolňování emisí pro spotřebu paliv, u nichž je emisní faktor nulový. Emisní faktor je nulový pouze pro biomasu, která splňuje kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů stanovená směrnicí RED II.

Pro určení, zda by subjekty dodávající paliva obsahující biomasu měly být označeny jako regulované subjekty ETS2, lze použít následující postup:

- Pokud subjekt dodává smíšená paliva (fosilní/biogenní) nebo toky fosilních paliv a toky biogenních paliv, měl by regulovaný subjekt požádat o povolení emisí skleníkových plynů pro ETS2 a monitorovat a vykazovat všechny toky paliv. To zahrnuje povinnost prokázat soulad s kritérii RED II, je-li to relevantní.

Pokud lze u všech paliv, která subjekt dodává, ke spokojenosti příslušného orgánu prokázat soulad s RED II, a tedy započítání s nulovými emisemi, nebo pokud neexistuje povinnost prokázat soulad s RED II pro určité biopalivo, biokapalinu nebo palivo z biomasy, pak subjekt nemusí žádat o povolení k emisím skleníkových plynů pro ETS2.

Příklady:

- Výrobce bioplynu dodávajícího plyn do sítě zemního plynu. Vzhledem k tomu, že regulační bod zdanění energie / spotřební daně je obvykle na straně dodavatelů paliva (také v případě fosilního zemního plynu), nemusí mít výrobce bioplynu povinnosti podle ETS2 (jako v případě zdanění energie / spotřební daně). Pokud však budou chtít regulované subjekty na nižších úrovních využívat bioplyn s emisemi započítanými jako nulovými, budou od výrobců bioplynu potřebovat příslušné informace podle čl. 39 odst. 4 -> oddíl 5.6.5).
- Výrobce bioplynu nedodává bioplyn do sítě, ale spaluje jej na místě. nebo v přímo propojených jednotkách, které jsou:
 - pod 2 MW: v tomto případě neexistuje povinnost podle RED II a bioplyn může být započítán jako s nulovými emisemi. Proto není nutné zahrnovat výrobce bioplynu do ETS2.
 - stejný nebo vyšší než 2 MW: stejný postup jako u výše uvedených směsných nebo čistých biopaliv, biokapalin nebo palivových toků z biomasy.

9 PŘÍLOHA

9.1 Zkratky

- AER Roční výkaz emisí
- AVR Akreditace a ověřování (nařízení A&V)
- CA Příslušný orgán
- ED Směrnice o spotřební dani (2020/262/EU)
- EF Emisní faktor
- ETD Směrnice o zdanění energie (2003/96/ES)
- ETS1 ETS pro stacionární zařízení, leteckou a námořní dopravu
- ETS2 ETS pro budovy, silniční dopravu a další odvětví
- EU ETS EU Systém obchodování s emisemi (včetně ETS 1 a ETS 2)
- MP Monitorovací plán
- MPE Maximální přípustná chyba (termín obvykle používaný ve vnitrostátní legální metrologické kontrole)
- MRR Nařízení o monitorování a vykazování (nařízení o monitorování a vykazování 2018/2066)
- MRV Monitorování, vykazování a ověřování
- MS Členské státy
- NCV výhřevnost
- Permit Povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů
- RED Směrnice o obnovitelných zdrojích energie
- UCF Jednotkový konverzní faktor

9.2 Legislativní texty

Směrnice EU ETS: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES, několikrát novelizovaná. Konsolidované znění ke stažení: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230605>.

MRR: prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2066 ze dne 19. prosince 2018 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES a o změně nařízení Komise (EU) č. 601/2012. Ke stažení na [adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj) a poslední změna na adrese: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2023/2122/oj, konsolidované verze: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/2022-01-01

AVR: prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/2067 o ověřování údajů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES. Konsolidované znění ke stažení: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/2021-01-01

RED II: Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepracované znění). Ke stažení v sekci: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/2001/2022-06-07>

Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. Ke stažení v sekci: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2003/96/2023-01-10>

ED: Směrnice Rady (EU) 2020/262 ze dne 19. prosince 2019, kterou se stanoví obecná úprava spotřebních daní (přepracované znění). Ke stažení v sekci: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2020/262/2022-04-26>